National Library
Bibliothèque Nationale
APR 7 1976

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 14 SESTDIENA, 1976. GADA 3. APRĪLIS 26. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, APRIL 3, 1976

Nelokāmas stājas un stipruma apliecinājums

DV KANADĀ 26. DELEGĀTU SAPULCES NOBEIGUMS

DV Kanadā nodaļu 26. delegātu sapulces otrā dienā konsuls Dr. E. Upenieks nāca ar jaunu ierosinājumu par kopēju baltiešu atpūtas nama celšanu šo tautu piederīgajiem Toronto, kuŗiem vajadzīga īpaša aprūpe un kas tagad izkaisīti pa dažādām kanadiešu veco ļaužu mītnēm, kur jūtas vientuļi un atstāti, jo daudziem no viņiem ir arī grūtības ar angļu valodu. Baltiešu kopmītnē būtu apkalpe un medicīniskais personāls, kas runātu viņu valodu.

Ja šo projektu izdotos īstenot, tad bez iecerētā Latviešu centra un pensionāru dzīvokļu mājas latviešiem būtu jādomā vēl par šī trešā projekta iedzīvināšanu kopā ar lietuviešiem un igauņiem.

Kā ziņoja Dr. E. Upenieks, kāds latvietis šim mērķim gatavs nodot par brīvu 10 akru no sava īpašuma pie Vudbridžas, tikai 20 jūdzes no Toronto. Dr. Upenieks lūdza DV Kanadā padomāt par šo piedāvājumu, stājoties sakaros ar lietuviešiem un igauņiem. „Mums šeit ir pašiem savas celtās baznīcas, sabiedriskie nami un klubi, bet līdz šim nav nevienas vietas, kur mūsu slimie tēvi un mātes varētu pavadīt sava mūža pēdējās dienas," teica Dr. E. Upenieks un domāja, ka mēs šādu projektu varētu materiāli atļauties, izmantojot arī iespējamo valdības atbalstu.

Par ierosinājumu izteicās vairāki runātāji. J. Krūziņš ieminējās, ka „esam gribējuši būvēt arī Latviešu centru, bet neesot zināms, kas ar projektu noticis. Hamiltonā būvēšanas projekts noraidīts". A. Reinberga atgādināja arī Toronto latviešu pensionāru nama projektu, kas arī ieildzis. A. Ancāns ierosināja nodibināt īpašu komiteju Dr. E. Upenieka priekšlikuma pētīšanai, ko atbalstīja arī DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis. Sapulce lūdza Dr. E. Upenieku izveidot šādu komiteju un uzņemties tās vadību, stājoties sakaros ar DV Kanadā valdi un Toronto nodaļu.

Pārrunās par mūsu nacionālpolitiskiem jautājumiem un trimdinieku stāju, galvenokārt izpaudās doma, ka Latvijas okupantu radītā tā sauktā „kultūras sakaru komiteja" pūlas sašķelt trimdas latviešu sabiedrību, bet tās rūpes nav, lai iepazīstinātu šejienes latviešus ar mākslas dzīvi Latvijā. Līdzīgs stāvoklis savā laikā bijis arī igauņiem, bet tie savu vienību nav ļāvuši iedragāt. Tagad okupanti ar „kultūras sakaru komiteju" mēģina iedzīt ķīli latviešu trimdas sabiedrībā un to sašķelt, ne lai veicinātu kultūras apmaiņu, jo tāda no mūsu puses uz Latviju nav nemaz iespējama.

„Tauta Latvijā tiek turēta tumsā un nemaz nezina, ka Ilgvars Spilners bijis Rīgā," teica J. Grodnis. Viņš arī jautāja, kas īsti ir Jaunās Gaitas draugu biedrība, tāpat cilvēki, kas tajā darbojas, un domāja, ka filma Pūt, vējiņi šeit izrādīta, „lai mēs tās apmeklētājus 'ēstu,..... Viņam bija arī jautājums, kam īsti kalpo Jaunā Gaita? A. Ancāns savukārt interesējās, kuŗā pusē stāv Jaunās Gaitas draugu biedrība — „šeit vai tur"? To pašu jautāja Ojārs Ieviņš. Viņš bija arī pārsteigts, ka no kādas lielas Toronto latviešu draudzes baznīcas izņemts Latvijas karogs, kas tur dievkalpojumu laikā stāvējis jau 14 gadus. „Kas te īsti notiek?" jautāja DV Hamiltonā nodaļas delegāts.

LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs bija ieskatos, ka mūsu centrālajām organizācijām Kanadā — LNAK un DV, kuŗu vadību demokratiskā ceļā paši esam ievēlējuši, zināmos jautājumos no sabiedrības jāprasa atbildība, jo mūsu vēlētās organizācijas nevar atzīt darbību, kas pretēja tās mērķiem un tos vēlas jaukt. Dažiem mūsu sabiedrības locekļiem „viss ir labs, kas nāk no Rīgas". Lietuvieši tikuši daudz tālāk, teica T. Kronbergs. Viņš arī piebilda, ka „mēs nevaram prasīt no mūsu jauniešiem to, par ko mēs neesam viņus pārliecinājuši." O. Zvirgzdgrauds aicināja „pārcilāt ābolu grozu" un izlasīt „bojātos augļus', lai tie nesabojātu arī citus. Igauņi to esot jau izdarījuši. DV ASV priekšnieks J. Utināns brīdināja „no pārsteidzīgu lēmumu pieņemšanas". „Kultūras apmaiņas" lietā sapulce nāca ar īpašu atzinumu, kas jau publicēts mūsu laikraksta iepriekšējā numurā.

Debatēm turpinoties, V. Cinis jautāja, ko darījusi mūsu jaunatne Gunāra Rodes lietā, kuŗa dzīvība apdraudēta Vladimira cietumā Pad. savienībā. Viņš arī norādīja uz Latvijas viensētu iznīcināšanu un jaunām deportācijām 1949. gada martā, kas latviešu zemniekus, vairākas dienas no vietas, daudzos ešalonos izveda uz Pad. savienības Ziemeļu apgabaliem. Arī šis mūsu tautas traģiskais notikums katru gadu būtu īpaši atzīmējams (kā Latvijas viensētu iznīcināšanas diena). Jautājumu atstāja DV informācijas nozares ziņā, saziņā ar LNAK.

(Turpinājums 20. lp.)

Toronto Latviešu centra izveidošanas komiteja savā pēdējā sēdē galveno vērību veltīja informācijas sanāksmei, kas notiks 25. aprīlī pl. 3 pēcp. Latviešu namā. Katrs tautietis, kam interesē Latviešu centra sekmīga izveidošana, aicināts apmeklēt šo svarīgo sanāksmi. Attēlā sēdes dalībnieki, sakārtojot informāciju un dokumentus. No kreisās: Daina Dreifelde (sekretāre), Richards Grigors (finanču daļas vadītājs), Juris Strautnieks (līdzekļu sagāde), Uldis Gustavs (architekts), Valdis Liepiņš (centra komitejas priekšsēdis), Aleksandrs Budrēvics (priekšsēža vietnieks), Alfreds Rāviņš (LNAK saimniecības nozares vadītājs), māc. Juris Cālītis (komitejas loceklis) un Biruta Rubese (komitejas loc.). Nav klāt kasieris Jānis Reinbergs.

Foto: J. Liģers

Vai attieksmju maiņa?

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pienācis laiks, ka līdzšinējās ASV un Pad. savienības attieksmes pietuvinātas neizbēgamai krasai maiņai. Forda administrācija beidzot atmetusi visas maldīgās illūzijas par detantes (sadarbības) patieso būtību. Vašingtona tagad atjēgusies, ka Pad. savienība nebūt nav atteikusies no ekspansijas politikas, kuŗas gala mērķis ir Kremļa imperijas izplešana pāri visam globam. Vašingtonas jaunā nostāja raksturojama ar kritisku un stingru pieeju ASV un Pad. savienības attieksmju izvērtēšanā.

Ārlietu ministrs H. Kisingers, kas kopā ar bij. prezidentu R. Niksonu bija faktiskie detantes architekti, tagad publiski apliecina to, ka ASV visiem līdzekļiem iespaidīgi jāreaģē pret Pad. savienības ekspansijas un starptautisko dēku politiku. Tas ir pilnīgā pretstatā tam, kā Kisingers savā laikā, ja ne publiski akceptēja, tad vismaz centās racionāli izskaidrot Kremļa lomu un gājienus Vietnamā, Vidējos austrumos un Portugalē.

Par visizteiktāko Kisingera brīdinājumu Maskavai jāuzskata viņa diplomātiskais ultimāts: „ASV un Pad. savienības sadarbība saimnieciskā un citās plāksnēs tiks pilnīgi paralizēta, ja Maskava iedrošinātos atkārtot Angolas intervenciju. Jauna Angola mums liks revidēt visu līdzšinējo ārpolitiku." Lai pierādītu, ka Kisingera brīdinājums nav tikai tukši vārdi, Vašingtona pēdējās dienās atsauca trīs svarīgas ASV un Pad. savienības valdības līmeņa konferences, kuŗās bija paredzēts apspriest saimniecisko sadarbību, enerģijas un celtniecības jautājumus. Šādas savstarpējas konferences bija pamatā Forda politikai, lai izveidotu sadarbību deviņās atsevišķās nozarēs. No Vašingtonas puses nekas vairs netiek darīts, lai atdzīvinātu letarģijā iestigušās SALT sarunas. Nav domājams, ka līdz prezidenta vēlēšanām šīs sarunas atjaunos, nemaz nerunājot par to, ka abas puses varētu parakstīt kādu nozīmīgu vienošanos. Kādēļ īsti Forda administrācija pēkšņi mainījusi savu nostāju pret Maskavu? Ar pārsteigumu te jākonstatē, ka galvenokārt iekšpolitisko apsvērumu dēļ. Forda republikāņu partijas pretkandidāts Ronalds Rīgens, kā arī trīs galvenie demokratu partijas prezidenta kandidāti — senātors Džeksons, Džimijs Kārters un gubernātors Džordžs Voless — līdzšinējā vēlēšanu kampaņā nesaudzīgi uzbrukuši Forda ārpolitikai, pie kam detante te bijusi galvenais sarunu temats. Fords tagad acīm redzot cenšas savu kritizētāju pārmetumus neitrālizēt. Vašingtonā akreditētie ārzemju diplomāti savukārt pauž uzskatu, ka Pad. savienības invāzija Angolā, kur izšķirīgais bija pēc Kremļa paveles izsēdinātajam 12.000 vīru lielajam Kubas militārajam desantam, piespiedusi Forda administrāciju kardināli revidēt maldīgās detantes politiku ar Kremli. Šie paši diplomāti apgalvo, ka Angolas uzvara var izsist no sliedēm abu lielvalstu globālā līdzsvara spēkus.

Pagātnē visās līdzīgās konfrontācijās ASV atbildēja tūlīt un nepārprotami. Tā tas bija 1970. gadā ar padomju atbalstīto Sirijas invāziju Jordānā, tā tas bija tajā pašā gadā arī ar Kremļa mēģinājumu radīt Kubā atomzemūdeņu bāzi. Tikai Vašingtonas nepārprotamā ultimāta dēļ Pad. savienība 1973. gadā neielaidās liela apjoma militārā avantūrā Vidējos austrumos. Kisingers tagad pamatoti brīdina, ka ASV reakcijas trūkumu Angolā Pad. savienība var iztulkot par amerikāņu vājuma izpaudumu. Pad. savienības un Kubas intervencija Angolā pēc piedzīvojušu amerikāņu diplomātu domām esot izklaidējusi pēdējās šaubas arī Kisingera galvā par sadarbības patieso būtību. Un te jāpiemin Kisingera jaunā doktrina: „Ja viena lielvara izmanto šādus konfliktus savā labā, globālais līdzsvars tiks izjaukts." Nujorkas universitātes profesors I. Kristols pagājušā nedēļā norādīja: „Pad. savienības vadoņi mums nepārprotami likuši saprast, ka detante viņu uztverē

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1976. GADA 3. APRĪLIS, 14. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu.

Dadža zīmējums

Čerčila mazdēla brīdinājums

Britu parlamenta sesijā, kas bija veltīta austrumu un rietumu attieksmēm, runas skāra politisko stāvokli Afrikā pēc komūnistu atbalstītās „tautas demokratijas" pasludināšanas un Helsinku konferences lēmumu īstenošanu. Bija vērojams, ka visi valdības partijas runātāji centās debates novirzīt uz Angolas jautājumu, kā galveno vaininieku konflikta izraisīšanā minot Dienvidafriku, kamēr konservātīvie opozicijas deputāti neatlaidīgi virzīja interesi uz Helsinku konferences lēmumiem.

Attieksmē uz Angolas jautājumu, gandrīz visi deputāti bija vienis prātis, ka Dienvidafrika izdarījusi kļūdu, sūtīdama savus bruņotos spēkus uz Angolu un vēl tagad cenzdamās paturēt tās dienvidus daļā t.s. „sanitāro joslu". Tas esot noskaņojis visas Afrikas melnās valstis par labu komūnistiem — kubiešiem un Pad. savienības spēkiem. Komūnistiem esot izdevies nostādīt ideoloģisko cīņu it kā par rašu sadursmi, kur viņi atbalsta vairākumu — melno rasi. Domas parlamentā dalījās par to, vai britu valdība darījusi pareizi, atzīstot tik lielā steigā jauno „Angolas tautas demokratiju".

Daži izteica uzskatu, ka ar to palīdzēs angoliešiem tikt vaļā no kubiešiem un krieviem. Ne vienmēr Pad. savienībai esot izdevies palikt tur, kur tā iecerējusi nostiprināties, piem., krievu speciālisti — ieskaitot čekistus, esot izmesti no Ēģiptes; līdzīgs liktenis tos skāris Irakā un Sīrijā. Arī Portugalē komūnistu iespaids esot mazāks nekā tie cerējuši. Vienprātība bija arī Afrikas politiskā stāvokļa nopietnības vērtējumā, sevišķi attieksmē uz Rodēziju, kur bija aizsūtīts britu valdības pārstāvis lords Grīnhils, lai vēlreiz pārbaudītu iespējas ar Rodēzijas valdības galvu Janu Smitu nokārtot konstitūcionālās pretišķības. Melno rodēziešu pārstāvji piedraudējuši Smitam ar „asinspirti", ja jautājums par melnā vairākuma pieaicināšanu valsts pārvaldīšanā netikšot viņiem nokārtots labvēlīgi.

Konservātīvie pārmeta valdībai, ka tā neesot laikus griezusies Angolas jautājumā pie Apvienotajām Nācijām. Vai britu izlūkdienests neesot zinājis, kas notiek Afrikas rietumu krastā? 15.000 vīru ar pilnu apbruņojumu, tankiem un citām kara ierīcēm neesot iespējams pārcelt pāri Atlantijas okeanam vienā dienā; tam bijuši vajadzīgi vismaz 7 mēneši. Vai valdība tikusi brīdināta? Un ja ne, kādēļ? Šos jautājumus nevarēja atbildēt, jo ārlietu ministrs Kalagans nebija klāt slimības dēļ. Opozicija tomēr noteikti prasīja, lai vismaz tagad par šo komūnistu spēku atrašanos svešā zemē tiktu informēta AN drošības padome.

Debates par Helsinku konferences lēmumiem ievadīja bij. konservātīvo ministrs Modlings. Viņš konstatēja, ka Pad. savienība beidzamos gados ļoti pastiprinājusi bruņošanos, un nav to pārtraukusi arī pēc Helsinku konferences. Modlings ļoti atzinīgi novērtēja savas partijas vadītājas Margaretes Tačeres runu, kur viņa brīdināja Rietumus no Pad. savienības lielā militārā spēka pieauguma un konstatēja, ka Pad. savienība neievēro Helsinku lēmumus ne politiskā sadarbībā, ne bruņošanās ierobežošanā, tāpat attieksmē uz cilvēka brīvību un tiesībām.

Daudz pārrunu radīja jēdziens „detante" — atspriegums.

Nevarot būt runa par atspriegumu, ja viena puse atbruņojas, bet otra — pastiprināti bruņojas. ASV esot samazinājušas savus spēkus par 216.000 vīriem, bet Pad. savienība savējos palielinājusi par 200.000. Rietumi paši palīdzot padomju imperiālistus apbruņot. Tie piegādājot visas technoloģiskās zināšanas, kādas vien Pad. savienība vēlas, palīdzot ēdināt padomju ļaudis, pārdodot materiālus un ceļot rūpniecību, lai padomju armijai būtu lagāks apbruņojums.

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

RĪGAS FILMU IZRĀDES UN BRAUCIENI UZ RĪGU

Ap šiem jautājumiem pārrunās risinās nu jau vairākus gadus. Rodas iespaids, ka nav lielas atšķirības starp okupēto Latviju un trimdu tai ziņā, ka tur visu cenzē un dod norādījumus komūnistu partija, bet pie mums Kanadā.. to pašu vēlas darīt LNAK. Starpība gan tanī ziņā, ka dzimtenē visi okupantu rīkojumi noteikti jāievēro, ja negrib saņemt bargu sodu, bet šeit nav iespējams sodīt. Rodas jautājums, vai mēs nedzīvojam demokratiskā valstī, kur garantētas visas pilsoniskās brīvības? Vai trimdinieki paši nevarētu izšķirties .— braukt vai nebraukt apciemot dzimteni, iet vai neiet uz Rīgas filmu izrādēm? Šaubos, vai kāds LNAK doto norādījumu dēļ būtu atteicies no nodomātā brauciena uz Rīgu, vai arī nebūtu gājis uz Rīgas filmu izrādēm.

LA 13. janvāra numurā LNAK valdes sēdes atreferējumā minēts, ka bijušas pārrunas par neseno filmas Pūt, vējiņi izrādi, sevišķi pieskaņoties jautājumam, kas bijuši rīkotāji (nevis tam, vai filma bijusi mākslinieciski vērtīga vai pilna ar propagandu). Atreferējumā teikts: „Jautājumu centīsies tuvāk noskaidrot LNAK valdes priekšsēdis, jo latviešu sabiedrība jūtas maldināta." Kādā ziņā maldināta? Vai filma bijusi slikta? Un ko tad darīs ar filmas izrādes rīkotājiem, ja tos izdotos „atklāt"? Vai atkal būs jāsasauc valdes sēde? Šai sakarā jāatminas daudz pārrunātais I. Spilnera brauciens uz Rīgu. Daudzi nosodīja šo braucienu, kurā Spilners bija drošsirdīgā konfrontācijā ar okupētās Latvijas režīmu. Viņu tomēr ievēlēja par PBLA priekšsēdi. Paldies Dievam! (Kā vēlāk noskaidrojies, šī konfrontācija tautai Latvijā palikusi nezināma, tāpat nekur atklātībā nav parādījusies viņa intervija — red.).

Braucēju skaits uz Rīgu ar katru gadu vairojas, tāpat būs apmeklētāji labām Rīgas filmām. Lai šī cīņa vēršas pret okupētās Latvijas režīmu un tā funkcionāriem (Vosu, Gori u.t.t.) un pret komūnistu mācekļiem tepat trimdā — „rozīšiem, būmaņiem', bet ne pret trimdas pilsoniskām brīvībām, ko mums visās patvērumu zemēs garantē šo valstu demokratiskā iekārta. Vērtēsim vairāk trimdinieku intelligenci un spēju pašiem izšķirties šais jautājumos.

P. Blūms Hamiltonā

„KUR TĀ MŪSU NAUDIŅA AIZIET?"

LA 20. marta numurā Ojārs Ieviņš savā lasītāja vēstulē jautā: „Varbūt rīkotāji varētu paskaidrot, kur tā mūsu naudiņa aiziet?" Vai no tā būtu jāsaprot, ka Ieviņa kungs arī apmeklējis Pūt, vējiņi izrādi un savu naudiņu tur atstājis? Vai viņš tādēļ nebūtu ticis uz Kalpaka piemiņas dievkalpojumu? Ja viņš būtu ievērojis, ka otra izrāde bijusi plkst. 9 vakarā, tad būtu varējis apmeklēt abus sarīkojumus. **G. Liepiņš**

Villovdēlē, Ont.

NEVARAM UN NEDRĪKSTAM KLUSĒT!

Iepriecina LA 13. marta numurs. Tajā daudz vērtīgu rakstu. Aleksandra Ķegumnieka stāvokļa vērtējumā iztirzātas politiskās problēmas, kas mūs visus var interesēt. Ne mazāk saistoši lasīt par mūsu pašu dzīvi, gan atsevišķos rakstos, gan lasītāju vēstulēs. Atkārtoti izlasīju PP vēstuli — „Īsi un skaidri". PP norādījums, ka mums šeit nav nekādas vajadzības spodrināt okupantu zābakus, ir vietā. Tā „zābaku spodrināšana" dažkārt izpaužas arī dažos citos latviešu centros. Atcerēsimies arī Rīgā ražotās filmas Pūt, vējiņi nesenās izrādes Toronto, kuras rīkojusi „Jaunās Gaitas draugu biedrība", izdalot anonimus aicinājumus apmeklēt šo Kultūras sakaru komitejas filmu un izmantojot propagandai pat latviešu skolēnus! Nekas nav zināms, kur aizgājusi par agrāk izrādītām filmām ieņemtā nauda. Nekādi norēķini atklātībā nav sniegti. Mūsu nauda acīm redzot aizgājusi tā sauktajiem „kultūras sakariem" un trimdas sabiedrības šķelšanai. Ir vietā Ulža Gravas norādījums, ka nav nekāds noslēpums par padomju aģentu atrašanos dažos latviešu centros, kā to pieminējis T. Silietis Kalifornijas impresijās.

V. Zirnītis ASV

KAUT KAS NAV VAIRS KĀRTĪBĀ

Mūsu tautai ne mazums tragēdiju sagādājis pašapziņas trūkums, izdabāšana svešiniekiem, aizstāvēšanās vājums. Mēs esam gan bijuši varonīgi karotāji austrumu un rietumu interešu karos, bet ienaidniekam nesagādājām nekādas lielākas rūpes mūsu tautas dabiskās dzīves telpas — Latvijas brīvības dēļ, jo visās smagajās likteņa stundās mums nekad nav trūcis ienaidniekam noderīgu naīvu individu un iztapoņu, kas palīdz graut mūsu vienību un cīņu par savas tautas tiesībām. Kā tas jau agrāk dzirdēts, mums ir par maz dvēseles īgnuma, par maz nemiera un spožas vitālitātes cīnīties par savas tautas pastāvēšanu pašu valstī. Par to atkal varējām pārliecināties, lasot LA 6. marta n-rfā T. Sīļa rakstu: „Divas pretēju uzskatu sanāksmes Kalifornijā". Zīmīgi, ka daži dzejnieki, dzejnieces un pāris konjunktūras latvieši izšķiež enerģiju, savus jaundarbus un naudas līdzekļus, lai jauktu un noniecinātu mūsu nacionālos centienus un sadarbotos nevis ar mūsu tautu Latvijā, bet ar okupācijas režīma funkcionāriem. Ja Andreju Eglīti tagad kāds apzīmē par „nodevēju", ja mūsu latviskās dzejnieces Zinaīdas Lazdas piemiņas fonda vietējās nodaļas sanāksmi izmanto Gorkija ielas nolūku veicināšanai un rodas cilvēki, kas visu to mierīgi var noklausīties, tad kaut kas mūsu tagadējā sabiedrībā vairs nav kārtībā, vai arī rietumu pārticībā dzīvodami esam jau tiktāl aptaukojušies, ka nejūtam vairs, kas ap mums notiek. **Alberts Eglītis**

Rietumvācijā

NE CETURTAIS, BET SESTAIS MAZSALACAS NOVADS

Izlasot agrākās biedrības Latvijas Vanagi 8. apgabala priekšnieka Valtera Zirniša vēstuli LA 20. marta izdevumā, ievēroju, ka kļūdas vai aizmāršības dēļ ieviesusies nepareizība šīs biedrības novadu uzskaitē, kuru vēlētos izlabot, tā sakot, „kārtības labad".

Mazsalacas novads nebija ceturtais, bet gan sestais. Tas bija Latvijas Vanagu organizācijas lielākais novads ar pāri par 500 dalībniekiem.

Oskars Perro Toronto

Zīles pavasaŗa koncertā

Pirmā pavasaŗa dienā — 20. martā — Toronto atnesa jauku šī gada laika vēsmu. Šai dienā labi iederējās arī Toronto vanadžu koŗa Zīle gadskārtējais koncerts. Zīles koris savā īsajā pastāvēšanas laikā ne tikai labi attīstījies savā varēšanā, bet arī ievērojami audzis kuplumā. Tas tagad pulcina jau 40 dalībnieces. Koris ar savu diriģentu komponistu Arvīdu Purvu pelnīti iemantojis Toronto un apkārtnes latviešu sabiedrības atsaucību, visu dziesmu draugu un mūsu komponistu uzmanību.

Lietuviešu nama lielā zāle un balkons bija klausītāju pildīti. Prieks bija vērot lielo saskari, ko šim Zīles koŗa koncertam parādīja plašais klausītāju pulks. Te mēs redzējām mūsu komponistus — Jāni Norvili, kas šim koncertam devis divas jaunas tautasdziesmu apdares, Tālivaldi Ķeniņu, kas korim savu uzmanību parādīja ar jaunu dziesmu, kuŗa šai koncertā atskanēja pirmo reizi. Klāt bija dzejniece Velta Tomas, kas deva vārdus programmas dziesmai Bērzs, ko Zīles koŗa diriģents A. Purvs izteica interesantā un pievilcīgā skaņu rakstā. Te bija arī pirmā koŗa diriģente Austra Plampe, kas tik sekmīgi bija ievadījusi Zīles koŗa darbību, un mūsu rosīgais koŗu diriģents Jānis Barušs, par kuŗa skaņraža darbu pēdējā laikā vairāk sāk liecināt viņa darbi, tāpat arī kompnists Imants Sakss, kuŗa dziesmas saista dziesmu draugu uzmanību. Kupls klausītāju pulkā bija mūsu daudzo koŗu pārstāvju skaits un laba daļa mūsu jaunās audzes.

Vērojot šo sirsnīgo koncerta klausītāju saimi, prieks bija apzināties, ka mūsu latviešu dziesmas pastāvēšanai un augšanai ir spēcīgs balsts, kas šai vakarā izpaudās dziesmu izpildītāju, dziesmu vārdu un skaņu rakstu radītāju un latviešu dziesmu sirsnīgu klausītāju tik ciešā līdzdalībā. Programmā bija daudz svaiguma. Koncertu koris ievadīja ar savu moto — Cekulaina zīle dzied. Sekoja četras tautasdziesmu apdares — Ald. Kalniņa Skaņi, skaņi es dziedāju, kas raisījās labi interesantā balsu saskaņā, E. Melngaiļa Kūko mana dzeguzīte ar samērīgu balsu viju un labu otro altu pamatu, A. Jēruma Lai bij grūti, kam bij grūti ar izteiksmīgu ievadu un labu pavadījuma izskaņu (no koŗa labu darbu prasoša dziesma, ar sevišķu uzmanību dikcijai) un Jāņa Norviļa Padziedāju, palīksmoju (pirmatskaņojums) bagāta spirgtuma izskaņā un labi izteiksmīgiem otriem altiem savu balsu plūsmā. Dziesmu atkārtoja. Pirmajā koncerta daļā vēl dzirdējām Ald. Kalniņa Bēdu manu, lielu bēdu (M. Bārbale) ar daudzām nokrāsu variācijām, P. Barisona Diltin dila sniega svārki (V. Plūdons) ar interesantu ritma dažādību, Jāņa Kalniņa Putna šūpļa dziesmu (E. P. Johnson - L. Dunsdorfa) ar Dzidras Egles (sopr.) īso, labi ieturēto solo posmu un pievilcīgu kopējo izskaņu. Pirmā koncerta daļa beidzās ar J. Graubiņa Celš vēl tālāk ies (Elza Stērste). Te koris skaidri parādīja J. Graubiņu. Pirmās daļas programmas izpildījumā koris apliecināja rūpīgu sagatavošanos, bet radīja vēlēšanos pēc dzīvākas jūsmas, kas tieši un viegli aizrauj klausītāju, bez liekas, mazliet saspriņdzinātas piepūles iedziļināties dziesmu priekšnesumā.

Otrā daļā klausījāmies Ald. Kalniņa Latgalē (Skaidrīte Kaldupe). Dziesma, kas dzirdēta jau agrāk un ir mūsu šīs vasaras dziesmu svētku programmā. Tā izskanēja raitā plūdumā. — Tālivalža Ķeniņa pirmatskaņojumu, Ūbeles dziesmu, (Zenta Liepa) ar labi izteiktu atsevišķu balsu grupu plūsmu, skaistu kopēju saskaņu un ļoti pievilcīgu nobeigumu. Dziesmu atkārtoja un klausītāji sumināja dziesmas autoru. — Paša koŗa diriģenta A. Purva Bērzs (Velta Toma) pirmatskaņojumu. Dziesmā veiksmīgi ievīts bērza šalkšanas efekts, kas līdzeni ieraisās dziesmas harmonijā un viegli no tās izzūd. Klausītāji šo dziesmu saņēma ar siltu atsaucību. Diriģents saņēma rozes no mīlīgas un jauniņas jaunākās paaudzes pārstāves. Viņš tālāk pasniedza sārtu rozes ziedu dziesmas vārdu autorei Veltai Tomai. Klausītāji abus bagātīgi sumināja aplausiem. Dziesmu atkārtoja. — Viktora Baštika Uz sauli (Jānis Rainis) ar autora parasto iejūtu dziesmas skaņu raksta labskanībā. — Valentīna Bērzkalna divas tautasdziesmu apdares: Zaļa tautu miežu rija un Spīdi nu, saulīte. Abas dziesmas raisījās pacilātā vieglumā, koris parādīja V. Bērzkalna iejūtu dziesmu apdarē izcelt dziesmas labskanības faktorus. Solistes Dzidra Egle, Velta Nama un Skaidrīte Leja bija savu uzdevumu augstumos un parādīja labu saprašanos ar kori. Jāņa Norviļa otrās tautasdziesmas pirmatskaņojums Dziedat puiši, ko gaidati izskanēja dzīvi un krāsaini, ar labi izteiktu Skaidrītes Lejas solo. Autors saņēma klausītāju atzinību. Dziesmu atkārtoja. Kā pēdējo programmas dziesmu koris dziedāja Staņislava Broka tautasdziesmas sabalsojumu Es biju māmiņai. Dziesma skanēja vieglā risinājumā, ar ļoti labu dikciju un radīja jautrību klausītājos, kas izsauca dziesmas atkārtojumu. Piedevām vēl nodziedāja skaistā izteiksmē V. Bērzkalna Noriet saule vakarā. Ar savu krietno darbu Zīles koris šai vakarā radīja skaistu pārdzīvojumu, ko koncerta apmeklētāji kā dārgumu paņēma sev līdz.

Mūsu vēlme ir, lai brieduma gadus sasniedzot, bagātā pieredze dziesmu druvā paveŗ veiksmīgajam diriģentam un komponistam Arvīdam Purvam vēl lielākas sekmes latviskās dziesmas celšanai.

Viktors Rundans

Alberts Eglītis

DAUGAVA DEG

Daugava deg —
Birst debess pelni,
Smejas elle,
Akli putekļi dejo,
Čūskas tāpat
Kā suņi rej . . .

Daugava deg —
Vaid paradīze,
Un — uz jūru
Melnas blāzmas
Pavada laivas
Ar dvēselēm . . .

Daugava deg —
Nakts nebeidzas,
Vīst zāle, lapas;
Kūp krastos
Sabrukušas mājas,
Un — saknes dreb . . .

Daugava deg —
Eņģeļiem mostoties
Vārās un puto,
Tautas koŗiem
Gavilējot —

DIEVS, SVĒTĪ LATVIJU!

A. Kopmanim - divas godalgas

Amerikas latviešu apvienības kultūras biroja izsludinātās sacensības latviešu piemineklim Tobago salā beigušās. Abas pirmās godalgas ieguvis tēlnieks Augusts Kopmanis par metu Nr. 3 (1. v.) un metu Nr. 5 (2 v.). Sacensībās iesūtītos darbus žūrēja īpaša komisija, kuŗas sastāvā bija Anšlavs Eglītis, Kārlis Kronbergs, Eleonora Šturma, Jānis Zuntaks un ALA tēlotājas mākslas nozares vadītājs Arnolds Šildegs.

Gleznotāja Kārļa Kronberga darbs eļļā „Kompozicija 17", 40 x 40 coll. apmērā uzņemts tēlotājas mākslas izstādē „In View" Toronto Dominion centrā Three Towers telpās. No visiem mākslinieku vienības Latvis biedriem K. Kronbergs ir vienīgais, kas savu darbu iesūtījis izstādei caur „Canadian Society of Graphic Arts", kuŗā viņš ir biedrs. No izstādē iesūtītiem 1500 darbiem, ko žūrēja trīs Ontario mākslas galeriju direktori, uzņemti tikai 140 darbi. K. Kronberga darbs „Kompozīcija 17" attēls ievietots izstādes katalogā. Izstādi 1. martā Toronto atklāja Ontario leitnante gubernātore Paulīne Makgibone, tā bija atvērta līdz 2. aprīlim. Mākslinieks ar 2 darbiem piedalījies vēl Ontario mākslas apvienības rīkotajā izstādē no pag. gada decembra līdz 5. janvārim Okīfa centrā, kā arī reprezentācijas izstādē Otavā. —ls—

Triju koŗu diriģenta jubileja

Komponists Arvīds Purvs

Toronto Sv. Andreja draudzes koris sumināja savu diriģentu Arvīdu Purvu 50 gadu jubilejā 22. martā, tieši viņa dzimšanas dienā, kad notika kārtējais koŗa mēģinājums. Aicināti bija arī vanadžu koŗa Zīle un latviešu baptistu koŗa koristi, jo A. Purvs ir arī abu šo koŗu diriģents. Koristi bija gatavojuši pārsteiguma vakaru ar kafijas galdu un sagaidīja jubilāru, nodziedot Daudz baltu dieniņu. Sv. Andreja draudzes koŗa priekšnieks V. Kleperis sveica koŗa vārdā jubilāru ar ziediem un aploksni. Draudzes māc. J. Cālītis pateicās A. Purvam par veltīto darbu korim un draudzes labā, pasniedzot no draudzes aploksni. Vanadžu koŗa priekšniece M. Jonāne pasniedza ziedus diriģenta dzīvesbiedrei Marijai. Vēl sveicienus un ziedus bija sūtījusi Gunta Plostniece no Filadelfijas. Diriģents A. Purvs pateicās visiem suminātājiem. Pirms nedēļas, 13. martā, latviešu baptistu draudzes koris bija atzīmējis sava diriģenta jubileju Valmer Rd. baznīcā. Bija ieradušies viesi — komponists Viktors Baštiks no Filadelfijas kas nodeva sveicienus un veltes no Filadelfijas latviešu baptistu koŗa, kuŗu viņš arī vada, un no Amerikas latviešu baptistu koŗu apvienības. No Čikagas latviešu baptistu koŗa sveicināja koŗa vadītājs Rūdolfs Kalnmals, nododot sveicienus arī no Čikagas latviešu luterāņu koŗa. Toronto baptistu koŗa priekšnieks Žanis Gertners koŗa vārdā pasniedza jubilāram velti, bet māsu pulciņš ziedus. Māc. R. Ekšteins sveica no draudzes ar aploksni. Bija arī priekšnesumi ar deklamācijām. Lentē atskaņoja Latviešu baptistu dziesmu dienu programmu.

Arvīds Purvs mūzikālās gaitas sācis Rīgā, mācoties vijoles spēli un teoriju. Jau agrā jaunībā sadraudzējies ar koŗa dziesmu, skolas gados diriģējis arī orķestri. Pēc otrā pasaules kaŗa darbojies par koŗu diriģentu Anglijā, kā arī spēlējis violu Lesteres simfoniskajā orķestrī. Kopš 1957. gada vada Toronto Sv. Andreja ev. lut. draudzes un latviešu baptistu draudzes koŗus un jau trīs gadus DV Toronto nodaļas vanadžu kori Zīle. Īpašu vērību pievērsis jaundarbu un liela apmēra instrumentāli vokālu skaņdarbu iestudēšanai. Bijis virsdiriģents 3. Vispārējos dziesmu svētkos Klīvlandē, 4. un 5. Dziesmu svētkos Toronto, 5. Rietumkrasta dziesmu svētkos Vankuverā un 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkos Ķelnē. Pazīstams arī kā komponists un mākslas kritiķis. Par nopelniem latviešu mūzikas dzīvē kā pirmais saņēmis DV atzinības zelta medaļu. —ls—

REDAKCIJAI PIESŪTĪTIE IZDEVUMI

Artura Baumaņa — Pa Kronvalda Ata pēdām, Latvijas skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera fonda izdevums, vāks un titullapa — Otto E. Markēvica, vāku iekšlapas Uģa Nīgala, mašīnraksta salikums — Mārītes Plūmes, 222 lp.

Daugavas Vanagu Mēnešraksts, 1. (165.) nr., janvāŗa/februāŗa burtnīca, Daugavas Vanagu Centrālās valdes izdevums, atb. redaktors V. Hāzners, redakcijas kollēģijā: S. Ancāne, G. Ikona, T. Krūka, A. Liepiņa, K. Purmals un J. Treijs, Eduarda Dzeņa vāka zīmējums, 80 lp.

Laiks, Telpa, Ļaudis otrā daļa. DV organizācijas darbs no 1952. līdz 1973. gadam. Daugavas Vanagu Centrālās valdes izdevums ar Ed. Dzeņa vāka zīmējumu, E. Treilona grafisko iekārtojumu. Rediģējis Vilis Hāzners. 446 lappuses.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa

24. gadskārtējais garīgais koncerts

diriģents Arvīds Purvs

svētdien, 11. aprīlī, pl. 6 vakarā Sv. Andreja baznīcā *Toronto*

Piedalās: Silvija Erdmane (soprāns), Ivars Gaide (tenors), Anita Rundāne (ērģeles), Juris Dzeguze (teicējs), vīru ansamblis Kalvis un stīgu orķestris.

Ieeja — 4 dol., pensionāriem, studentiem un skolēniem pusce na, bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva.

Apmeklēt lūdz Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa saime

Augšējā attēlā pa kreisi —Džeralds Fords bērnībā, pa labi — futbola laukumā Grand Rapidu skolā. Apakšā pa kreisi — Fords kā ASV kongresa loceklis, pa labi — laulības ar tagadējo pirmo lēdiju ASV Betiju.

Prezidenta Forda pilsēta - Grand Rapidi

Grand Rapidi ir klusa ASV vidējo rietumu pilsēta, kas slavena ar savu mēbeļu rūpniecību. Tur noziegumu skaits ir zemāks un dzīves līmenis augstāks nekā citās līdzīga lieluma Mičiganas pavalsts pilsētās. Tā ir pilsēta ar holandiešu ietekmi, kas ir lielākā etniskā grupa — 40 proc. no iedzīvotāju kopskaita. Pirms 1840. gada kalvinistu mācītājs Albertus van Ralte atvedis no Holandes kalvinistu grupu uz Mičiganu, lai rastu brīvību saviem dievkalpojumiem. Šie ieceļotāji savu galveno apmešanās vietu nosauca par „Holandi". Ierodoties vairāk imigrantiem, nodibinājās vēl citas apdzīvotas vietas, izplatot savu iespaidu visā apgabalā. Sabiedriskā dzīve centrējās ap baznīcu, saglabājot holandiešu valodu un tradicijas. Tagad Grand Rapidos atrodas Kalvina kolledža, ko dibināja un financēja holandiešu „Christian Reformed Church", un 70 proc. studentu tajā ir holandiešu izcelsmes. Vairums skolēnu ar holandiešu uzvārdiem apmeklē „Christian Reformed" vidusskolu. Holandiešu reformētā baznīca vada reliģisko dzīvi un ietekmē vietējo dzīvi: svētdienās viesnīcās neizsniedz alkoholiskos dzērienus, visi veikali slēgti aiz cieņas pret baznīcu.

Grand Rapidi ir arī ASV 38. prezidenta Džeralda Forda dzimtā pilsēta. To atgādina viņa vārdā nosauktais „G. R. Ford Freeway" un pāris Forda centru. Prezidents ir „Grace Epistopal Church" draudzes un citu organizāciju loceklis. Grandrapidieši nav aizmirsuši savu prezidentu un prezidents Grand Rapidus. Pirms diviem gadiem kādā sanāksmē Fords izteicies: „Laime ir ierasties atkal mājās!" Prezidenta iecienītais laikraksts esot Grand Rapids Press, viņš ir viens no 130.000 abonentiem. Prezidents Fords ievedis Baltajā namā vairākus savus palīgus no Grand Rapidiem, tāpat kā agrāk prezidents Džonsons — teksasiešus. Pirmais Baltā nama preses sekretārs bijis Džerijs Horsts no Grand Rapidiem, kas atkāpies, jo nepievienojies prezidenta Forda labvēlīgai nostājai pret Niksonu Votergeita skandalā. Arī pašreizējās prezidenta vēlēšanās holandieši vēlas atbalstīt Fordu, kas bez holandiešu atbalsta nebūtu iekļuvis arī kongresā.

Grandrapidieši pazīst Fordu kā strauju autobraucēju. Daudzreiz pirms ierašanās darbā savā birojā Fords vispirms iegriezies policijas iecirknī, lai samaksātu soda naudu par ātru braukšanu. Grand Rapidu Dienvidvidusskolā trīsdesmitajos gados Džeralds Fords bijis futbola centra spēlētāju zvaigzne un kapteinis. Grandrapidiešiem neesot neviena slikta vārda par Džeraldu Fordu, it īpaši holandiešu izcelsmes iedzīvotājiem.

(ls)

Piezīmes par apstākļiem dzimtenē

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS PIETEIC JAUNU PUBLIKĀCIJU

Pārlasot no okupētās Latvijas dažādos ceļos izkļuvušos vēstījumus brīvajai pasaulei, kas ir samērā lielā skaitā, varam nojaust kristīgā cilvēka dvēseles izmisumu par visu, kas saistīts ar kristiānisma bojā eju tēvzemē, morāles — ētisko normu sagrozījumus rusifikāciju; rūgtumu par brīvās pasaules politiskajiem kompromisiem uzBaltijas tautu rēķina, lūgumu visai nacionālajai emigrācijai un organizācijām un to vadītājiem, mūsu sūtniecībām, jaunatnei, nenorimt tēvzemes brīvības centienu labā.

Vēstījumos gan samērā maz faktu par mūsdienu aktuālitātēm, atskaitot kāda Upmaņa vēstuli, bet arī tā skaļ pagātnes notikumus vairumā. Vēstījumos izteikta pateicība baltiešu sūtniecībām, U. Gravam un daudziem citiem. Jaunatnei — latviešu sabiedrībai veltītais vēstījums sākās ar Andreja Eglīša Dievs, Tava zeme deg kantātes rindām. Vienā no pēdējām LNF valdes sēdēm izvērtēja arī Rīgas darba nometnes filmiņas materiālus u. c.

Mūsu rokās nonācis kāds no Latvijas izsūtīts manuskripts, kas stāsta par ceļiem, baznīcām, kapsētām, ļaudīm un dzīvi okupētajā Latvijā. Tā autors nav ne rakstnieks, ne žurnālists, bet pavisam vienkāršs cilvēks, kam bijusi izdevība darba gaitās braukāt pa Latvijas ceļiem, bet kuŗu arī brīvajā laikā dzinusi apkārt milzīga ceļošanas kāre — katrā savā atvaļinājumā, katrā nedēļas nogalē, katrā brīvajā dienā viņš devies izbraukumā pa kādu Latvijas novadu — no sākuma ar motociklu, vēlāk ar auto vai autobusu, elektrisko vilcienu un beidzot pat ar lidmašīnu, protams, lielus gabalus gandrīz vienmēr arī nostaigājot kājām.

Bet vairāk par visu viņu šajos izbraukumos dzinusi vēlēšanās redzēt Latviju, kamēr tā vēl nav pilnīgi pārveidota saskaņā ar sīki izstrādātu krievu plānu un kamēr vēl pilnīgi nav iznīcināts viss vecais, bez kā arī mums te svešumā būtu grūti iedomāties savu dzimteni — Latviju, kamēr vēl palikusi kāda baznīca vai vismaz baznīcas drupas, kādas vecas vējenes, kāda veca rija, kāda neizbagarēta upīte vai traktoru neizgāzts ozols. Katru vietu, katru veco ēku vai lietu šis ceļotājs gribētu saglabāt vismaz uz papīra, to sīki aprakstīdams vai nofotografēdams. Viņš ir kā tāds kaŗotājs, kas kailām rokām aizstājas priekšā kādai vietai, lai to pasargātu no traktoru uzbrukuma vai postītāju bandas.

Piezīmes rakstītas no 1947. g. līdz 1972. g. Šinī laikā to rakstītājs apmeklējis daudzas desmitas vietas, lielākus centrus un pavisam sīkus ciemus. Diemžēl, ne vienmēr viņš atzīmējis no redzētā svarīgāko un to, kas mūs visvairāk varētu interesēt, bieži vien kavēdamies pie pavisam nenozīmīgiem sīkumiem, gan vietu aprakstos, gan sarunās ar cilvēkiem. Brīžiem pat šķiet, ka tas darīts ar nolūku.

Pirmajos gados pēc kaŗa viņš vislielāko uzmanību pievērš ceļiem — to stāvoklim, pārmaiņām, bet visu laiku viņa galvenā interese vērsta uz baznīcām un kapsētām, lai nonāktu kur nonākdams, viņš vispirms dodas uz kapsētu un ar sirds drebēšanu iet uz baznīcu — vai tā vēl būs kaut cik saglabājusies vai jau galīgi izpostīta un piegānīta. Viņa atzīmes par baznīcu stāvokli ir gandrīz vai stereotipiskas — logi izdauzīti, jumts iebrucis, baznīca piegānīta, baznīcā ierīkota kolchoza noliktava vai kino. Tikai retā vietā tā lasāms: baznīca vēl kārtībā un darbojas.

Vēlākajos gados manuskripta autors sāk pievērst lielāku vērību ceļojumos sastaptajiem cilvēkiem — viņš atstāsta sarunas, attēlo sīkus gadījumus, kas visā savā nenozīmībā tomēr raksturo lauku dzīvi tagadējā Latvijā. Un jo tālāk lasām, jo aina kļūst satriecošāka. Visur redzamas pārkrievošanas sekas, visur laužas iekšā krievu „tikumi". Tikai retās vietās vēl palicis tīri latvisks gars un latviska vide.

Lai 600 lappušu biezo manuskriptu varētu publicēt, tas bijis jāsaīsina un zināmā mērā jāapstrādā. Saīsinājumi izdarīti, piemēram, gadījumos, kad, rakstītājs, vairākas reizes braukdams uz vienu un to pašu vietu, atkārto katru reizi arī savu aprakstu par šo vietu. Šais gadījumos bijis nepieciešams kādu braucienu izlaist vai vairākus savilkt kopā, izņemot, ja gadu gaitā šai vietā notikušas kādas pārmaiņas. Izlaistas arī atzīmes par vietām, kam rakstītājs tikai izbrauc cauri, nekā būtiska par tām nepasacīdams. Atstāti malā arī daudzi jūsmīgi dabas apraksti, kas tomēr nespēj uzburt aprakstīto ainavu, bet atstāts kāds šķietams sīkums, kas izsaka daudz tiem, kas kādreiz staigājuši pa Latvijas ceļiem. Izlaistas arī pilnīgi nenozīmīgas sarunas un sīkas braucienā atgadījušās klizmas, bet paturēti visi manuskriptā atzīmētie fakti, pat vissīkākie, kad uzskatīts, ka tiem varētu būt kaut vai visminimālākā kultūrvēsturiska vai citāda nozīme. Bet nekas nav pielikts vai izskaistināts, pat valoda atstāta ar visiem tās rusicismiem un germānismiem.

germānismiem. **S.**

Sagatavos jaunus skolotājus

„Gaŗezerā no 18. jūlija līdz 7. augustam darbosies paidagoģiskā klase, lai sagatavotu skolotājus, kas mācītu latviešu skolu bērnu dārza, 1., 2. un 3. klasēs. Pēc šī kursa sekmīgas beigšanas absolventi iegūs praktikanta skolotāja tiesības," teica skolotājs Ed. Avots Gaŗezera padomes sēdē 6. martā, ziņojot par šīs vasaras paidagoģiskās klases programmu. Viņš ir šī jauninājuma organizētājs un arī vadītājs. Lai pieteiktos skolotāju sagatavošanas klasē, jaunietim jābūt ar pabeigtu vidusskolu. Darbību varēs uzsākt, ja pieteiksies vismaz 8 kursanti, bet neuzņems vairāk par 15. Pēc Ed. Avota paskaidrojuma varētu būt pavisam 83 mācības stundas, kuŗās jaunos paidagogus iepazīstinātu ar nepieciešamām paidagoģiskām zināšanām, runas mācību un latviešu valodu. Gaŗezera padome noteica, ka katram paidagoģiskās klases skolēnam jāmaksā 65 dol. nedēļā uztura un skolas nauda. Padome par jauno skolotāju sagatavošanas vietu izraudzīja Ziemeļmeža māju aiz Dziesmu lejas. Pieteikumi iesniedzami, rakstot Latvian Center Garezers, Rt. 3, Box 363, Three Rivers, Mich. 49093, tālr. (616) 244-5441.

V. B.

ALJAs īskursi Kalamazū

Kalamazū jauniešu izkārtojumā 24. un 25. aprīlī Latviešu biedrības namā, 2319 Amherst St., notiks ALJA īskursi, kuŗos piedalīsies ALJA priekšsēdis Uldis Sīpols un citi valdes locekļi. Kursu temats: Tauta tuvumā, tauta tālumā. Dalībnieku reģistrācija sāksies 24. apr. pl. 9 no rīta, lekcijas pl. 10.30. Kā lektori piedalīsies: Dr. Jānis Peniķis, Alberts Upeslācis, Uldis Sīpols, Pēteris Graube ,Sandra Lazdiņa un Juris Lazdiņš. Sestdienas vakarā paredzētas kopējas vakariņas, pēc tam balle. Kursu dalības maksa ALJA un LNJAK biedriem 9, pārējiem 12 dol. Kursu dalībniekiem un viesiem par novietošanos vai naktsmītnēm sazināties ar Aelitu Ozoliņu, 3016 Santos Ave., Kalamazoo, Mich. 49007, tālr. (616) 349-7355. Kursu administrātors ir ALJA valdes loceklis Ivars Osis, kasiere Mārīte Skrupškele, sekretāre Anita Dzirne, programmas un informācijas vadītāja Aelita Ozoliņa, mākslinieciskās daļas vad. Baiba Liepiņa un darbiniece Māra Galēna. Kursos aicināta piedalīties arī vecākā paaudze.

V. Bokis

SAULAINE AICINA

ZIEDU SVĒTKOS 15. maijā pl. 6 vak.

Jauniešu koris „Gaismas Rīts", „Dižkancis", „Ziedu princeses" vēlēšanas, lietuviešu deju grupa „Mūzika". Ieeja 4 dol.

LĪGO SVĒTKOS 26. jūnijā

Dziesmu grupa „DZINTARS" no PORTLANDES, omulīga deju kapella, tradicionālās Jāņu paražas, dažādi jaunumi. Ieeja 5 dolari.

Vecais romantiskais šķūnis tagad jaunās drānās — nav jābīstas no lietus.

Saulainē labi klājas — Saulainē mums labi iet!

Pabalstos izmaksāts 2,3 milj. marku

DVF DELEGĀTU PAVASARA SAPULCE LONDONĀ 6. UN 7. MARTĀ

DVF nodaļu un kopu delegātu sapulce Londonā izvērtēja pagājušā gada darbību un par lielāko veikumu atzina jaunā īpašuma Kartopes iegādi, kas bija iespējams ar visu Anglijas latviešu atbalstu. Septiņu mēnešu laikā pārbūves darbi tik tālu pavirzījušies, ka jauno īpašumu 29. maijā nodos atklātībai. Bez tam sapulces dalībnieki noklausījās valdes priekšsēža un nozaru valdītāju ziņojumus, kas norādīja, ka ne tikvien valde, bet visas nod. un kopas darbojušās sekmīgi visās nozarēs. Sapulcē par valdes priekšsēdi atkal ievēlēja L. Rumbu, bet valdē septiņus līdzšinējos un divus jaunus locekļus, jo vecie vairs nekandidēja. Pieņēma valdes budžetu šim gadam 7450 mārc. apmērā, bet lielajam sarīkojumam šinī vasarā, Trešajām DV globālajām dienām— 14.500 mārc. lielu.

Šī gada delegātu sapulce 6. martā DVF namā pulcējās 44 delegāti ar 49 mandātiem, pārstāvot pāri par 2000 DVF biedrus. Sapulcē bija klāt arī Latvijas lietvedis un DVF goda priekšsēdis T. V. Ozoliņš, DV priešnieks J. Frišvalds, vanadžu priekšniece M. Ķenģe, centrālās valdes prezidija locekļi N. Bisenieks un S. Lindiņš, DVF valdes locekļi un citi atbildīgie darbinieki.

Sapulci L. Rumba, apsveikdams viesus un delegātus. Viņš aicināja DV saimi arī turpmāk veikt organizācijas dibinātāju doto solījumu Cēdelgemā un neaizmirst, ka mūsu tuvinieķiem dzimtene ir jāsniedz morāls un arī materiāls atbalsts.

Par sapulces vadītājiem ievēlēja J. Miezīti un J. Pētersnu, par protokolistiem— E. Koškinu un J. Lazdiņu. Tāpat ievēlēja trīs balsu skaitītājus un piecus rezolūcijas komisijas locekļus.

Sapulci ar rakstu bija sveikuši Vācijas DV valdes priekšsēdis J. Leitītis, ASV DV priekšnieks J. Utināns un Austrālijas DV valdes priekšsēdis Bumbieris.

Personiski sveica LNPL prezidija priekšsēdis A. Abakuks, DV priekšnieks J. Frišvalds, nododams arī PBLA valdes locekļa P. Reinharda sveicienus un labu sekmju vēlējumu no Kanadas bij. vanadžu priekšnieces M. Jonānes. LAK EC sveicienus nodeva J. Andrups. Vanadzes sevišķi vēl sveica visas vanadžu saimes vārdā vanadžu priekšniece M. Ķenģe, novēlot sekmīgi veikt visus tos uzdevumus, kas sevišķi šogad tik smagi guļas uz Anglijas vanagu un vanadžu pleciem sakarā ar Trešo globālo DV dienu rīkošanu Anglijā.

Savu apsveikumu un vēlējumus DVF saimei runā izteica Latvijas lietvedis T. V. Ozoliņš. „Nav šaubu, ka visu DV biedru sirdīs ir ierakstīta cenšanās pēc Latvijas brīvības atgūšanas, kuŗa tomēr nav panākama ne uzreiz, ne arī ar varu. DV ir vienmēr rūpējusies par savu kaŗā cietušo biedru un viņu ģimeņu labklājību. Šim nolūkam ir iegādāts arī jaunais īpašums Anglijā. Tā atbalstam viņš pieteica ikgadīgu ziedojumu 300 mārc. no Latvijas sūtniecības puses pasniegdams DVF valdes priekšsēdim L. Rumbam pirmo čeku par 75 mārc. Lietvedis vēl uzsvēra, ka ir jāiesaista visās rosībās jaunākā paaudze, un jo sevišķi nacionālpolitiskajā laukā. Vecai paaudzei jāatstāj saviem sekotājiem politiskais testaments, lai visiem būtu skaidrs, ka „viņi ir ne tikvien cīnījušies, bet arī dzīvojuši un strādājuši, lai atgūtu brīvu un neatkarīgu— nacionālu un demokratisku Latviju, un nevis kādu valsts surrogātu".

Pārejot pie tiešā darba, sapulce noklausījās DV priekšn. J. Frišvalda ziņojumu par DV organizācijas un centrālās valdes darbību. Viņš apskatīja DV dienu rīkošanu vasarā, ko uzņēmusies DVF saime, aicinādams ikvienu DV organizācijas locekli atbalstīt šīs lielās pulcēšanās labu izdošanos. Ievērojams ir DV veikums palīdzības darbā. Kopš 1948. g. izmaksāts pabalstos Rietumvācijā apm. 2,3 milj. marku. Palīdzības darbs dažādos veidos turpinās, iesk. saiņu sūtīšanu uz dzimteni un tautiešiem izsūtījumā. Šo saiņu skaits no 1955. līdz 1975. gadam sasniedzis 3170, kopsummā par 759.491 markām. Politiskajam darbam pagājušā gadā izlietota trešā daļa budžeta kopsummas. Atbalstīti arī LNF pasākumi, ko paredz darīt arī turpmāk. Priekšnieks pakavējās pie dāžādajiem DV organizācijas izdevumiem: DV mēnešraksta, grāmatām un paredzētai DV rokas grāmatai Daugavas Vanagi, ko pašlaik sagatavo. Savu ziņojumu DV priekšnieks nobeidza ar vairākiem ierosinājumiem DVF sapulcei, kuŗus tā vēlāk kopā ar sapulces lēmumiem pieņēma.

DVF valdes priekšsēža L. Rumbas pārskats par darbību pag. gadā apliecina, ka DVF biedru skaits ir 2173, starp tiem 482 vanadzes un 134 biedru veicinātāji. Materiālā laukā lielākais panākums ir Katorpes iegūšana un ar pateicību pieminēja DVF biedru un visas latviešu saimes Anglijā lielo atsaucību, ziedojot un aizdodot līdzekļus. Visi DVF pasākumi darbojušies sekmīgi. Minsteres ģimnazijas stipendija piešķirta Jānim Feldmanim. Palīdzībai tautiešiem izsūtījumā un dzimtenē ienācis 577 mārc. Visas DVF saimes pienākums ir atbalstīt Trešo globālo DV dienu labu izdošanos Londonā, jo tas ir visas organizācijas sarīkojums, ko izkārtot uzņēmies DVF. Ārējās informācijas daļa turpinājusi darbību līdzīgi iepriekšējiem gadiem. Iekšējās informācijas daļas vadītājs iepazinies 10 vietās ar nodaļu dažādām iekšējām problēmām un pētījis iespējas, kā pacelt DV mēnešraksta abonentu skaitu. Kultūrālās rosības nav mazinājušās, tāpat arī sporta sacensības un nodarbības.

Kultūras un sporta daļas vadītājs A. Freimanis papildus ziņoja, ka 1975. g. DVF nodaļās un kopās darbojies viens koris, piecas drāmatiskās kopas, sešas skolas, divi grāmatu klubi, 19 bibliotēkas, viena bibliografiskā bibliotēka, septiņas deju kopas un četras dažādas citas kopas vai sekcijas.

A.L.

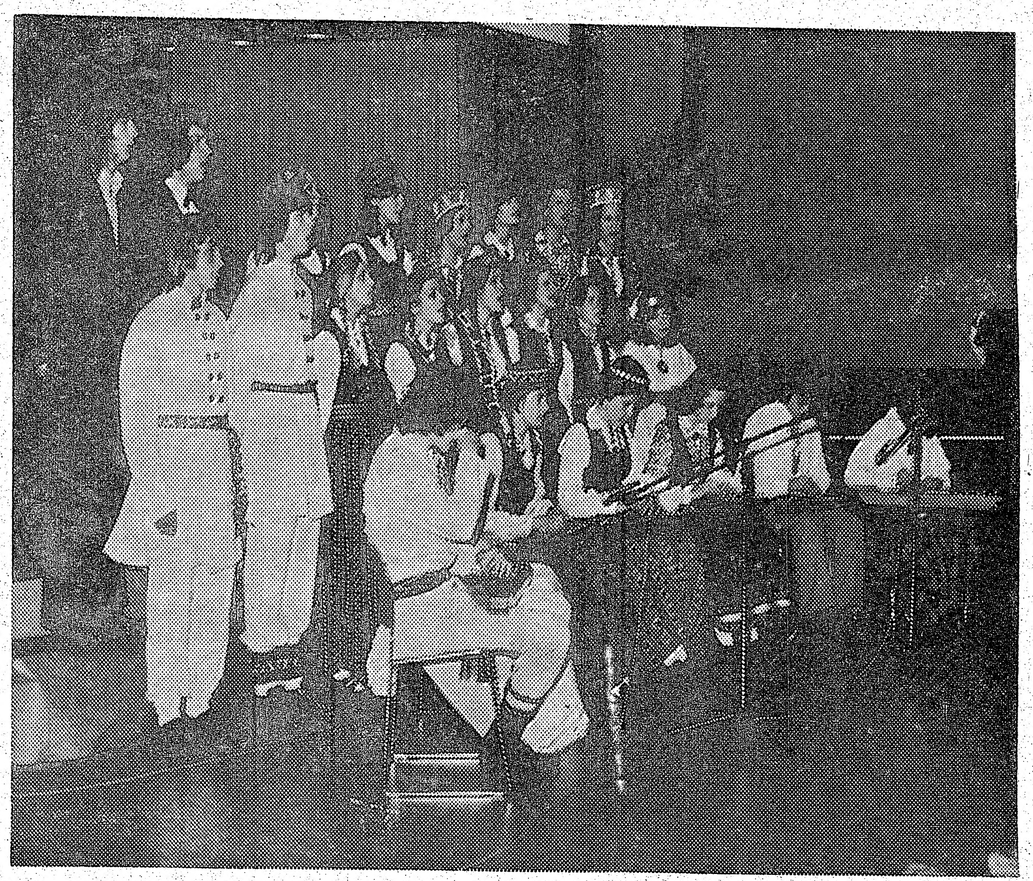

Minsteres latviešu ģimnazijas dziedātāju un koklētāju ansamblis M. Zandberga vadībā ģimnazijas 30 gadu atceres svinībās.

Foto: T. Spoģis

Interesantas ziņas par Latvijas skautiem

PETRAS JURGĒLA — LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA, 1975.

Šai Lietuviešu skautu apvienības izdotajā 824 lp. biezajā kapitāldarbā tā autors kapteinis Petras Jurgēla uzcēlis piemineklī viņa paša dibināto un noorganizēto Lietuvas skautu darbam.

Petras Jurgēla ir krāšņa figūra Lietuvas skautu dzīvē un lietuviešu sabiedrībā vispār. Dzimis Ņudžersijā, ASV. Pirms pirmā pasaules kaŗa viņa vecāki pārcēlušies uz Viļņu. Te Petras uzsācis skolas gaitas vietējā ģimnazijā, bet ģimene drīz vien devusies bēgļu gaitās uz Krieviju. Bēgļu viļņa svaidīts, viņš 1917. gadā nokļuvis kādā lietuviešu ģimnazijā Voroņežā, kur nodibina pirmo lietuviešu skautu vienību. Tajā darbojies arī vēlākais Lietuvas ārlietu mnistrs St. Lozoraitis. 1918. g. P. Jurgēla atkal nokļūst Viļņā, kur 1. novembrī piedalījies pirmās lietuviešu skautu vienības dibināšanā Lietuvas territorijā. Viņš iestājies arī brīvās Lietuvas jaunajā kaŗa skolā, pēc kuŗas beigšanas kalpojis Lietuvas armijā. Šai laikā iedraudzējies arī ar plkv. (toreiz plkv. ltn.) J. Indānu, kas kādu laiku (ap 1927. g.) ir Latvijas militārais atašejs Kaunā. Indāns pārtulkojis latviski vairākus Jurgēlas rakstu, kas publicēti žurnālā Aizsargs (1929. g.) un Latvijas Kareivis (1929.). Jurgēlas apbalvots arī ar Latvijas atbrīvošanas kaŗa piemiņas medaļu. Tikdaudz par šīs grāmatas autoru.

Kā jau grāmatas apmēri (824 lappuses!) liecina, tanī ietilpināts milzīgs vēsturisku faktu materiāls, tāpat ļoti daudzi darbinieku un ievērojamāko notikumu attēli, tā uz laiku laikiem saglabājot liecības par šīs jaunatnes organizācijas darbību brīvajā Lietuvā. Tā ir bijusi plaša, ļoti rosīga un vispusīga. Lietuvas skautu un gaidu saimē aktīvi darbojušies līdz daudzi ievērojami lietuviešu darbinieki, it sevišķi no virsniecības un garīdznieku aprindām.

Mūs, latviešus, šai grāmatā jo sevišķi var interesēt diezgan daudzās lappuses, kas stāsta par kādreizējo Lietuvas un Latvijas skautu draudzību un brālīgo sadarbību. Tā sākusies 1923. g., kad Sv. Juŗa dienā Kaunā ieradies pirmais Latvijas skautu priekšnieks Valters Voits. Drīz pēc tam Lietuvas jūŗas skautu grupa savukārt apciemojusi Rīgu. Kāds grāmatā ievietots Rīgas apmeklējuma foto attēls liecina, ka toreizējo lietuviešu ciemiņu vidū bijis arī P. Laganovskis, kas vēlāk kļuva kāda Lietuvas kaŗa kuģa komandieris, bet trimdā vadīja Amerikas Balss lietuviešu nodaļu. Grāmatas autora brālis, tagad Dr. Konstantīns Jurgēla, ASV publicēja plašu Lietuvas vēsturi angļu valodā un arī daudzus gadus vadīja lietuviešu nodaļu Amerikas Balsī. Savā grāmatā Petras Jurgēla sevišķi cildina kādreizējā Rīgas 2. skautu novada priekšnieka Otto Krolla nopelnus abu brāļu tautu jaunatnes tuvināšanā.

Grāmatā rūpīgi dokumentētas arī citas Lietuvas un Latvijas skautu tikšanās un savstarpējie apciemojumi gan lielās nometnēs, gan citos gadījumos. Pieminēti vēl daudzu tā laika skautu darbinieku vārdi (Ģen. Goppers, Dzirkalis, Višks - Soboļevskis, Zariņš, Dombrovskis, Rullis, Baltmanis, Liepiņš, plkv. Lendiņš, Zauers u. c.) un Latvijā dzīvojošie lietuviešu skautu darbinieki — Burlevičius, Vanagas, Stabinis, prelāts Josenas, prāv. Dulbinskis u. c.).

Tā arī latviešu skautisma vēsturnieks, bez V. Klētnieka grāmatas (Latviešu skautisma 40 gadi), atradīs vērtīgas norādes un interesantus faktus arī šai Lietuvas skautisma vēsturē.

R. Čaks

PRINCESE MARGARETA ŠĶIRUSIES

Arī angļu karaliskajā ģimenē, gluži kā parastajās, savi prieki un bēdas. Nule no lorda Snodena (Snowdon) šķirusies princese Margareta. Karaliene Elizabete nav atļāvusi laulību oficiāli šķirt, jo tad būtu tiesā jāizklāsta visas nepatikšanas, kā arī saimnieciskās un finaciālās problēmas. Jau tagad daži deputāti pieprasījuši Margaretai atņemt ap 70.000 mārciņu lielo valsts gada maksājumu, jo viņa sabiedriskā dzīvē nepiedalīties un valsti nereprezentējot: Abi laulātie dzīvos šķirti un bērni paliek pie princeses.

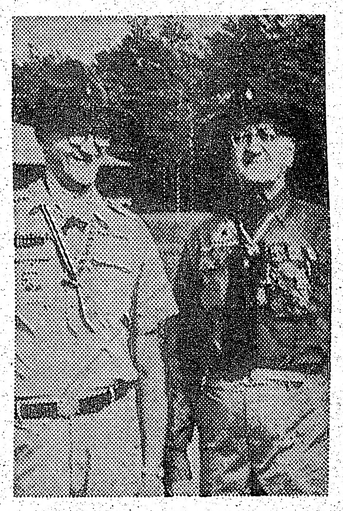

P. Jurgela un R. Čaks

Runčiem jauna deju plate

Šinīs dienās deju mūzikas orķestris Runči beidza ieskaņot savu trešo deju mūzikas skaņu plati, „Dzeltenie bērzi". Runči sāka mūzicēt apm. pirms 5 gadiem. Pirmo reizi tie uzstājās DV namā Toronto trīs vīru sastāvā— A. Grīnbergs, V. Leonovs un U. Priedītis. No kurienes Runči ņēmuši sava orķestra nosaukumu? Vārds radies Cēdelgēmas gūstekņu nometnē, kur kabarē orķestris toreiz saucās Runči sprostā, kas ik vakaru mūzicēšanu iesāka ar neciešamu kaķu ņaudēšanu, kā jau sprostā. Sākumā mūzicētāji dēvējās par Runčiem trimdā, bet tagad trimdas vārds atmests. Runči līdz šim jau ieskaņojuši divas deju plates; cerams, ka vēl pirms Toronto dziesmu svētkiem iznāks arī trešā. Jaunajā platē bez iepriekšējās plates dziedātājiem— A. Grīnberga, E. Pulciņa un U. Priedīša— šoreiz dzied arī Ziles koŗa soliste Dz. Egle. Runču deju orķestrī tagad pavisam 9 dalībnieki: vad. A. Grīnbergs, Silvija Grīnberga, Sandra Richtere, V. Kairišs, V. Cers, R. Makarēvics, H. Rundzroga, K. Beins un U. Rudzītis. Jaunajā platē dzirdēsim: Gaujas krasts, Skūpsti mani, Vecais ratiņš, varbūt, Lietus lāses u. c. dziesmas.

J.G.

Attēlā no kreisās: K. Beins, A. Grīnbergs, S. Grīnberga, R. Makarēvics, H. Rudzroga, V. Kairišs un V. Cers. Nav klāt: S. Richters un U. Rudzītis. Foto: E. Šulcs

Arī Zviedrijas latvieši brauks uz Toronto

Stokholmā 6. un 7. martā norisinājās Zviedrijas latviešu centrālās padomes sesija. Plašais materiālu klāsts— pārskati un atsevišķo nozaŗu vadītāju ziņojumi, laikus bija izdalīti dalībniekiem, tā ka darbs abas dienas ZLCP prezidija priekšsēža A. Padēla vadībā veicās raiti.

Pēc prāv. J. Teriņa un sūtņa J. Tepfera ievadvārdiem, ZLCP valdes priekšsēdis un PBLA viceprieksšsēdis I. Freimanis koncentrēti referēja par politiskajiem notikumiem, minot gan Austrālijas jaunā ministru prezidenta M. Frēzera Baltijas valstu inkorporācijas atzīšanas atsaukumu, gan ASV tautas vietnieku nama rezolūciju „H Res 864" tai pašā jautājumā. Arī prezidents Fords š. g. februārī atkārtojis, ka ASV viedoklis Baltijas valstu jautājumā nav mainījies. Tas bez trimdas aktīvas darbības nebūtu noticis. Tādēļ milzu nozīme, ka mums PBLA un mēs varam savu darbību saskaņot visos kontinentos. To sapratis trimdinieku vairākums.

Zviedrijas jaunā minoritāšu likuma ietvars latviešiem piešķirtas 125.000 kron., sadali nododot ZLCP un Latviešu palīdzības komitejai, kas pratušas šajā jautājumā vienoties. Freimanis arī izteica cerību, ka nākotnē latviešu sociāldemokrati, liberāļi un katoļu organizācijas pieslēgsies ZLCP darbam.

Pēdējos mēnešos no Latvijas saņemti vairāki memorandi. Ir skaidrs, ka Latvijā rodas arvien lielāka interese par mūsu darbu. Jāatbalsta tādēļ jaunais Brīvības radītājs (Radio Liberty), piegādājot tam materiālus.

Savu ziņojumu Freimanis nobeidza, norādīdams uz svarīgo sanāksmi šovasar Toronto un uz priekšā stāvošajām ZLCP vēlēšanām.

I. Freimanis ziņoja, ka igauņu iniciātīvā konservātīvo grupa 30. martā iesniegs Zviedrijas parlamenta konservātīvo frakcijas locekļiem sešus referātus. Paredzēts tādus iesniegt arī citu partiju frakcijām.

Kultūras nozares vadītājs R. Legzdiņš izteica prieku, ka Piektajā kultūras darbinieku kongresā izdevies sarīkot Grosvalda izstādi un paša kongresa darbā iesaistīt jaunatni. Nākamais kongress jāveltī tai, vieta— Minstere vai Štutgarte. Jāapkaŗo kreisās tendences.

Karstas debates izvērtās sakarā ar architektu Legzdiņu rīkoto ceļojošo izstādi — Latvija aizmirsta zeme? Legzdiņiem palīdzējis kā Fords, tā ZLCP. Generālsekratārs J. Reneslācis izbeidza jautājumu, norādot, ka izstādes programmā tagad— Legzdiņš un ZLCP.

Aktīva bijusi izglītības nozare, tās mērķos ietilpst arī nolūks saskaņot latviešu skolas visā pasaulē. Zviedrijā skolas ar vismaz 15 skolniekiem darbojas Stokholmā, Malmē, Lundā un Gēteborgā. Skola ir arī Norčēpingā.

Sociālās nozares vadītājs A. Bušs ziņoja, ka individuāli padomi un palīdzība tautiešiem 1975. gadā sniegta 120 gadījumos, galvenokārt apdrošināšanas un priekšlaika un daļējas pensijas gadījumos. Vēlami pāris referāti otrajā jautājumā, tāpat jādod informācija presei.

A. Laucis izskaidroja priekšdarbus aptaujas lapai— tautas skaitīšana ,kas paredzēta 1976. gada pavasarī.

Par Baltiešu sekretāriāta darbu izteicās A. Teivēna: sadarbība ar igauņiem Lundā un Malmē ļoti laba.

Informācijas daļbu, saslimušā J. Mālīša vietā pašreiz veic I. Feimanis, pieaicinādams techniskos līdzstrādniekus.

A. Krasts uzskatīja, ka provincieši vāji informēti par Zviedrijas valsts pabalstu minoritātēm, uz ko J. Muchks norādīja, ka izsūtītas instrukcijas. Summa piešķirta LPK un ZLCP suverēnai izlietošanai. Katra no šim organizācijām patur 30.000 kronu, bet 65.000 kr. sadala kopīgi sastādīta komiteja.

J. Reneslācis, ziņodams, kā paplašinājusies ZLCP darbība, atgādina, ka aktīvitāte vēl kāpināma.

I. Freimanis ziņoja par „skolu gadu". Paredzētas t.s. vasaras vidusskolas pēc ASV latviešu parauga. Tādas iespējamas noorganizēt pie zviedru tautas augstskolām. Zviedrijas ministru prezidents O. Palme aprīlī viesosies Pad. savienībā. Jāizvērš prasība atbrīvot Gunāru Rodi. Septembrī Zviedrijas archibīskaps apciemos Baltijas valstis.

Sakarā ar atzinumu, ka jāvāc materiāli par tautiešu diskriminēšanu, prāv. O. Sakārnis minēja mācītāju Grīvānu okupētājā Latvijā, kuŗa atkārtotais lūgums izceļot pie sievas sešas reizes noraidīts.

Brīvības raidītājam traucētāji ir Rīgā, Viļņā, Tallinā— efektīvi apmēram 100 km radijā. Notiek viļņa maiņas, bet tautieši tās nezina. Latvijas apciemotājiem katram šie dati būtu jāzina no galvas.

Latviešu dienāsToronto notiks parrallēli trīs kongresi: Kultūras, Skolu un Nacionālpolītisko darbinieku. PBLA sēde būs no 24. jūnija līdz 2. jūlijam. Par Zviedrijas delegāciju jārūpējas zemes centrālajai organizācijai—ZLCP dodot pusi no locekļiem, otrai pusei jābūt „zemes šķērsgriezumam". ZLCP valde piekritusi projektam, vēl jāvienojas ar Zviedrijas latviešu piecām lielākajām organizācijām. Kongresam nebūs lēmējas tiesības. Tas darbosies visu latviešu domas noskaidrošanai.

L.

Brīvās pasaules balss

DV PRIEKŠNIEKS PROTESTĒ PRET GUNĀRA RODES SPĪDZINĀŠANU VLADIMIRA CIETUMĀ

Atsaucoties uz pirmajām ziņām par Gunāra Rodes kritisko veselības stāvokli, kā arī par norādījumu, ka viņš streiku turpina kopā ar citiem Vladimira cietumā un Mordavijas un Urālu spaidu darbu nometnēs ieslodzītajiem 80 apcietinātiem, DV priekšnieks J. Frišvalds un sekretārs . Bisenieks piesūtījis lielajam britu dienas laikrakstam The Daily Telegraph vēstuli, kas ievietota šī laikraksta 12. marta numurā. Vēstulē izteikts protests brīvā pasaulē esošo latviešu vārdā par necilvēcīgo apiešanos Vladimira cietumā ar politisko ieslodzīvo Gunāru Rodi, norādot, ka viņam liegta medicīniskā palīdzība ļoti nopietnā gadījumā un ka protestējot pret padomju cietumu neiedomājami sliktajiem apstākļiem, Gunārs Rode kopā ar citiem ieslodzītiem kopš janvāŗa sākuma pieteicis bada streiku. Vēstulē prasīts ievērot kaut vismazākā mērā tos noteikumus, ko attieksmē uz cietumniekiem nosaka Cilvēka tiesību deklarācija.

Vēstules virsraksts — „Latviešu cietumnieka dzīvība briesmās" — saistījis daudzu lasītāju ievērību. Vairāki lūguši izteikt pateicību DV priekšniekam un sekretāram par vēstules iesūtīšanu, bet lasītāji no citām tautām savukārt vērsuši savu darba biedru — latviešu uzmanību uz šo protesta izteikumu, soloties to atbalstīt.

DV priekšnieka J. Frišvalda un sekretāra N. Bisenieka vēstules latviskais tulkojums ir šāds:

Mēs rakstām Jums apm. 150.000 latviešu trimdinieku vārdā, kas tagad dzīvo Britanijā, Eiropā, Amerikas Sav. Valstīs un citur rietumos, lai pievērstu britu sabiedrības uzmanību latvieša Gunāra Rodes gadījumam, kuŗa dzīvība tagad ir briesmās pazīstamajā Vladimira cietumā Padomju savienībā. Ir iespējams, ka, varbūt, viņa dzīvību vēl var glābt.

Gunārs Rode bija Rīgas universitātes bioloģijas fakultātes students, tanī pašā laikā strādādams Rīgas pilsētas satiksmes departamentā. 1962. gadā, 28 gadu vecumā, viņu apcietināja kopā ar 6 citiem un apsūdzēja par nodevību, pretpadomju propagandu un pretestības organizēšanu. Viņam piedēvēja līdzdalību kādā organizācijā, kas vēlējās panākt Latvijas neatkarību no Krievijas. Viņu notiesāja uz 15 gadiem cietumā, no kuŗiem 14 gadus pavadījis Vladimira cietumā, kur atrodas arī tagad.

1971. gadā Rodem izdarīja kuņģa operāciju, lai glābtu viņa dzīvību. Pag. gada oktobrī Rodes veselības stāvoklis pasliktinājās, viņam bija nepieciešama medicīniskā palīdzību, kuŗu tomēr liedza. Citi Vladimira cietumā ieslodzītie, ieskaitot Vladimiru Bukovski, protestēja, lai Rodi atbalstītu. Pēc pēdējām ziņām viņš uzsācis bada streiku janvārī.

Nav mūsu nolūks strīdēties par Rodes apcietināšanas pareizību vai nepareizību saskaņā ar padomju likumiem, bet mēs jūtam, ka mūsu pienākums ir izteikt protestu pret necilvēcīgo apiešanos ar Gunāru Rodi cietumā. Ir patiesi pēdējais laiks likt padomju autoritātēm ievērot vismaz minimālākos noteikumus attieksmē uz apiešanos ar cietumniekiem, kādus nosaka Cilvēka tiesību deklarācija.

T. P.

LŪDZ AIZKAVĒT KATOĻU BAZNĪCAS NOJAUKŠANU DAUGAVPILĪ

Katoļu apvienības laikraksts, The Univers, kas iznāk Anglijā, ievietojis ziņu, ka no okupētās Latvijas Kestonas kolledžai, Kentā, Anglijā, piesūtīta 5043 Latviešu katoļu parakstīta peticija, lūdzot darīt visu iespējamo, lai aizkavētu katoļu baznīcas nojaukšanu Daugavpilī, ko nolēmusi tagadējā okupācijas vara. Luterāņu un baptistu baznīcas šajā pilsētā esot jau konfiscētas. Peticijas parakstītāji lūdz, lai padomju vara pārtrauc ticīgo vajāšanas un ļauj noturēt dievkalpojumus savās baznīcās. Laikraksts piezīmē, ka tas bijis pirmais katoļu pagrīdes izdevums no Latvijas. Kestonas kolledža vāc un sakopo materiālus par kristīgo vajašanām komūnistu zemēs pazīstamā pretkomūnisma cīnītāja Maikels Bordo vadībā.

Garīgai augšanai,
kristīgai sadraudzībai,
veselīgam priekam

KRISTĪGĀS JAUNATNES KURSI

Šajā Dziesmu svētku gadā notiek no 19. — 26. jūnijam SAULAINĒ

Latviešu jauniešiem, sākot ar 16 gadiem, kas nevēlas būt tikai klaidoņi.

Dalības maksa $55.-; pieteikšanās pie draudžu mācītājiem, vai LELBAs Jaunatnes nozarei tieši: māc. I. Gaide — 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M6S 3P6 (tālr. 416 - 766-5525), ne vēlāk kā līdz 15. maijam; turpat pieprasāmas stipendijas.

Toronto latviešu

kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemsi termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5 % par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus un dzīvokļu ķīlu aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd.
no 10 rītā — 7.30 vakarā,
piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TĀLRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien
no 6.30 vak. — 9 vakarā

Tālrunis 529-7939

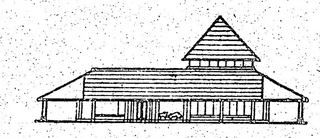

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJI

R.S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4512 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale

221-1159

(46. turpinājums)

Ik ar noieto kilometru domas iet un mainās kā izlasītas lappuses no aizsāktas grāmatas. Kāds kaut kur raksta cilvēku dzīves un šķir viņu soļus. Arī viņai, arī viņai... Un atmiņā ainavojas viss pēdējos mēnešos piedzīvotais. Ainavojas Jelgava viņas pelnu dienās. Tepat Varoņu kapi, Lediņu priedes ar vasarnīcām, Mālkalns. Sen vajadzēja parādīties platajam gaismas lokam pār pilsētu. Bet tā mala ir tumša. Mežs ap Varoņu kapiem apgruzdis. Vasarnīcu jaunceltnes izdegušas. Kur palikuši vien un divstāvu namiņi, brūni krāsoti, balsināti vai saules un vēju kodināti sudraba krāsā? Pie katra no tiem savā laikā plauka ceriņi, baltā jāņrozīte, mīlīgām krāsām ziedēšanas secībā. Vecais tiliņš pār Platones upīti Mālkalna robežās, kur tas? Pusaizlūzusi laipa pārmesta strautam. Un pēkšņi pārņem bailes: kā atsākt no pārtrūkušā punkta, un vai vispār to vairs spēs? Vai vidū sasietais mezgls vienmēr grauzdams neatgādinās: tu salāpīts, tu salāpīts. —

*
* *

Rita ienāk pilsētā pa Bauskas jeb Jāņa vārtiem. Patiesībā vārtu te sen jau vairs nav. Bruņnieciskajām pilīm krītot, pilsēta pletusies un augusi, saplūstot ar laukiem. No Jelgavas uz visām pusēm ved ceļi — Saules ceļi. Lielceļi uz Rīgu, Lietuvu, Dobeli, Tukumu, Kalnciemu un citi neskaitāmi ceļi un celiņi uz pagastiem visapkārt pilsētai.

Pļavu vidū, kā pašai saulei saujā ierušināta cīruļa lizdiņa, tāda, tik mīļa ir provinciālā pilsētiņa Jelgava. Arī viņa pati, sakņodamās gundegā un margrietiņā, ir neatņemama šo pļavu daļa. Tas bija toreiz, pirms 27. jūlija krievu lieluzlidojuma, kad tie brutālā pārspēkā izvaroja latviešu tautu un tās pilsētas. Tagad, ienākot pa Bauskas ceļu pilsētā, vēju atnestais dūmu sīvums sagaida pārnācēju. Smagā apsūdzībā pretī raugās mūru skeleti. Novembŗa vējš skaudri svilpdams pa izdauzīto logu caurumiem vējo ass un auksts. Brīnums, kā Gaisa tilts pār dzelzceļa sliedēm vēl stāv nesagrauts un laika zobs tam nav atgrauzis robu. Soļojot tam pāri, apņem dīvains satikšanās siltums. Bet turpat jau sākas chaoss, ar žņaudzēja pirkstiem aizspiežot elpu. Nav tādu vārdu posta aprakstam, kas atklājas skatam. Tik izķēmota tagad izskatās pilsēta. Tā nav vairs pilsēta — chaotisks drupu lauks.

Platākās spraugas starp apdegušo mūŗu skeletiem varētu būt bijušās ielas. Drupu un saberztu stiklu aizbērtas, tās kavē satiksmi, sagraizot apavu zoles. Līkloču virzienā te iemīti šauri kājceliņi. Kāds te būs staigājis uz sev vienam zināmu punktu. Tādi šauri stigu pavedieni redzami uz visām pusēm. Drupu lauks izskatās bezgala liels un plašs, ar nožēlojamu pamestības un atstātības noskaņu. Tās ir elsas, kas ceļas pirmās labdienas vietā. Un nav, kam labdienu teikt. Dziļais posts ir vārdos nepasakāms. Vedot Rūtiņu aiz rokas sev līdz, Rita lēni, lēni rāpjas pa akmeņu un ķieģeļu šķembām uz priekšu. Viņas klūp un krīt, uz akmeņu asumiem sagraizot rokas. Asaras bez elsām nāk un nāk, līkumojot vadziņas Ritas vaigos. Tā klupdamas, tās ir nonākušas tai vietā, kur pilsētas nomalē vajadzēja būt naminam ar brūnajiem vārtiņiem. Arī te vasarās pāri sētai līka ceriņu sapnis, jaukdamies ar jasmīnu baltajām zvaigznēm.

Sieviete un bērns stāv pie drupu kaudzes. Vējš plūkā un rausta brunču stērbeles, metot drebuli plecos. Vai viņa raud? Silts sāļums, no acu kaktiem nākdams, pārripo vaigam, apstājas lūpu kaktiņa bedrītē, padzirdot lūpas ar silto sāļumu. Tad apaļā pilīte paripo pazodē. Tur brīdi pašūpojusies nokrīt pelnos. Sāpju asums padzinis katru domu. Liekas, ka trula vienaldzība to ieputina pelnos, un drīz vien, kur viņa stāvējusi, paliks tikai neliels uzkalnītis. Laiks ies pāri, sijās pelnus, un šai nāves vietā nebūs vairs nekā, nekā.

Vēsas pārslas sāk sijāties gaisā. Rudens diena, īsumā raujoties, sāk lēni krēslot. Pārslu vēsie skūpsti satek vaigu rieviņās, aizplūstot pa tām kā sīkām, līkumotām upēm, atkal sakrājoties pazodē. Vai līdzi pārslām tur noritēja arī asara? —

— Ko tu te stāvi?! — pēkšņi Ritas domu pārtrauc vaicājoša, rājoša balss. Pirms Rita attopas, bargā rājēja turpina: — Sāls stabā pārvērties, vai? — Nu Rita to pazīst. Šīs pašas nodegušās mājas otra iedzīvotāja — Paule. Balamutīgā Linu fabrikas sieva, kuŗas asajai zobgales mēlei arī Rita ne reizi vien bija tikusi par upuri.

— Ko brīnies, kā nepazītu!?

— Vai nu nepazīšu.

— Taisnība. Lepna biji. Kundzīti spēlēji. Nu jau visas vienādas — sievas un biedrenes.

Ritas vaigā vēl trīs izkusušās pārslas, sajukušas ar asarām, un mutei trūkst teicamo vārdu.

— Tādas jūs esat. Ar raudāšanu gribat atgriezt pagātni. Nekā, māsiņ! Nav tādu spēku, kas varētu mirušo piecelt. Katram pašam šodienā jāprot atrast sava vieta. Nu, ar raudāšanu jaunu namu neuzcelsi. Tur vajag cietāka materiāla.

— Tā tas ir. Tikai nesaprotu, kur palikt. Visur tikai drupas, akmeņi un stikli.

— Jā, vēl stāvam vēja patvaļā, vecā noārdīšana bija strauja. Bet jaunajai ēkai mums vēl pamati nav likti.

— Mēs? Kādi —— mēs? — izbrīns skan Ritas balsī.

— Nu, visā tai jaunajā būšanā. Vai nu nesaproti? Bet viss mainīsies uz labu. Uz labu vien.

— Kad? Vai tad, kad visi būs apmiruši badā vai nosaluši salā?

— Uzmanies ar valodu. Strādnieku valsts dod maizi visiem, kas strādā.

— Vai tu varētu pateikt, kur tagad darbu dod? Dīkā šīs zemes cilvēki nekad nav stāvējuši. Arī es ne.

— Neesi jau neesi, pielaižas Paule, brīdi vērojot un vērtējot Ritas nastu smagumu. Un atmaigusi tā piedāvājas: — Paliec pie manis. Drīz būs vakars, nekur tālu netiksi. Lai te tagad dzīvotu, viss jāsāk pavisam citādi, gan jau iemācīsies arī tu. Visām lietām tagad citi mēri. Nebrīnies un neprāto: ņem, ko dod un ko var paņemt. Neviens te otram krēslu nepasniedz. Tas ir jārūpē pašam. Ja ne, ja esi kūtrs, tad tupi ar pliku uz klona. Tāda tagad dzīve. — Paules vēlīgā valoda kļūst straujāka, skaļāka.

— Kur tu tik ilgi biji? Vajadzēja pārnākt jau sen. Viss derīgais jau atradis īpašniekus. — Rita saprot Paules glūnīgo acu kārumu, taustoties ap viņas somām, un atrunājas:

— Tev būs maz labuma no manis. Kā redzi, esmu tukšiniece.

— Kas tev kurvī? — kaut slēpts, tomēr negribot izskan jautājums.

— Saprotu. Tu maldies. Tur nav daudz. — Ritai ir skaidrs Paules pretimnācīgums.

Šodien viss ir daudz. To tu vēl mācīsies.

Laikam skaidrojoties, sīka mēness drumsla peld zilajā atvarā. Siltuma no tā nav nemaz. Viņa jau sen jūt bērna roku tveŗamies sev gar elkoni. Lai cik pacietīga bija meitene, sals un nogurums to sāk mocīt pārvarēm.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Skolas fonda, kas ar 291 akciju ir lielākais Latviešu nama akciju turētājs, gada sapulcē 24. martā piedalījās 17 fonda locekļu. Valdes priekšsēdis U. Maksiņš ziņoja par Latviešu nama vadības darbu aizvadītajā gadā. Revīzijas komisija atzina Skolu fonda norēķinus kārtībā. Pie fonda pastāv Kārļa Stagava piemiņas fonds, no kura pag. gadā izmaksāta 20 dol. balva sestdienas skolas absolventei Vivianai Vasarājai godalgai. Skolu fondā valdē ievēlēja līdzšinējos: U. Maksiņu, Ainu un Valdi Briedi, Kārli Priedīti un Irīnu Stagavu. Bez tam fonda valdē piedalās TLB sestdienas skolas un TLTA ģimnazijas pārstāvji. Sapulce izraudzīja par Skolas fonda pārstāvi Latviešu nama akciju turētāju sapulcē U. Maksiņu un V. Briedi, kā arī nominēja savus kandidātus nama valdes amatiem — Aini Freimani, Ēriku Nāgeli un Almu Reinbergu. Latviešu sabiedriskā centra komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš informēja par centra projektiem.

● Laikmetīgu pārdomu vakaru ciklā māc. J. Cālītis 25. martā Latviešu namā referēja par tematu: Ticība un raksturs, kā raksturs ietekmē Svēto rakstu lasīšanu un izpratšanu un izskaidroja grūti saprotamās vietas Jaunajā derībā no Kalna spredika. Vakaru vadīja māc. R. Ekšteins. Kopīgi dziedātos korāļus uz klavierēm pavadīja Maija Baruša. Lielajā piektdienā, 16. aprīlī, pl. 7.30 vakarā Latviešu namā māc. R. Ekšteins referēs par tematu: Krusts un mīlestība.

● Ciešanu laika 3. dievkalpojumā, kuru vadīja māc. J. Cālītis, 24. martā Sv. Jāņa baznīcā svētrunu teica māc. A. Briedis. Ērģeļu pavadījumus un solo spēlēja Ruta Āze. Pēdējā Ciešanu laika svētapcere 7. aprīlī pl. 7.30 vak. Sprediķos mācītājs J. Cālītis.

● Sv. Jāņa draudzes palīdzības fonda gada sapulcē 28. martā Sv. Jāņa baznīcas zālē bija ieradušies 15 dalībnieki. Valdes priekšsēdis K. Ozoliņš, pēc Dr. A. Vanaga ievēlēšanas par sapulces vadītāju un J. Ābeles par sekretāru, sniedza fonda darbības pārskatu, bet J. Skrastiņš revīzijas komisijas ziņojumu, kurus sapulce pieņēma. Valdē ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējos: priekšsēdi J. Ozoliņu, sekretāru J. Ābeli, kasieri P. Kamarutu, locekļus J. Asari un no jauna R. Bērziņu, no valdes aizgājušā J. Rama vietā, kandidātos paliekot J. Laiviniekam. Revīzijas komisija šogad nebija pārvēlama. Sapulce nolēma grozīt fonda statūtu 22. punktu, nogaides laiku samazinot no vienas stundas uz 15 minūtēm, ja biedru sapulcē neierastos 50 dalībnieku skaits. Sapulce nolēma par 10 proc. paaugstināt algu kasierim un sekretāram. Palīdzības fonda kapitāls uz šī gada 1. janvāri bija 108.277 dol., kapitālam viena gada laikā pieaugot par vairāk nekā 12.000 dol.

● Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudžu jaunāko jauniešu grupa (no 13—16 g.v.) mācītāju I. Gaides un J. Cālīša vadībā, pavisam piedaloties 30 jauniešiem ar jauniešu vadītājiem un viešņu Laumu Lazdiņu no Klīvlandes, 28. martā devās īrētā autobusā izbraukumā uz Karalisko botānisko dārzu pie Hamiltonas apskatīt kļavu sulu tecināšanu un nogaršot sīrupu ar pankūkām. Jaunieši mājup braucot iegriezās Sidrabenē, kur akadēmiskās vienības Austrums vasaras mītnē risinājās dažādas spēles, dziedāja dziesmas un noskatījās reliģiska satura filmu — Kur ūdeņi tek.

● Sv. Andreja ev. lut. draudzes 24. gadskārtējais garīgais koncerts diriģenta A. Purva vadībā svētdien, 11. aprīlī, pl. 6 vak. Piedalās solisti — Silvija Edmane (soprāns), Ivars Gaide (tenors), Anita Rundāne (ērģeles), Juris Dzeguze (teicējs), vīru ansamblis Kalvis un stīgu orķestris.

● Studentu korporācijas Talavija rīkotā atklātā referāta pēcpusdienāG 28. martā Latviešu namā vēsturnieks prof. A. Ezergailis no ASV referēja par tematu: Latviešu pieredze 1917. gadā, noklausoties ap 60 apmeklētājiem. Pēc referāta sekojošās diskusijās piedalījās māc. Ā. Čops, V. Upeslācis u.c. Vēlāk talavieši ar viesiem pulcējās vakariņās konventa dzīvoklī,Latviešu namā.

● Kanadas skautu jenda rīko 25. aprīlī skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera 100. dzimšanas dienas atceri un skautu organizācijas patrona Sv. Jura piemiņu Saulainē, kur iedēstīs svētozolu Kārļa Goppera un kritušo karavīru piemiņai. Sarīkojuma sākums pl. 11 no rīta. Skautu un gaidu kustības locekļu azaids un āra nodarbības pa nozarēm savu vadītāju uzraudzībā..

● Pensionāru apvienības 25. marta saietā Latviešu namā 192 dalībnieki noskatījās Alīdas Kiršas uzvedumu Sestdiena lauku sētā, ko bija iestudējusi Alma Liepiņa. Tēlotājos: A. Ziediņš, A. Liepiņa, M. Priedule, M. Kociņa, A. Mamis, E. Villere, H. Zvirgzdiņa, B. Bušmane, M. Nordštrande, M. Grīnbauma un Valdis Vilišķis, kas pavadīja uz akordeona visas dziesmas. Skatuves iekārtotāji E. Buka un K. Pakrastiņš. Pēc uzveduma A. Liepiņa dziedāja solo — V. Baštika Krustā sistais Nācarietis. 8. aprīļa saietā pl. 2 pēcp. Biruta Senkēviča referēs par tematu: „Rīgas daudzinājums."

● Latviešu biedrības sestdienas skolas 6. kl. skolēnu iestudējumā — K. Skalbes Kaķīša dzirnaviņas — atkārtojums 25. aprīlī nenotiks, jo tajā pašā dienā skauti rīko Sv. Jura dienu Saulainē. Bez tam Sestdienas skola aizņemta ar sagatavošanos skolu izstādei, kas notiks Latviešu dienu skolu darbinieku kongresa laikā. Izstādes atbildīgā vadītāja ir skolotāja B. Kūla.

● Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālītis 21. martā vadīja dievkalpojumu Otavas latv. ev. lut. Miera draudzē. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu komitejas rīkotā draudzes pēcpusdienā māc. J. Cālītis referēja par savu Eiropas ceļojumu, kurā viņš piedalījās Eiropas latviešu kristīgās jaunatnes saietā Ķelnē un viesojās Rietumvācijas un Anglijas latviešu draudzēs, illustrējot referātu ar krāsu slīdītēm.

● Sidrabenes draudzīgā aicinājuma fonda komiteja 24. marta sēdē A. Rāviņa mājā pārrunāja Sidrabenes jaunās ēkas plānu un bērnu nometnes ēkas vajadzības.

● Ontario riteņbraucēju izlases grupā, kas trenējas olimpiadas sacensībām Montreālā, starp 15 labākajiem riteņbraucējiem ir arī 20 g.v. Elgars Vaivars. Izlases grupa pašreiz atrodas 3 nedēļu ilgos treniņos Floridā.

● Toronto Mednieku un makšķernieku klubs rīko vispārējās varavīksnes foreļu makšķerēšanas sacensības Sornberijā (Thornbury, kas sāksies sestdien, 24 aprīlī pulksten 12 naktī, jo pirms tam šīm zivīm ir taupīšanas laiks. Svētdien, 25. aprīlī, pl. 12 dienā kluba pirmās tītaru šaušanas sacensības Bērzainē.

● Toronto latviešu YMCA gadskārtējais biedru vakars 10. aprīlī pl. 8 vak. Latviešu namā. Deju mūziku spēlēs Runči. Ieeja un galda kartes reģistrētiem biedriem — senioriem 7,50 dol., biedriem jauniešiem 5 dol. un viesiem 9 dol. no personas. Pirms balles biedru sapulce pl. 5.30 pēcp. turpat.

● DV Toronto nodaļas sporta kluba gadskārtējā futbola sezonas atklāšanas balle 24. aprīlī pl. 7.30 cak. Latviešu namā ar tradicinālām sporta karalienes vēlēšanām un Hamiltonas Runču deju mūziku.

● DV Toronto nodaļas bibliotēka Lielā piektdienā, 16. aprīlī, būs slēgta.

● DV Toronto nodaļas vanadžu koŗa Zīles koncertā Lietuviešu namā samainīts kungu mētelis. Apmaināms, zvanot: 536-5235, vai pieteicoties DV namā pie kluba ekonoma.

● Studenšu korporāciju kopa rīko piektdien, 7. maijā, pl. 7.30 vak. Sv. Jāņa baznīcas telpās atklātu literāro vakaru, veltītu Kārļa Skalbes piemiņai. Referēs Irēna Zvagule (Aurora); dziesmas ar K. Skalbes tekstiem dziedās soprāns Irma Kurme (Spīdola), pie klavierēm Gundega Melli (Daugaviete). Ilzes Andžānes (Spīdola) deklamācijas.

● Daugavas Vanagu teātris Kanadā 10. aprīlī viesosies Klīvlandē ar Jāņa Viesiena drāmu Jānis Reiters. Izrāde Apvienotās draudzes namā pl. 7.30 vak.

● Māra un Jānis Lūsis atvēruši jaunu puķu veikalu 362 Danforth Ave. Veikala atklāšana 3. aprīlī. Būs izstādīti arī daiļamatnieku lietiskās mākslas izstrādājumi.

● Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības gada sapulcē 22. martā Latviešu namā grozīja statūtus, turpmāk paredzot amatpersonu pilnvaras uz 2 gadiem. Apvienības valdē par priekšnieku izraudzīja A. Budrēvicu, vietnieku A. Kristapsonu, sekretāru A. Amoliņu, kasieri un grāmatvedi A. Bumburi, biedrzini L. Līdumu. Revīzijas komisijā darbosies: A. Kaktiņš (priekšsēdis), J. Kreilis un M. Bebre. Uz sapulces dienu kasē atradās 958 dol. Pa 50 dol. katrai ziedoja trim skolām — TLB sestdienas skolai, TLTA ģimnazijai un Minsteres latviešu ģimnazijai Vācijā. LNAK kartotēkas ierīkošanas atbalstam piešķīra 75 dol.

Hamiltonas daudzkultūru centrā šajās dienās notika latvisko ēdienu demonstrēšana, ko bija izkārtojušas Hamiltonas vanadzes. Par latviskajiem ēdieniem un Latviju stāstīja Kanadas vanadžu priekšniece Ilga Breikša. Attēlā — pie latvisko ēdienu galda, no kreisās: L. Āboliņa, DV Hamiltonas nodaļas vanadžu kopas priekšniece L. Kalvāne, A. Vilka, I. Breikša un B. Paberza. Šo sarīkojumu uzņēma arī vietējā televīzijas raidītājā, līdz ar I. Breikšas interviju par latviešiem Kanadā un mūsu tautas likteņgaitām. Foto: J. Gailītis

PATRĪCIJAS HERSTAS NĀKAMĀ TIESA

Miljonu mantiniece Patrīcija Hersta (Hearst), kuru žūrija nesen atzina par vainīgu bankas aplaupīšanā, 29. martā stājās tiesas priekšā ložu drošā zālē, lai atbildētu vēl par 11 nodarījumiem, to vidū cilvēku nolaupīšanu, zādzību un uzbrukumu. Tiesas diena nolikta 14. aprīlī un tā ir 2 dienas pēc tam, kad Sanfrancisko paziņos spriedumu par bankas aplaupīšanu

Kā zināms, Patrīcija pati tika nolaupīta, bet pārgāja terroristu rindās.

Daudzkultūru padomei jauns priekšsēdis

Ontario sociālo lietu ministrijas un provinces daudzkultūru padomes rīkotā sanāksmē 29. martā Makdonalda ēku blokā Kvīnsparkā piedalījās ap 100 etnisko organizāciju un preses pārstāvju no 65 etniskām grupām. No latviešiem bija ieradies LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, izglītības nozares vadītājs J. Mežaks un B. Krūmiņa no Raiersona institūta. Sanāksmē ieradās arī Ontario provinces premjērs un sociālo lietu ministre Berča. Premjērs Dēviss apsveica Ontario daudzkultūru padomes jauno priekšsēdi Džordžu Koreiju un izteicās, ka valdība sagaidot daudzkultūru padomes praktiskos ieteikumus.

Padomes jaunais priekšsēdis ir 54 g. vecs, poļu izcelsmes un ieceļojis Kanadā 1951. gadā. Viņš ir Raiersona politechniskā institūta viceprezidents un savā runā uzsvēra, ka daudzkultūru padomes uzdevums informēt Ontario provinces valdību par etnisko grupu problēmām un vajadzībām, lai saglabātu un izveidotu etniskās kultūras vērtības. Jaunais priekšsēdis pakavējās pie padomes (dibināta 1973. gadā) pirmā darbības gada ziņojuma, kurā viens no galvenajiem ieteikumiem bija trešās valodas mācīšana skolās. Šim nolūkam viņš ieteica dibināt trešo valodu skolotāju kursus un trešo valodu ieskaitīt skolu priekšmetos. Otrs ierosinājums bijis izveidot kultūras ministriju ar pavalstniecības un daudzkultūru nozarēm. Šāda ministrija jau īstenojusies un strādā ciešā sadarbībā ar daudzkultūras padomi.

Ontario daudzkultūru padomes otrs gadskārtējais ziņojums, ko pašreiz iespiež, satur vairākus praktiskus priekšlikumus, bet galvenais uzsvars likts uz to, lai daudzkultūru politika atspoguļotu vienlīdzības principu. Otrs svarīgs jautājums ir tā sauktā Zaļā grāmata par imigrāciju un iedzīvotājiem, ko studē daudzkultūru padome.

Sanāksmē piedalījās abas padomes vicepriekšsēdes — Merija Klemente no Toronto un Džina Saborina no Otavas. Padomē darbojas 28 pārstāvji no visas Ontario provinces.

—Is—

Mantojuma fondā 8000 dolaru

Šis fonds uzkrājies no Nākotne - 70 sarīkojumu atlikuma. Fonda sēdē 12. martā Toronto piedalījās Auseklis Zaķis, Guntis Liepiņš, Ādolfs Čops, Jāzeps Grodnis, Valdis Liepiņš, Edīte Āpše un pieaicinātie viesi — Gita Dāle un Ojārs Sils. Fondā uz šī gada 1. janvāri atradies 8.332,75 dol. Pērnajā gadā nav bijuši nekādi piešķīrumi. No LNAK valdes priekšsēža T. Kronberga saņemts lūgums pēc 250 dol., lai sakopotu statistiku par latviešiem Kanadā. Sēdes dalībnieki nolēma šo projektu atbalstīt.

Izdotā rokas grāmata bērnu vecākiem Pūcīte, kas iznāca 1970. gadā, vēl dabūjama, jo krājumā atrodas ap 400 eksemplāru. Izdevumi par grāmatas iespiešanu segti. Pūcītes kontā Toronto latviešu kreditsabiedrībā atrodas 29,28 dol. Grāmatas cena 3,50 dol. Noskaidros iespējas krājumā esošos Pūcītes eksemplārus pārdot šīs vasaras dziesmu svētkos ar apgāda Ceļinieks un skolu izstādes publikācijām.

Fonda valdes sastāvs paliek līdzšinējais. Sagatavos sīkāku informāciju par fondu un tā līdzekļu piešķiršanas principiem, lai ierosinātu izmantot šo fondu sabiedrisku pasākumu veicināšanai.

(Is)

ASV FLOTE BRIESMĀS!

Kā ziņo The Toronto Sun savā 31. marta izdevumā, Palestīnas terroristu organizācija draud iznīcināt ASV 6. floti Vidusjūrā.

SKARBORO WEST

izīrējams dzīvoklis — 2 istabas, vannas istaba un virtuve.

ZVANĪT 759-3506.

Ministru prez. pieņem baltiešu delegāciju

BALTIEŠU CENTRĀLO ORGANIZĀCIJU VADĪTĀJI AUSTRĀLIJAS PARLAMENTA NAMĀ KANBERĀ

Ceturtdien, 18. martā, Kanberā risinājās savā ziņā vēsturisks notikums; Austrālijas ministru prezidents Malkoms Frēzers savā kabinetā federālā parlamenta namā pieņēma Austrālijas baltiešu centrālo organizāciju delegāciju, kas viņam izteica Austrālijas un visas pasaules baltiešu gandarījumu par valdības lēmumu atteikties atzīt padomju okupācijas likumību Baltijas valstīs. Delegācijā ietilpa Austrālijas latviešu, igauņu un lietuviešu centrālo organizāciju vadītāji, un to ierosināja, noorganizēja un vadīja red. E. Dēliņš.

Latviešu apvienību Austrālijā un Jaunzēlandē delegācijā pārstāvēja apvienības prezīdija priekšsēdis E. Voitkuns un vicepriekšsēdis A. Auziņš, Austrālijas lietuviešu federāciju— tās priekšsēdis A. Šimkus un Austrālijas baltiešu padomes priekšsēdis B. Stankanavičius, bet Igauņu fededāciju—priekšsēdis R. Olino un vicepriekšsēde M. Taimre.

Uzturoties Kanberā, delegācijas locekļi izmantoja izdevību, lai ierastos vizītēs arī pie citiem nozīmīgiem austrāliešu politiķiem, kas atbalstījuši baltiešu cīņu par Vitlama valdības lēmuma atcelšanu Baltijas valstu inkorporācijas atzinuma atcelšanas jautājumā. Pēc vizītes pie ministru prezidenta delegācija ieradās pie tagadējā parlamenta priekšsēža Bila Snedena, kas 1974. un 1975. gadā, būdams federālās opozicijas vadītājs, palīdzēja ievadīt baltiešu cīņu par inkorporācijas atzīšanas lēmuma atcelšanu. Pēc tam delegāti apmeklēja valdības līderi senātā, senātoru un ministru R. G. Vitersu, kam bija ievērojama loma nu jau vēsturiskajā 1974. gada 18. novembŗa senāta debatēs Baltijas valstu jautājumā, kas nobeidzās ar neuzticības izteikšanu Vitlama valdības ārlietu ministram Vilesijam.

Ministru prezidents Frēzers baltiešu vadītājus pieņēma tikai nedaudz dienas pēc atgriešanās no apmeklējuma Jaunzēlandē, kur viņš piedalījās Dienvidpacifika rajona valdību galvu konferencē, ilgāk apspriežoties ar Jaunzēlandes ministru prezidentu Maldūnu. Jaunzēlande, kā zināms, pašlaik ir īpašā baltiešu intereses fokusā, jo arī Jaunzēlandes iepriekšējā valdība atzina Baltijas valstu iekļaušanu Padomju savienībā, bet LAAJ prezidijs Adelaidē tagad griezies pie Jaunzēlandes jaunās valdības ar lūgumu šo atzinumu atsaukt, sekojot Austrālijas piemēram.

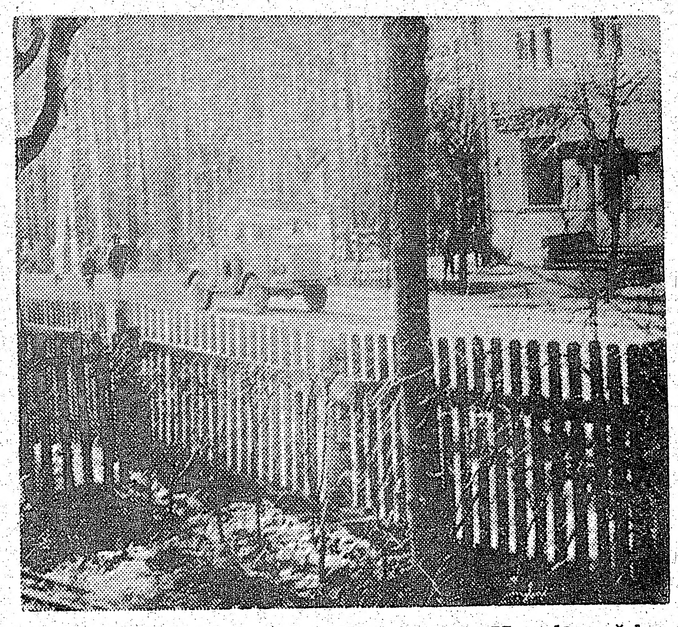

Augšējā attēlā redzama Jasmīnu iela Rīgas Jūrmalā un čekas auto pie kādas mājas, lai apcietinātu un aizvestu deviņus ticīgos, kas tur bija sapulcējušies slepenā dievkalpojumā. Šis attēls pārņemts no kristiešu misijas izdevuma Krusts vai sirpis ar āmuru.

Latviešu gaidas dzied

„Gaida visu darīt jautrām dziesmām prot: īsta gaida prieku darbā, dziesmās rod!"— šādiem vārdiem izskan kāda gaidu dziesma.

Dziesma un gaidošana ir it kā dvīņu māsas, mūžam nešķiramas! Nometnē gaidas ar dziesmu soļo uz nodarbībām, ar dziesmu sēžas pie azaida galda, ar dziesmu saka paldies Dieviņam „par ēdienu, par dzērienu", vakara dziesmai skanot, izplēn nometnē ugunskurs, un iestājas klusums... Gaidas arī zina, ka" ar dziesmām visam var tikt viegli pāri". Lai izkoptu un saglabātu mūsu senču dziesmoto tikumu un lai latviešu meitenes saaugtu ar latviešu dziesmu un to iemīlētu tā, ka ar dziesmu sirdī ietu visai dzīvei cauri un beidzot to nodotu kā dārgu mantojumu nākošām audzēm, lūk, tādēļ dziesma gaidošanā skan: „vai vakars ir vai rīts".

Šai sakarībā Kanadas latviešu gaidu jenda rīko gadskārtējo dziesmu vakaru „Es dziedāju, gavilēju", kur Hamiltonas, Toronto un Sv. Katrīnu guntiņas, gaidas, lielgaidas un vadītājas skandēs tautasdziesmas, garīgas un gaidu dziesmas, garīgas un gaidu dziesmas. Dziesmu vakars Hamiltonā paredzēts sestdien, lo. aprīlī, pl. 7. vak. Kristus draudzes baznīcas zālē, bet Toronto— Lieldienu pirmdienā, 19. aprīlī, pl. 7.30 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē. Par diriģentēm debitēs lielgaidas Inta Beitāne no Londonas un Indra Pulciņa no Hamiltonas.

Šai lielo pārvērtību laikmetā, kad morālās vērtības tiek samīdītas dubļos, kad daudzas jaunas dzīves sadeg pasaulīgo kārdinājumu ugunīs, latviešu gaida un skauts, solot uzticību Dievam, cenšas augt Latvijai. Kas ir mūsu pienākums?— Pulcētes jo kuplā skaitā Kanadas latviešu gaidu jendas rīkotajā dziesmu vakarā Hamiltonā un Toronto, tādējādi apliecinot savu uzticību un morālo atbalstu mūsu latviešu jaunatnei!

T.G.

Konservātīvie brīdina no čekas aģentiem

Kanadas federālā parlamentā loceklis Otto Jelineks (progr. konserv.) izteicies, ka vismaz divi pašreizējie padomju diplomāti Kanadā agrāk izraidīti no citām valstīm, lai gan ārlietu ministra Makekena informācija ir pretēja. Ministrs Makekens piesūtījis atbildi tagadējam konservātīvo partijas līderim Klarkam, ka „valdībai nav nekādas informācijas, ka kāds Kanadā akreditēts diplomāts būtu izraidīts no kādas citas valsts". Jelineks turpretī apgalvo, ka padomju sūtniecības gaisa spēku atašejs maj. Vladimirs Vasiljevs izraidīts 1969. gadā no Lebanonas un konsulāra otrais sekretārs Vladimirs Vebers savukārt izraidīts no Apvienotās karaļvalsts.

Jelineks mēģināja parlamentā ierosināt ārkārtās debatēs priekšlikumu, lai parlaments dotu rīkojumu ārlietu ministram pasacīt Pad. savienības sūtniecībai, ka „KGB aģenti, kas uzdodas par diplomātiem, tiktu tūlīt atlaisti. Priekšlikums neguva vajadzīgo vienprātīgo piekrišanu. Jelineks, īpaši minot maj. Vasiljeva vārdu, izteicies, ka vismaz puse tā saucamo akreditēto diplomātu padomju sūtniecībā esot KGB aģenti. Atbildot uz Jelinika jautājumu, ģenerālprokurors Varens Almands sacīja, ka „Kanadas karaliskā jātnieku policija (RCMP) ir informēta, ka zināmi sūtniecības locekļi atrodas KGB dienestā un to zina jau ilgāku laiku."

Jelineks, agrākais olimpiskais daiļslidošanas meistars, kas iebraucis Kanadā kā bēglis no Čechoslovakijas, jautājis Makekenam par valdības politiku attieksmē uz aģentiem, kas uzdodas par diplomātiem. Makekens atbildējis: „Ja kāda sūtniecības darbinieka aktīvitātes nesaskan ar diplomātisko statusu, mēs prasām atstāt valsti." — „Labi, tad prasāt viņiem, lai tie atstāj Kanadu," piezīmējis Eldons Vūljams (PC Kalgarija). Jelineks izteicies, ka vismaz 20 sūtniecības darbinieki esot KGB aģenti un atrodoties Kanadā zem diplomātu maskas.

Padomju sūtniecības Otavā pirmais sekretārs G. I. Zolotovs nosaucis apsūdzību par absurdu un ka viņš esot ļoti pārsteigts par šo publicitāti, kas kaitējot abu valstu labajām attieksmēm. RCMP pārst. izteikušies, ka viņiem bijis zināms vārdiskais saraksts par tiem padomju diplomātiem, kas saistīti KGB dienestā, bet pārsteigums esot tas, ka saraksts nokļuvis presē. RCMP pārstāvji atteikušies sniegt sīkākas ziņas par saviem pētījumiem, jo „mēs esam atbildīgi par savas valsts drošību un nevaram sniegt kādus publiskus paskaidrojumus."

Izcila darbinieka jubileja

Mūsu laikraksta ilggadējais līdzstrādnieks Edgars Peniķis 21. aprīlī atskatās uz 70 mūža gadiem, no tiem 50 gadi veltīti sabiedriskam darbam. Jubilāra ražīgākie darba gadi ziedoti Daugavas Vanagu organizācijai. Ja tā savos 30 darbības gados izaugusi par redzamāko mūsu nacionālpolitiskā darba veicēju, tad te lieli nopelni arī Edgaram Peniķim, kuŗa pēdējo gadu desmitu darbs nav apstājies tikai viņa trimdas dzīves vietā Milvokos, bet aptvēris arī ASV un visas zemes, kur vien darbojas DV.

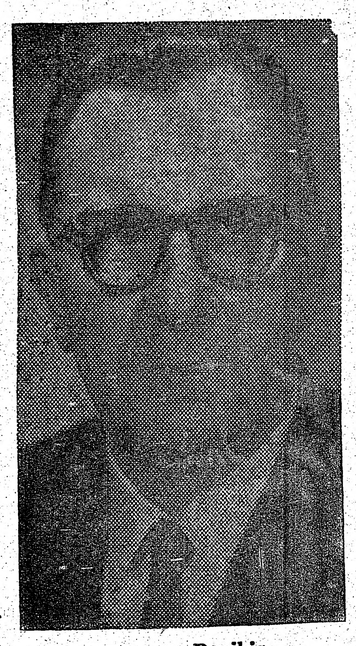

Edgars Peniķis

Jubilārs, vēsturiskās ķoniņu cilts pēcnācējs, dzimis 1906. gada 21. aprīlī Zemgalē. Viņa dzimtas četras paaudzes pēc kārtas bijuši mežkopji. Šim meža mīlestības aicinājumam sekojis arī Edgars Peniķis. Beidzis Cīravas mežkopības skolu 1924. gadā, strādājis par mežu vērtētāju un mežziņa amata kandidātu Baldones virsmežniecībā. No 1929. — 1935. gadam bijis praktisko darbu instruktors Raiskuma mežsaimniecības skolā, bet pēc tam līdz Latvijas atstāšanai — mežzinis Rūjienas iecirknī. Te viņš darbojies arī dažādos sabiedriskos darbos Rūjienas apkārtnē.

Bēgļu gados Vācijā jubilārs piedalījies bēgļu aprūpes darbā Flensburgā, vēlāk darbojies Hanoveras ACCU nometnes administrācijā, būdams arī Latviešu komitejas priekšsēdis un pievienodamies DV organizācijai, kuŗa tajā laikā Vācijā turpināja savu darbību, kas bija sākta Cēdelgemā. Kopš šī laika E. Peniķis kļuva par vienu no rosīgākiem DV organizācijas darba veicējiem. 1949. gadā ASV viņš Illinojā uzņēmās DV pārstāvja pienākumus. 1951. gadā pārceļoties uz Milvokiem, vispirms noorganizēja DV kopu, pēc tam apvienību. Ilgus gadus bijis DV ASV pārvaldes loceklis, šajā amatā būdams vēl tagad. Daudz rakstījis latviešu presē un citos periodiskos izdevumos par DV darbu. Kopš dibināšanas dienas visu laiku, izņemot 1962. gadu, darbojies DV apvienības Milvokos valdē. DV ASV pārstāvniecībā darbojies vienu gadu, valdē 12 gadus, revīzijas komisijā 4 gadus un tikpat ilgi bijis arī zemes valdes referents.

Jubilārs ir biedrs un valdes loceklis arī vairākās citās trimdas lokālās un centrālās organizācijās, bet viņa sirds pieder arī trimdā izkaisīto meža darbinieku jundīšanai. Viņš apveltīts arī ar literāru talantu. Atmiņu raksti par mežkopja darbā Latvijā pavadīto laiku ar lielu interesi lasāmi mežkopju un mežu darbinieku žurnālā Meža Vēstis.

Ar dzīvesbiedri Lūciju jubilārs izaudzinājis un izskolojis trīs dēlus un meitu, kas ievaditi mūsu nacionālpolitiskajā darbā. Dr. Jānis Peniķis pazīstams kā latviešu jaunatnes aktīvs darbinieks, politisko zinātņu profesors, Āris jau guvis atzinību glezniecībā, Ojārs izcēlies ar sabiedriskā darba dotumiem un Maija strādā par žurnālisti vienā no ASV pazīstamākajiem vidienes laikrakstiem. Lielajā ģimenē aug arī kupls mazbērnu pulks. Peniķu ģimene arī ir vienīgā visā lielajā DV organizācijā, kur trīs tās locekļi — jubilārs dzīvesbiedre un dēls Jānis apbalvoti ar DV zelta nozīmi.

Vēlam jubilāram vēl ilgus gadus strādāt mūsu tautas un DV organizācijas labā.

Vilis Hāzners

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
Tel. 466-1951 (Area 416) Rezid. 493-9718
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
ZIEDI UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAI VAJADZĪBAI
Vietējiem un ārzemju pasūtinājumiem
LIETISKĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI: A. Dzērvītes, A. Graudiņas, A. Gugāna, I. Grantiņa, A. Hans, V. Jansones, N. Jurševskas, O. Mežules, A. Puķītes, J. Zāliša un citu daiļamatnieku darbi.
Veikals atvērts no pl. 8.30 — 6.00 vak., ceturtdienās un piektdienās no pl. 8.30 — pl. 9.00 vak.
Māra Lūsis

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

3. apr. Ilmāra Dzeņa un kompānijas koncerts-kabarē „Tai mazā krodziņā" Ukraiņu namā 297 College St. Sākums pl. 8 vakarā.

4. aprīlī pl. 1 pēcp. Latviešu namā TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars.

4. aprīlī pl. 4.30 pēcp. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē Gaujas gaidu vienības Lieldienu sarīkojums.

3. aprīlī pl. 7.30 vak. DV namā Baltiešu veterānu korpusa dibināšanas 10 gadu atcere un draudzības vakars.

4. apr. pl. 7 vak Minsteres vīru koŗa koncerts Northern Secondary (Eglinton - Mt. Pleasant)

6. apr. pl. 7.30 vak Minsteres vīru koŗa koncerta atkārtojums Latviešu namā — kafejnīca.

8. aprīlī pl. 2 pēcp. pensionāru kārtējā sanāksmes. Piedalās Biruta Senkēviča — „Rīgas daudzinājums'.

10. aprīlī pl. 8 vak. Toronto latviešu YMCA gadskārtējais biedru vakars Latviešu namā. Spēlēs Runči. Ieeja un galda kartes reģistrētiem biedriem senioriem 7.50 dol., jauniešiem 5 dol, viesiem 9 dol. no personas.

11. aprīlī pl. 6 vak. Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

18. aprīlī pl. 16.00 Latviešu namā — LPB Arnolda Rasas piemiņas sarīkojums. Referēs māc. Ā. Čops par tematu „Kristīgā rakstnieka darbs un nozīme šodien". Piedalīsies Dr. E. Upenieks, B. Senkēviča, I. Purva (apceres, atmiņas, darbu lasījumi) u.c. Mūzikāli priekšnesumi.

19. aprīlī pl. 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē Kanadas gaidu jendas dziesmu vakars „Es dziedāju, gavilēju."

24. aprīlī pl. 8 vak. Bickford Park skolas auditorijā ALT Bostonas ansambļa 25 g. jubilejas iestudējums — Rūdolfa Blaumaņa No saldenās pudeles. Režisors Reinis Birzgalis.

24. aprīlī pl. 7,30 vak. Latviešu namā Toronto DV sporta kluba futbola sezonas atklāšanas balle ar Hamiltonas Runču deju mūziku.

TORONTO KONCERT-APVIENIBAS KONCERTI

6. maijā soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Verena Steipe-Dambrāne.

Visi koncerti notiek Sv. Lauŗenca Taunhallē.

7. maijā pl. 7.30 vak. Studenšu korporāciju kopas atklāts literārais vakars Kārļa Skalbes piemiņai Sv. Jāņa baznīcas telpās. Referēs Irēna Zvagule (Aurora). Pēc priekšlasījuma mūzikāli vokāli priekšnesumi un deklamācijas.

HAMILTONA

3. aprīlī pl. 7.30 vak. HLB dāmu komiteja rīko HLB namā 16 Queen St. N. Dr. P. Vasariņa gadskārtējo literāro referātu par tematu „Jāņa Akurātera literārais portrets". Dzejas lasīs: Indra Ancāne, Skaidrīte Darkēvica un Juris Dzeguze.

4. aprīlī pl. 4.30 vanadžu kopas pēcpusdiena ar bazāru, stendiem, priekšnesumiem u. c. YWCA telpās 75 McNab St. S.

10. aprīlī pl. 7 vak. Kristus draudzes baznīcas zālē Kanadas gaidu jendas dziesmu vakars „Es dziedāju, gavilēju."

LATVIEŠU PAGASTĀ

8. maijā pl. 7 vak. DV Druvas nodaļas Kurzemes cietokšņa atceres vakars Dundalkas Leģiona zālē.

KIČENERA

26. maijā pl. 8 vak. 85 Queen St. N. bibliotēkas auditorijā baritona Pēteŗa Ulmaņa Franča Šūberta dziesmu vakars. Ieeja brīva.

25. aprīlī pl. 12 Bērzainē — Toronto LMM kluba š.g. pirmās tītaru šaušanas sacensības.

Siļķu makšķernieki Simko ezera Alkona līcī — Ādolfs un Veronika Erdmaņi. Pa labi redzamas ezera siļķes. Augšā salīdzinājumam redzama arī viena no smeltēm, kas siļķu barā izskatās kā mazulis.
Foto: J. Ligers

Siļķu zveja pavasaŗa saulē

Aizvadītās nedēļas nogalē, 27. un 28. martā, beidzās vairāki ziemas sporta veidi. Pavasaris bija klāt. Siltajā saulē sniegs kalnu nogāzēs plaka acīm redzot. Ziemas makšķernieku iecienītās vietās Simko ezera līčos ledus kārta vēl bija krietni bieza, daudzās vietās pat līdz 20 collu. Taču var gadīties, ka nākošajā nedēļā tas jau var būt nedrošs. Tāpēc daudzi žibulētāji savas zvejas „mājas" aizvadītajā nedēļas nogalē jau aizvilka krastā. Arī pēc Ontario provinces mežkopības departamenta zvejniecības daļas likumiem visām „ledus mājām" bija jābūt novāktām līdz 31. martam.

Aizvadīto sezonu mūsu žibulētāji atcerēsies kā aukstu, bet lomiem bagātu. Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku klubu biedri, tāpat Toronto DV nodaļas makšķernieki vairākās sacensībās, gan internās, gan ekstern ās, noskaidrojuši aizvadītās sezonas sekmīgākos žibulētājus. Ja Simko ezera Virdžinijas līcī vilkti vislielākie asaŗi, tad Alkona līcī un tā tuvumā gūti vislielākie ezera siļķu lomi. Ja asaŗus var visbiežāk noķert jau 12 pēdu dziļu līcī, tad siļķu bari savukārt sastopami krietni dziļākās vietās — 60 līdz 80 pēdu dziļumā.

Šo rindiņu rakstītājam bija iespēja žibulēšanas sezonas nobeigumā un arī iepriekšējā nedēļas nogalē izmēģināt roku siļķu zvejā un tikties ar mūsu tautiešiem. Izrādās, ka to vasarnieku pulkā, kas izraudzījuši Simko ezera Alkona līci, tur iepirkuši vai paši cēluši vasarnīcas, ir vismaz 15 latviešu ģimeņu. Interesanti, ka lielākā daļa no tiem ir agrākie ventspilieši, kas turas kopā savā pulciņā. Siļķes velkot „ventiņi" sasnieguši vislabākos rezultātus. Te ir vajadzīga pieredze un piedzīvojumi. Siļķu zvejas rekords šoziem bijis Vilim Eglem, daļēji arī viņa dzīvesbiedrei Marijai, kas, savās motorkamanās apbraukājot līci, pratuši atrast labākās siļķu uzturēšanās vietas. Liels palīgs un laika ietaupītājs V. Eglem ir viņa 9 collas (diametrā) motorurbis, kas 20 sekundēs izurbj caurumu 2 pēdas biezā ledus kārtā. Abi Egles nu jau ir pensionāri. Viņu vasaras māja piemērota arī ziemas mītnei.

Vairākas „ventiņu" ģimenes pēc pensijas gadu sasniegšanas iecerējušas pārnākt uz pastāvīgu dzīvi Simko ezera Alkona līcī, kas ir tikai 50 jūdžu no Toronto.

Brūnākais no visiem žibulētājiem likās Leons Dumpis. Vai viņš tikko atgriezies no Floridas? Atbilde bija, ka Alkona līča saule un pavasaŗa vējš nobrūninot seju tikpat ātri kā Floridā. Dumpis ir zvejnieka dēls un nāk no Ventspils daļas, ko sauc par „Ostas galu" vai „Ostgalu".

Recepti, kā siļķes vislabāk cepamas un kā tās visgaršīgāk sagatavojamas maltītei, saņēmu no gados vecākās žibulētājas 67 gadus vecās Mildas Dumpes, kas tieši mūsu sarunas brīdī velk vienu siļķi pēc otras. Protams, kamēr siļķe no 80 pēdu dziļuma nokļūst līdz ledus virskārtai un pēc tam „zebeniekā", ir vajadzīgs savs laiks. Uz jautājumu, vai ezera siļķes iespējams tāpat iesālīt muciņās kā „īstās siļķes", atbilde ir, ka saldūdens siļķes tomēr sālīšanai nederot.

Mūsu tuvumā uz ledus ir arī vēl citi „ventiņi" un Toronto sabiedrībā labi pazīstamas sejas — zeltkalis A. Gugāns, advokāts O. Puķītis, fotografs M. Aviks, J. Miķelsons, Ā. Plonis un daudzi citi. Viens no viņiem izvelk varbūt vairāk nekā otrs, bet visiem viņiem kopējs ieguvums — patīkami pavadītas atpūtas stundas pavasaŗa saulē un vējā.

J. Vairdotis

Mākslinieks un garīdznieks

Tāds bija Toronto Sv. Jāņa draudzes priekšnieka J. Konča raksturojums izteiktā pateicībā draudzes mācītājam tenoram Ivaram Gaidem pēc viņa un ērģelnieces Anitas Rundānes garīgā koncerta 27. martā Sv. Jāņa baznīcā par labu draudzes ērģeļu fondam. Koncertu, kas bija pulcinājis ap 500 klausītāju, ievadīja ar J. Vītola, A. Skultes, A. Kalniņa un J. Baruša garīgo mūziku, kuŗu dziedāja Ivars Gaide Anitas Rundānes pavadījumā, kas atskaņoja arī ērģeļu solo — A. Kalniņa variācijas par J. Vītola temu un Bacha Prelūdiju un fugu re mažorā. Vēl dzirdējām J. Gaides izpildījumā Brāmsa četras garīgas dziesmas. Hendela recitatīvus no orātorijām Jefta un Mesijā un Debisī Pazudušais dēls. Šo dziedājumu tekstus bija tulkojis vai piemērojis no Svētajiem rakstiem māc. I. Gaide. Pēdējās dziesmas programmā bija Godarda Vakara dziesma no operas Jocelyn un A. Skultes Mūsu Tēvs; to nobeigumā dziedāja visa draudze. Abi mākslinieki saņēma ziedus. Koncertu noklausījās arī archibīskaps A. Lūsis, konsuls Dr. E. Upenieks, mācītāji J. Cālītis un A. Briedis, komponisti un diriģenti. Pēc koncerta vairums apmeklētāju pakavējās pie draudzes dāmu komitejas sarūpētās kafijas ar cepumiem baznīcas sarīkojumu zālē.

Koncerts deva ērģeļu fondam vairāk nekā 1200 dol. atlikumu, ērģelniecei ziedojot arī savu honorāru.

Autors sajūsminājis par izrādi

Toronto teātŗa izrādīto Ernesta Aistara komēdiju Goda diena 28. martā Bikforda parka vidusskolas zālē noskatījās arī pats autors, kas bija ieradies no Kalamazū. Izrādi noskatījās 450 apmeklētāju, aplaudējot tēlotājiem arī izrādes laikā un Viļņa Brastiņa gaumīgi veidotam skatuves iekārtojumam. Izrādes beigās skatītāji sirsnīgi sumināja ansambli, izsaucot uz skatuves arī autoru, kuŗam pasniedza ziedus. Tādi bija sūtīti arī tēlotājiem. Pēc izrādes E. Aistars bija režisora V. Pukata viesis, kuŗa mājā sirsnīgos vārdos pateicās visam ansamblim par jauko izrādi, ar humoru piezīmējams, ka lugu viņam vajadzējis rakstīt pēc izrādes, lai zinātu, kā tā rakstāma. Autors pasniedza režisoram V. Pukatam velti — savu tāda paša nosaukuma romānu, pēc kuŗa izveidojis šo jautro komēdiju. Grāmatā veltītais ieraksts bija pateicība visam ansamblim. Toronto teātris nav nodomājis atdusēties uz lauriem, bet pēc dziesmu svētkiem iecerējis viesoties arī citos latviešu centros.

—ls—

EDMONTONA

● Edmontonas latviešu biedrības Imanta gada sapulcē no 40 biedrības biedriem bija ieradušies 21. Sapulci vadīja J. Birzgalis, protokolēja L. Jurikass, balsis skaitīja A. Bachs, Z. Skribis un Ed. Vītols. Jaunajā valdē ievēlēja J. Birzgali, A. Tīgeri, A. Štālu, J. Juriku, A. Sondoru un Z. Skribi; kandidātos J. Atvaru un L. Bagāto. Revizijas komisijā — Emmu Vītolu un Edgaru Bagāto. Vislielāko ienākumu biedrībai devusi Rietumu loterijas biļešu izplatīšana 1136 dol., Ziemsvētku kopējā kartīte ienesusi 400 dol., 18. novembŗa svētku atlikumu 300 dol. biedrība dalījusi uz pusēm ar DV Edmontonas nodaļu. Biedrība atbalstījusi Edmontonas latviešu jauniešu kopu Daina ar 700 dol., kā arī jauniešu 3. maija un Jāņu vakara sarīkošanu. Minsteres ģimnazijai Imanta ziedojusi 100 un Latviešu sarkanajam krustam Vācijā 100 dol. Jauniešu kopas priekšniece Ina Rudovica bija ieradusies sapulcē, lai pateiktos par sniegto atbalstu.

A. Štāls

MINSTERES VĪRU ANSAMBĻA
KONCERTS
ZIEMEĻAMERIKĀ

TORONTO — 4. aprīlī
TORONTO — 6. aprīlī
DETROITĀ — 7. aprīlī
KALAMOZŪ — 9. aprīlī
MILVOKOS — 10. aprīlī
MINEAPOLĒ — 13. aprīlī
ČIKAGĀ — 16. aprīlī
INDIANAPOLĒ — 17. aprīlī
KLĪVLANDĒ — 19. aprīlī
FILADELFIJĀ — 21. aprīlī
BOSTONĀ — 23. aprīlī
ŅUJORKĀ — 24. aprīlī
ŅUJORKĀ — 25. aprīlī

Toronto tautas augstskolas ģimnazijas atklātā audzēkņu vakarā. svētdien, 4. aprīlī pl. 1. pēcp. Latviešu namā plašajā programmā dzirdēsim arī jauno ģimnazijas orķestri. Augšējā attēlā orķestra dalībnieki, no kreisās: Raitis Freimanis, Ivars Mikelšteins, Bruno Preiss, Arnis Miķelsons, Mārtiņš Kunavs un Vilis Osis.
Foto: Jānis Niedra

Apcietināto „sveiciens" komūnistu kongresam

Britu laikraksti ziņo, ka 82 politiskie apcietinātie Vladimira cietumā, 125 jūdzes austrumos no Maskavas un divās spaidu darbu nometnēs — Mordavijā un Urālos — pieteikuši bada streiku tieši komūnistu partijas 25. kongresa 10 dienu norises laikā. Apcietināto slepenā ceļā izsūtītie protesti iesniegti kongresam, tāpat izdalīti rietumu korrespondentiem. Padomju cietumu vadība darījusi visu iespējamo, lai protests nesasniegtu ārpasauli. Streikotāji, starp kuŗiem 32 ir Vladimira cietumā, bet pārējie spaidu darbu nometnēs, sūdzas, ka uzturam saņemot dienā tikai 1900 kalorijas, bet soda kamerās tikai pusi no tā. Spaidu darbu nometnēs ar apcietinātiem apejoties ļoti nežēlīgi, sodi esot nesamērīgi smagi. Italiešu un franču komūnistu partijas delegātiem tas bijis jauns pierādījums par Pad. savienības necilvēcīgo izturēšanos pret cilvēku tiesībām un brīvību, par ko tie sūdzējušies jau kongresa pirmajās dienās. Laikraksti atzīmējuši, ka starp streikotājiem ir arī latvietis Gunārs Rode.

Gunārs Rode

Grand Rapidu teātrinieki Klīvlandē

Nav jau grandrapidiešiem spožu profesionālu aktieŗu, tomēr viņi spēj pavisam pieņemami iestudēt pat lielāku apmēru lugas ar skaitā lielu aktieŗu sastāvu. Klīvlandes DV apvienības izkārtojumā viņi nodemonstrēja N. Zemgaļa jauno lugu ‚Gaidi mani atkal mājā', kuŗas pirmizrāde pirms dažiem mēnešiem bija Grand Rapidos. Jau zīmīgais lugas virsraksts norāda, ka sastapsim arī leģionārus. Luga aizved mūs bēgļu nometnēs Vācijā 1946./47. gados, kad tur mēģināja iekļūt un pēc savām „tradicijām" dzīvot tikko no gūsta atlaistie zēni. Jaunākās audzes (zem 35 gadiem) šos laikus nav līdz izdzīvojuši, daudzi arī par visu to maz informēti, tāpēc šī raibā laikmeta iekomponēšana lugā tiešām slavējama.

Nav iespējams analizēt katra atsevišķa aktieŗa debiju, lai tad dažas piezīmes galvenokārt par pašu lugu un režisora Nikolaja Šubiņa veikumiem.

Diezgan pagarā trīs cēlienu luga varēja būt īsāka, nemaz neaplaupot viņas saturu. Jau pašā sākumā pārspīlēti gaŗā dialogā pavisam mazkustīgas viena otrai pretī nostājas divas dīpīšu nometnes komitejas dāmas: viena publikai rāda tikai muguru, tāpēc zūd teksta saprotamība. Kur te režisors? Tālākā darbība jau raitāka. Patīkami uzjautrina visu trīs tikko no gūsta atlaisto leģionāru izdarības un valodas „ziedi" līdz ar attiecīgām dziesmām un karātavu humoru. Tieši tā jau toreiz bija! Jaunā UNRRA direktrise slēpj, ka ir Amerikā uzaugusi latviete un saprot visu, ko par viņu latvieši runā. Šī ir laba intriga, tikai maz izmantota: seko viena „noslēpuma atklāšana" otrai, līdz viss izmainīts sīknaudā. Tas pats ar anormāli ātrajiem mīlestības uzplaukumiem.

Dievputniņu dzīvošanu nometnēs autors izgaismojis diezgan veiksmīgi — ar visiem spekulantiem, komandantiem, policistiem un citiem.

Gan pašā lugas saturā, gan izrādē pamanītās nepilnības un neizdošanās ierakstāmas ne aktieŗu, bet lugas autora resp. režisora kontā. Ir tomēr vērts noskatīties, cik lielu darbu atkal nostrādājuši Grand Rapidu teātrinieki. Laba režisora vadībā tie paši aktieŗi būtu spējīgi sniegt vēl daudz labāku izrādi.

J. Kalnietis

A. Ķirsis sešdesmitgadnieks

Austris Ķirsis

Šinīs dienās uz 60 mūža gadiem Sietlā atskatījās Austris Ķirsis. Viņš dzimis Tallinā, Igaunijā, vecākiem atrodoties 1. Pasaules kaŗa bēgļu gaitās. Vēlāk ģimene nokļūst Helsinkos, bet pēc tam Sarātovā, Krievijā. Krievijas revolūcijas laikā ģim. galvu apcietina, tas pazūd bez vēsts, bet māte ar bērniem 1920. gadā atgriežas dzimtenē un apmetas uz dzīvi Saldū, Kurzemē.

Austris Ķirsis 1933. gadā beidzis Valsts Liepājas tehnikumu, 1934. gadā iestājies kaŗa dienestā, Sapieru pulkā, bet 1935. gadā, pēc sekmīgiem pārbaudījumiem— jaundibinātajā Latvijas kaŗa flotes nodaļā, kuŗu beidzis 1939. gadā, pēc tam kalpojis uz zemūdenes Ronis, līdz mūsu flotes iznīcināšanai 1940. gadā, kad to pārņema Pad. savienības okupācijas spēki. Vēl būdams Latvijas kaŗa flotes virsnieks, nodibinājis ģimenes dzīvi ar Ēriku Bērziņu. Pēc atvaļināšanas no kaŗa dienesta, kopā ar dzīveshiedri pārcēlies no Liepājas uz Rīgu.

Vācu laikā A. Ķirsis uzsāka studijas Latvijas universitātē, bet 1943. gadā aizgāja Latviešu leģionā, kur bijis 19. divizijas smagās prettanku rotas komandieris. Volchovas aizstāvēšanās kaujās smagi ievainots, ārstējies dažādās slimnicās, bet gūstā kritis kaŗa slimnīcā Italijā. Ģimene apvienojas pēc gūsta 1946. g. jūlijā amerikāņu zonā Vācijā. Līdz izceļošanai uz ASV kalpojis sardžu rotā pie Nirnbergas, tajā pašā laikā būdams arī DV Fišbachas nodaļas priekšnieks.

Pēc izceļošanas jubilārs sākumā apmeties Ņujorkas pavalstī, bet jau 1951. gadā pārcēlās uz ASV rietumkrastu Sietlā, kur darbojas latviešu organzācijās, arī vietējā teātŗa kopā un ilgus gadus DV organizācijā, ieņemot vietējā apvienībā dažādus amatus. Strādā par skaņu techniķi Vašingtonas pavalsts universitātes mūzikas skolā. Ģimenē uzaudzināti divi dēli— Uldis un Ints, kas abi beiguši universitāti Sietlā. Daudz baltu dieniņu!

PĒTERIS MAZĪTIS

Māsīca EMMA BERTANS, dz. Pučuks Latvijā meklē

IRMU KALNIŅU

dzim. Rozenkofs,

dzimusi 1916. vai 1917. gadā.

Lūdzu rakstīt

LILIJAI IVANSONS

12 Maple Lane, Denville, N. J. 07834, USA.

Jau rezervējamas istabas 3. DV globālajām dienām

DV 3. Globālo dienu paplašinātā rīcības komitejas sēdē Londonā 21. martā pārrunāja visu DV dienu norisi un vienojās programmā izdarīt dažas pārmaiņas. Ceturtdien, 26. augustā: dalībnieku ierašanās un reģistrēšanās DVF namā Londonā. Globālo DV dienu pirmajā dienā, 27. augustā pl. 12 notiks mākslas, daiļamatniecības izstrādājumu un DV organizācijas 30 gadu darbības atceres skates atklāšana Royal Garden viesnīcā. Svinīgo dievkalpojumu, kuŗā piedalīsies archibīskaps A. Lūsis un citu konfesiju augstākie garīdznieki, sāks pl. 16.00 St. Mary Abbots baznīcā. Baznīca atrodas ļoti tuvu galvenajai sarīkojumu vietai, Royal Garden viesnīcai.

Pārējā programmas daļā pārmaiņu nav, vienīgi iecerēts to papildināt ar filmu izrādēm pēc teātŗa izrādes apm. pl. 21.30 turpat viesnīcā. Sestdienas rīta programmā no pl. 10.30 — 12.30 ietilpinātas kokļu sacensības. Svētdienas, 29. augusta, rītā paredzētais apmeklējums Brukvudas latviešu kapos notiks jau pl. 9, bet Rakstnieku cēliens sāksies pl. 10. Jaunatnes sanāksmei paredzēts laiks no pl. 13. — 16. Pl. 17. tajās pašās telpās risināsies uzvedums „Mūžīgais latviešu kaŗavīrs dziesmās un skatos". Pl. 21.30 jauniešu sarīkojums ar deju (ne pirmdienas vakarā, kā agrāk paredzēts.). Pirmdien notiks vanadžu sanāksme kā paredzēts, kam pievakarē pieslēgsies „Ugunskura vakars" jaunajā DVF lauku īpašumā Katorpē. Otrdien visu dienu risināsies DV Centrālās valdes sēde, kur varēs piedalīties arī ikviens DV dienu dalībnieks. Sporta sacensības sāksies jau trešdien, 25. augustā, un turpināsies visu DV dienu laikā. Tās notiks galda tenisā, novusā, šautriņu mešanā, šachā un šaušanā ar mazkalibra šauteni un pistoli (individuāli), bet volejbolā — komandām. Visiem, kas vēlas piedalīties sacensībās, jāpiesakās līdz 30. aprīlim pie A. Freimaņa 5, Blake Avenue, Wheatley, Doncaster, South York DN2 4EA, England. Pieteikšanās uz kokļu sacensībām jāizdara līdz 1. jūlijam pie M. A. Zariņas uz DVF adresi: 72 Queensborough Terrace, London, W. 2. 3SP. England.

Rīcības komiteja par svinīgā akta atbildīgo vadītāju izraudzīja DV CV prezidija locekli S. Lindiņu. Jaunatnes sanāksmes un sarīkojumu izkārtojumā piedalīsies arī DV CV jaunatnes nozares vadītājs I. Kažociņš. Daudz grūtību sagādā budžeta sastādīšana, jo cenas nepārtraukti ceļas. Budžets paredzēts ar 8000 angļu mārc. ienākumos un izdevumos. Veidojas 3. Globālo DV dienu izdevums. Visām DV darbības zemēm ir izsūtītas informācijas lapas ar kuponu apmešanās iespēju rezervācijai. Rezervāciju var izdarīt arī bez kupona, rakstot uz adresi: Mrs. A. Richardson, Waterdale House, Chequers Lane, Watford, Herts WD2 7LP, England, pievienojot čeku vai naudas pārveduma zīmi attiecīgo rezervāciju izdevumu segšanai, minot, vai vēlas apmesties viesnīcā, kur cena vieniniekam par nakti ir no 5 — 10 mārc., vai divām personām par nakti 12.50 — 16 mārc., vai arī Imperial College telpās par 5 mārc. naktī (visur ieskaitītas brokastis).

☆ Francija izraidījusi padomju pavalstnieku 41 g. v. Jevgeniju Ivanovu, kas uzdevies par žurnālistu, lai iegūtu informāciju par krievu imigrantiem. Ivanovu izraidija, kad pēdējais izteica savas bažas par „žurnālista" aktīvitātēm.

Radi meklē

Annu Jansoni

No Dobeles apkārtnes Nārīšu mājām. Rakstīt:

Ritai Auziņai 289 Withrow Ave. Toronto M4J 1B6, tālr. 465-9833.

Augšējā attēlā pa kreisi vadītāja Inta Majoriņa pasniedz atzinību gaidai Inesei Timšānei par centību latviešu valodas runāšanā. Pa labi — aina no mazskautu priekšnesuma Vagars un velns. Apakšā pa kreisi vadītāja vietn. A. Neimers piespraužkopnieka atšķiru Arnoldam Liguram, pa labi — aina no gaidu priekšnesuma Draudzības Zīme (I. Timšana, R. Andžāna, D. Dalberga, N. Grinberga un A. Ligura). Foto: J. Ligurs

Atbalsts jauniešiem

Edmontonas latviešu jauniešu kopa Daina saņēmusi $4100 dol. Kanadas federālās valdības pabalstu, lai piedalītos 6. Latviešu dziesmu svētkos Toronto. Kopas četrpadsmit jaunieši gatavojas piedalīties tautas deju lieluzvedumā. Pagājušā gadā jauniešu kopas sarīkojums 3. maijā, ar tautas dejām, koŗa dziesmām un kokļu priekšnesumiem, devis 437 dol. atlikumu, Jāņu vakars 220 dol.

Kopas dalībnieki baltiešu jauniešu sarīkojumā Albertas provinces mūzejā 11. maijā demonstrēja tautas dejas, koklēja un dziedāja. Jūlijā divi kopas dalībnieki piedalījušies 2 x 2 nometnē un visa kopa dziesmu svētkos Sietlā, kā arī Edmontonas baltiešu rīkotā demonstrācijā Helsinku konferences laikā. Augustā kopa piedalījusies daudzkultūru dienās Edmontonas fortā, demonstrējusi latviešu tautas dejas Rīgas kafejnīcā Kalgarijā, kā arī piedalījusies Reddīras pilsētas kultūras dienās. Oktobrī kopa piedalījusies Edmontonas veco ļaužu kluba sarīkojumā. 18. novembŗa svētku sarīkojumā dainieši dejoja latviešu tautiskās dejas un koklēja. 30. novembrī šo programmu atkārtoja Edmontonas mākslas galerijā. Decembrī koklēja un dziedāja Sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku vakara sarīkojumā. Kopas dalībniece Venta Rudovica piedalījās LNJAK kongresā un ievēlēta par Rietumkanadas pārstāvi. Gaŗezera vasaras kursos piedalījās Maija Finvere.

Šovasar uz Gaŗezera kursiem gatavojas trīs dalībnieces. Kopu ar 150 dol. atbalstījis J. Birzgalis, ar tikpat lielu summu arī DV Edmontonas nodaļa, ar 50 dol. Edmontonas latviešu ev. lut. draudze un Edmontonas latviešu biedrība Imanta ar 700 dol. Ar saņemtiem ziedojumiem kopa iegādāsies arī atskaņotāju, kas vajadzīgs tautas deju pavadījumiem. Kopas vadībā darbojas Ina Rudovica, Ilona Cinata, Mārtiņš Osis un Laimons Plūmīte.

A. Štāls

O. Liepiņš jubilārs

Literātam Olģertam Liepiņam Bostonā 12. aprīlī aprit 70 mūža gadi. Viņš žurnālistikā sācis strādāt jau kopš 17. dzīves gada. Savā mūžā rediģējis deviņus periodiskos izdevumus, parādot labas zināšanas literātūrā, mākslā, vēsturē, politikā. Arī viņa grāmatu skaits nav mazais.

Olģerts Liepiņš ir vidzemnieks, dzimis Mētrienas pagasta Dūškupos. 10 gadu vecumā beidzis Mētrienas pamatskolu, pēc trim gadiem Madonas zēnu ģimnaziju, bet 1922. gadā 1. Rīgas pilsētas ģimnaziju, pēc kam iestājies Latvijas universitātes juridiskā fakultātē. Kad Rīgā nodibinājās Arveda Berga vadītais nacionālais laikraksts Latvis ar galveno redaktoru Hermani Asaru, par avīzes literārās daļas vadītāju aicināja Jāni Grīnu, kas saskatīja O. Liepiņā jaunu talantu, iespiežot viņa rakstus. Pēc J. Grīna pāriešanas par vicedirektoru un redaktoru Valtera un Rapas apgādā, Liepiņš kļuva Latvī par redaktoru. Kad Rīgā nodibinājās jaunais dienas laikraksts Pēdējā Brīdī, O. Liepiņš bija šī laikraksta literārās un mākslas nodaļas redaktors, bet no 1932.—1936. gadam galvenais redaktors. Pēc laikraksta slēgšanas 1936. gādā, O. Liepiņš tulkoja romānus un stāstus, rakstīja monogrāfiju par Oliveru Tvistu un atjaunoja pārtrauktās studijas, beidzot juridisko fakultāti 1941. gadā. Starplaikā viņš bija Ogres Ziņu redaktors. Srādāja arī Rīgas pilsētas bibliotēkā. Līdz Latvijas okupācijai vadīja arī žurnālu Mūsu Mājas Viesis.

Bēgļu gados Vācijā Liepiņš rediģēja latviešu laikrakstu Libekas Vēstnesi. Žurnālista darbs turpinājās arī ASV, kur sākumā rediģēja Latviju Žurnālu, bet no 1955. gada sāka izdot Bostonā pats savu laikrakstu Amerikas Vēstnesi, kas pastāvēja līdz 1967. gadam, gan izņākdams ar pārtraukumiem. Kopš 1973. g. viņš izdod Bostonā savu Vēstnesi, kas iznāk reizi mēnesī, pēdējā laikā ar pielikumu Apvāršņi. Liepiņam ļoti tuva bijusi arī Latviešu preses biedrībā, atjaunojot tās darbību ASV un to vadīdams līdz 1956. gadam. Tagad viņš ir šīs biedrības goda biedrs, darbodamies arī pašreizējā Valdē, taču nebūdams ar tās darbību apmierināts, kādēļ kopā ar O. Akmentiņu un K. Ķezberi parakstījuši iesniegumu priekšsēdim J. Bičolim, aicinot izveidot vēlēšanu komisiju jaunas valdes vēlēšanām.

Olģerta Liepiņa pirmais stāsts Četras mīlestības sarakstīts jau 1926. gadā. Vācijā iznāca kādas viņa stāstu grāmatas, kā arī romāns Vēlā liesma, kas publicēts 1951. gadā. Pēdējos gados sarakstītas Stirnas pār kalniem un Gustavs Vaza trimdā. Pēc dzīvesbiedres Paulas nāves Liepiņš it kā sabruka. Gadījās arī citas nelaimes: iekārtotā spiestuve, kur kādreiz iespieda Amerikas Vēstnesi un māja, kurā viņš dzīvoja, izdega. Bojā gāja glezmas, grāmatas un citas kultūras vērtības, kas bija gadiem krātas, tāpat visa dzīves iekārta. Tagad viņš dzīvo pilsētas aprūpētā mājā, pēdējos gados piedaloties dažādos literāros sarīkojumos.

V. IRBE

Olģerts Liepiņš

VINIPEGA

● Plkv. Kalpaka piemiņas sarīkojumā DV Manitobas nodaļas priekšnieks T. Puisāns īsā uzrunā cildināja latviešu karavīra drosmi un uzupurēšanos. Svētbrīdi vadīja māc. K. Kuškēvics. Pēc svinīgā akta T. Puisāns paskaidroja demonstrētās filmas — Laviešu leģions uzņemšanu Otrā pasaules kara laikā un aicināja pirmo vanadžu kopas priekšnieci Emmu Minkēvicu piestiprināt nodaļas karogam 25 gadu piemiņas plāksnīti. Priekšnieks pasniedza māc. K. Kuškēvicam T. Blosmaņa darināto keramikas šķīvi ar latviskiem rakstiem, uzrunā norādot, ka mācītājs devis savu svētību nodaļas darbam 10 gadus. Kā zināms, māc. K. Kuškēvics turpmāk apkalpos Hamiltonas latviešu draudzi. Ar klusuma brīdi godināja veļu valstī aizgājušā Arvīda Pladara piemiņu. Nelaikis bijis DV un Latviešu biedrības biedrs.

● Manitobas mūzejā Man and Nature dažādu tautību darbu skatē ar saviem rokdarbiem un tautas tērpiem piedalījās Genovēva Staudža, kas izstādījusies arī St. Boniface slimnīcā rīkotā tautību skatē. G. Staudža bija uzaicināta piedalīties arī ar tautas tērpu demcstrējumu mūzeja The Artic and Subarctic galerijas atklāšanā 14. martā. Mūzejā kā pastāvīga darbiniece strādā Elza Sniķere, kas labprāt dod savus paskaidrojumus latviešiem — mūzeja apmeklētājiem.

● Ar ļaundabīgu audzēju mirusi Angelika Stašus. Nelaikē savu ķermeni novēlējusi Manitobas universitātes vēža pētīšanas institūtam. Aizgājēja atstāj vīru Rūdolfu un dēlu Ansi ar ģimeni.

● Vinipegas Latviešu biedrība piedalījās 18. martā Internacionālā centra rīkotajā „Mini-Folklorama" skatē. Šī skate bija organizēta sakarā ar „Manitobas Association of School Trastee 12", gadskārtas konferenci Vinipegā. Skatē piedalījās desmit dažādas etniskās grupas, to starpā arī latvieši. Skates mērķis — iepazīstināt skolu darbiniekus ar etnisko grupu kultūru. Skatē bija iespēja izstādīt tautiskos rokdarbus, keramiku, rotas lietas, īpatos tautiskos ēdienus un demonstrēt tautas dejas. Skati organizēja Vinipegas Latviešu biedrības priekšnieks O. K. Radovskis, bet iekārtoja Lilija Kēlere un Mirdza Rutule. Skatē piedalījās Edīte Radovska, organizējot latvisko pīrāgu cepšanu, Paulis un Tamāra Tizeki, demonstrējot kokles spēli un dodot paskaidrojumus. Daudzi interesējās par Latviju, latviešu kultūru un tradicijām, tāpat par mūzikas instrumentu — kokli. Skate bija labi izdevusies, reprezentējot Latviju un tās kultūras sasniegumus vairāk nekā 500 skolu darbiniekiem.

● Vinipegas Grace slimnīcā ar ļaundabīgo audzēju 18. martā miris Artūrs Dubrovskis, un 22. martā apglabāts Brūksaides kapos. Nelaikis bija dzimis 1928. gada 22. jūlijā Daugavpils apr. Liksnas pagastā. Viņš kopā ar vecākiem 1948. gadā ieradies Kanadā no Vācijas. Visa ģimene līgumā paredzēto laiku strādājusi lauku darbos, pēc tam pārceloties uz Toronto, bet 1968. gadā uz Vinipegu. Nelaikis atstāj sievu Ausmu, dzim. Gulbe, trīs dēlus, meitu ar vīru un mazmeitiņu, tēvu, māti, brāli, māsu un citus radus. Izvadīšanā piedalījās vairāk nekā 80 bērnieku, arī no Toronto

● Elza Nekunde savas ģimenes vidū nosvinēja 80. dzimumdienu. Jubilāre jūtas spirgta un vesela. Viņa kopā ar savas meitas M. Tizekas ģimeni un mazbērniem ir čakla latviešu sarīkojumu apmeklētāja. Jubilāre ir Vinipegas Latviešu biedrības biedre un latviešu Sv. Krusta draudzes locekle.

● Manitobas mūzejs „Man and Nature" Vinipegā atvērts: pirmdienās no pl. 10 rītā līdz 4 pēcp., no otrdienas līdz sestdienai — no pl. 10 rītā līdz 9 vak., bet svētdienās un svindienās no pl. 12 — 6 vak. Ieeja mūzejā pieaugušiem 50, grupām 25 centi no personas. Pensionāriem un bērniem līdz 6 gadiem ieeja brīva. Mūzejā ir arī „Planetarium Hall of Astronomy'. Tur parastā laikā notiek arī dažādas filmu izrādes, kurās ieeja pieaugušiem 1.50, studentiem 1 dol., pensionāriem un bērniem līdz 12 gadiem 75 centi.

● Vinipegas Latviešu biedrības izdevums Informātors marta mēnesī atskatījās uz 25 darbības gadiem. Jubilejas izdevums ir 275. numurs. Izdevums savas gaitas sācis 1951. gadā, sākumā ar biedrības priekšnieka A. Retiga ziņojumiem, ko pavairojis M. Štauvers, vēlāk kļūstot par rēgulāru izdevumu ar tagadējo nosaukumu. Tas kļuvis pazīstams arī citos latviešu novados. Rakstus Informātoram devuši daudzi pazīstami zinātnieki, rakstnieki un sabiedriski darbinieki. Arī turpmāk Informātora redaktrise būs Mirdza Rutule.

● DV Manitobas nodaļas pilnsapulcē ievēlēja līdzšinējos valdes locekļus: priekšnieks T. Puisāns, vietnieks J. Jandavs, sekretārs K. Smoļinskis, kasieris V. Jandavs un biedrzinismantzinis S. Stepulis. Vanadžu priekšniece L. Smoļinska, vietniece A. Jandava. Mednieku un makšķernieku sekciju vadīs M. Jandavs. Revīzijas komisijā darbosies Armands Kēleris, V. Stenders un K. Stenders.

● Vinipegas latviešu ev. lut. Sv. Krusta draudzes gadskārtējā pilnsapulcē no 77 pilntiesīgiem draudzes locekļiem piedalījās 17. Sapulci vadīja A. Viņš, protokolēja T. Sniķeris. Notikuši 12 dievkalpojumi, ieskaitot kapu svētkus. Dievkalpojumos caurmērā piedalījušies 47 dievlūdzēji. Iesvētītas divas draudzes locekles — Rita Erna Bloomane un Lilita Kļaviņa. Sapulce vienprātīgi apstiprināja māc. K. Kuškēvica, draudzes priekšnieka E. Jurēvica, sekretāra O. Radovska, kasiera K. Krastiņa, dāmu kom. prekšnieces A. Krastiņas, kasieres Dz. Ansklāviņas, draudzes skolas pārzines M. Rutules un darbveža O. Radovska un revīzijas komisijas ziņojumus. Atstāja līdzšinējās draudzes nodevas: vīriešiem — 30, sievietēm 15 dol. gadā. Tāpat pieņēma valdes izstrādāto budžetu 1976. gadam —2200 dol. Tīrs atlikums 1975. darbības gadā bijais 35,12 dol. Sapulce izteica pateicību māc. K. Kuškēvicam par garīgo aprūpi, valdei, dāmu komitejai un revīzijas komisijai par sekmīgu darbību.

A. V.

Vilsons aiziet

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO LONDONAS

Britu premjērs Harolds Vilsons 16. martā pārsteidza britu pilsoņus un savus partijas biedrus ar paziņojumu, ka noliek savus premjēra pienākumus. Iemesls: viņam nupat 11. martā esot piepildījušies 60 gadi un viņš domājot, ka jālaiž pie vārda arī jaunāki politiķi. Tas, ka paziņojums nāca tikai nedaudz dienas pēc valdības saimnieciskā plāna noraidīšanas parlamentā ar 17 balsu vairākumu — tieši Vilsona dzimšanas dienā — neliekas tikai sagadīšanās. Pēc balsošanas rezultātu paziņošanas. opozicijas vadītāja Margarete Tačere ieteica Vilsonam aiziet un „ņemt līdz visu savu kabinetu", dodot iespēju tautai izteikt savu gribu jaunās parlamenta vēlēšanās. Protams, ka tādos apstākļos Vilsons nevarēja atteikties, viņam bija vismaz pāris dienas jānogaida. Jau dienu pēc atteikšanās sākās jauno kandidātu sacensību skrējiens uz Dauninga ielu 10.

Jauno premjēru un reizē arī partijas vadītāju izraudzīs leiboristu partijas parlamenta locekļi, skaitā 317. Sekmīgajam kandidātam jāiegūst 159 balsis. Ja pirmajā gājienā tas neizdodas, mazāk balsu dabūjušie kandidāti atkrīt un balsošana turpinās, līdz viens kandidāts saņem 159 balsis. Starp kandidātiem ir tagadējais ārlietu sekretārs Džims Kalagans, iekšlietu ministrs Rojs Dženkins, finanču kanclers Deniss Hīlijs, kreisā spārna darba ministrs Maikels Futs un enerģijas ministrs Tonijs Bens. Par drošāko kandidātu uzskata Kalaganu, bet Dženkinsu otrā vietā. Šiem diviem sacenšoties, kreiso kandidāts Futs varot iegūt vairāk balsu un tā nokļūt izšķirīgajā balsošanā. Līdz jaunā premjēra ievēlēšanai Harolds Vilsons paliek amatā. Viņš arī pieņēma Pad. savienības ārlietu ministru Gromiko, kas ieradās Londonā 22. martā. Starp citiem jautājumiem, domājams, apskatīs arī Helsinku konferences lēmumu par ģimeņu apvienošanu, kā arī citus līdzīgus gadījumus. Premjēram ir nosūtītas vēstules ar lūgumu jautāt arī par Vladislava cietumā spīdzināto Gunāru Rodi.

Presē Vilsona atkāpšanos vērtē dažādi. Visumā atzīst, ka viņš bijis labs, bet ne sevišķi tālredzīgs politiķis, veikls diplomāts, pēc dabas labsirdīgs, kas valsts lietās neesot sevišķi slavējama īpašība, jo pamudinot piekāpties tur, kur tas neesot vēlams. Konservātīvie uzsver, ka Vilsona laikā sākusies Lielbritanijas nepārtraukta slīdēšana lejup saimnieciskā, finanču un starptautiskās nozīmes ziņā. Vilsons bijis parlamentā 31 gadu, par leiboristu partijas vadītāju 13 gadus un par premjēru 8 gadus. Labā spārna preses brīdina neuzrakstīt aizejošam premjēram pārāk cildinošu „nekrologu", jo kas notiktu, ja viņš sadomātu nākt atpakaļ lielajā politikā? Vilsona minētajam iemeslam — 60 gadiem — neviens lāgā netic, jo pēdējā laika premjēri, izņemot Hīsu, visi bijuši pāri sešdesmitiem, un arī kandidāts Džims Kalagans ir jau 64 gadus vecs. Šķiet, Vilsons ir izvēlējies brīdi, kad ar godu aiziet no premjēra amata, lai nepiedzīvotu izbalsošanu partijā vai pārbalsošanu parlamentā. Pēdējā varbūtība ir ļoti iespējama. Tā nu bij. premjērs palīks parlamentā par t. s. „beck bencher" — aizmugurnieku — tāpat kā bij. premjērs Hīss, aktīvi piedaloties politiskā darbā, bet neuzņemoties nekādu pienākumu valdībā. Bez parlamentārieša algas viņš saņems arī premjēra pensiju 7500 angļu mārc. gadā.

Otrs satraucošs gadījums bija Bekingemas pils oficiālais paziņojums, ka princese Margarete, — karalienes māsa, — un viņas vīrs lords Snodons (Snowdon) vienojušies „dzīvot šķirti", bet ne „šķirties", pēc gandrīz 16 gadu laulības. Par abu nesaskaņām klīda baumas jau sen, visvairāk citu zemju žurnālos un sensāciju lapās. Lordam Snodonam, ļoti izcilam fotografam, pašlaik Austrālijā notiek fotouzņēmumu izstāde, kur viņš arī pats uzturas. Snodoniem ir dēls, 14 g. vecais lords Linlejs un meita — 11 g. vecā lēdija Sāra. Princese Margarete ir piektā troņa mantošanas secībā. Oficiāla šķiršanās varētu nelabvēlīgi ietekmēt kā viņas karalisko titulu, tā 35.000 angļu mārc. ienākumu gadā no karaliskās kases. Šķiroties tikai faktiski, viņa visu to patur un turpinās arī savus pienākumus kā karaliskās ģimenes piederīgā. Viņas vīrs, kas pirms laulībām bija pazīstams kā Tonijs Armstrongs - Džons, turpināšot savu fotografa darbu, kas viņam dod pietiekami līdzekļu. Bērni paliek pie mātes, kas arī turpmāk dzīvos Kensingtonas pilī, bet Tonijs meklēšot sev citu dzīvokli. Pirms laulībām ar Toniju Margarete bija iemīlējusies kapt. Peterī Taunsendā, kas visādi bija karaliskai ģimenei pieņemams, vienīgi izņemot, ka viņš bija šķirtenis. Savu karalisko pienākumu un Anglikāņu baznīcas noteikumu dēļ Margarete toreiz atklāti paziņoja, ka Taunsendu neprecēs.

Beigusies kāda romantiska mūsdienu pasaka, kur bagāta un izskatīga, bet untumaina princese apprecēja diezgan trūcīgu, bet dzīves prieka pilnu fotografu vēsturiskajā Vestminsteres abejā karaliskā spožumā un greznībā. Laulību ceremonijas laikā līgavas māsa karaliene esot izskatījusies sadrūmusi un nelaimīga. Tādu viņu rādīja uzņēmumi arī tagadējās krizes laikā. Karaliene Elizabete cenšas pēc vislabākās apziņas veikt savus karalienes un anglikāņu baznīcas galvas pienākumus. Nereti tas prasa atteikties pat no personiskās dzīves, lai uzturētu monarchijas popularitāti un labo slavu tautā. Gadījumi, kas ikviena cita britu pilsoņa dzīvē paietu garām neievēroti, karaliskās ģimenes aprindās gandrīz vienmēr rada neiedomājami lielu ievērību un bieži vien robežojas ar tīru sensāciju kāri.

A. L.

Mečislavs un Marta Šmiti šinīs dienās Omahā atskatījās uz 50 laulības dzīvē pavadītiem gadiem. Jubilāri dzimuši un dzīvojuši Rīgā. Mečislavs ir Omahas Latviešu biedrības priekšnieka palīgs un draudzes padomes loceklis, bet Marta biedrības sekretāre, abi ilggadēji DV aktīvi dalībnieki. Gavilniekus cildināja DV apvienības priekšnieks P. Gavars. No Latviešu biedrības ar velti sveicināja priekšnieks B. Austrums un ar ziediem biedrības dāmu komitejas priekšniece H. Vītola. Mācītājs J. Dzirnis cildināja zeltkāzniekus kā klusus darba darītājus.

Latvijas brīvības fonds aug

Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis I. Spilners savā 15. marta datētā apkārtrakstā ziņo par balsojumiem un sniedz dažādu citu informāciju. PBLA šī gada budžets ir pieņemts tikai pagaidām, galīgais balsojums sekos vēlāk. Par šo budžetu rakstveidā nobalsojuši 8 valdes locekļi. Freimanis, Reinhards, Upeslācis un Kronbergs balsojuši pret to, jo budžets nesedz PBLA sēdes izdevumus. Lejiņa iebildumi ir pret to, ka tur nav atdalīti administrātīvie no politiskiem izdevumiem. Vītols iebilst, ka sēdes izdevumi nedrīkstētu būt lielākais budžeta izdevums.

Par Brīvības fonda budžetu balsojuši 10 valdes locekļi. Arī tas pieņemts pagaidām.

Ar šī gada 31. martu PBLA informācijas biroja darbības vadību pārņēmis I. Freimanis. Šī biroja darbībai ir dažādi valdes locekļu ieteikumi. Bračs ieteic darbību palielināt un pārcelt uz Vāciju. Klīvem ir līdzīgs ieteikums, bet Kronbergs ierosina, lai vadību uzņemas Šilde. Lejiņš ieteic vadību uzņemties kādam valdes loceklim Eiropā, bet techniskam darbam rast kādu darbinieku. Reinhards no Anglijas rakstījis, ka LNF piesūtot aktuālas vērtīgas ziņas no Latvijas. Šilde atteicas uzņemties šī biroja vadību, bet ieteic pievērsties preses konferencēm un informācijas piegādei cittautu presei. Upeslācis saskata šildi kā vienīgo biroja vadītāja kandidātu.

Iznācis Latvietis Latvietim 6. numurs. Pad. savienība traucē radio raidījumus no Radio Liberty un Radio Free Europe. Maskava panāca, ka šos raidītājus izslēdza no ziemas olimpiadas pārraidīšanas.

PBLA līdzekļi atļauj segt izdevumus uz valdes sēdi Torontō tikai okeana pārlidošanai, pārējie izdevumi jākārto pašiem vai atsevišķām centrālām organizācijām. Sēde paredzēta no 24. jūnija līdz 2. jūlijam. Šinī laikā notiek arī Latviešu dienas. Pēc paredzēta sarīkojuma kalendāra redzams, ka sēdes un konferences būs katru dienu no pl. 8 rītā līdz pusnaktij. PBLA segtu lidojuma izdevumus 10 pārstāvjiem no Eiropas un Austrālijas, kas būtu ap 9000 dolaru.

Ierosināts izdot periodisku publikāciju par Latvīju angļu valodā. Tā informētu par stāvokli Latvijā un par svarīgiem latviešu politiskiem jautājumiem. Ja publikācijai būtu vismaz 1500 abonentu, tad izdevums atmaksātos. Te vajadzīgs labas kvalitātes redaktors un iesākumam 8000 dolaru.

Latvijas brīvības fondam par 1975. gadu nebija jāmaksā ASV nodokļi, jo kapitāla procenti izlietoti darbībai. Par 1973. un 74. gadu nodokļi bija jāmaksā kopā 790,31 dol. tikai tāpēc, ka procentus neizlietoja darbībai, bet ieskaitīja pamatkapitālā. Ģenerālsekretārs strādā, lai dabūtu pilnīgu nodokļu atlaidi. Ir apsvērta iespēja Brīvības fondu inkorporēt Merilendas pavalstī, kur atrodas ALA birojs. Inkorporēšana varētu maksāt ap 200 dolaru. Brīvības fondā ir 368 dalībnieku, kapitāla noguldījumi kopsummā ir 211.032,56 dol., solījumi par 199.532 dol., kopā 410.564,56 dol. Visvairāk fonda dalībnieku ir ASV — 160, Kanadā 35, Venecuēlā 25, Austrālijā 24, Zviedrijā 15, Vācijā 10, bet pa vienam Anglijā, Argentīnā, Brazilijā, Dānijā, Francijā, Guanā un Taizemē. Tajā ir 36 latviešu centrālās vai sabiedriskās organizācijas, 25 DV organizācijas, 16 akadēmiskās vienības un 15 draudzes.

Vk

Plaša lietiskās mākslas izstāde dziesmu svētkos

Latviešu dziesmu svētku laikā Toronto būs plaša lietiskās mākslas izstāde un daiļamatniecības izstrādājumu tirdziņš, kuŗu kārto Latviešu daiļamatnieku savienība Kanadā un tās valdes priekšsēdis Aleksandrs Gugāns, kas ir arī izstādes atbildīgais vadītājs un darbojas daiļamatnieku dziesmu svētku rīcības komitejā. Viņš jau izsūtījis daiļamatniekiem brīvajā pasaulē aicinājumu piedalīties izstādē un tirdziņā, kas notiks no 1. — 4. jūlijam Four Season Sheraton viesnīcā. Izstādes atklāšana 1. jūlijā, pl. 1 pēcp. Essex zālē, pēc tam pl. 2 pēcp. lietiskās mākslas un daiļamatnieku saiets.

Kultūras fonda žūrija arī izraudzīs 1976. gadā godalgojamos darbus, bet izstādē uzņemamos darbus vērtēs Latviešu daiļamatnieku sav. Kanadā žūrijas komisija. Par izstādē pārdodamiem darbiem rīcības komiteja paturēs 15 proc., par tirdziņā pārdotajiem — 20 proc. komisiju. Izstādes darbu pieteikumi iesūtāmi izstādes atbildīgajam vadītājam A. Gugānam (25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont. Canada, M3C 1Y5, tālr. 416-444-4033). Izstādes iekārtošanu uzņēmies Harijs Jansons, bet tirdziņa atbildīgā vadītāja būs Velga Jansone — 44 Ellis Park Rd., Toronto, Ont. M6S 2V3, Canada, tālr. 416-767-1388. Darbi nododami uz minēto adresi vai 30. jūnijā Four Season Sheraton viesnīcā, Essex zālē. Katalogā varēs ievietot ierobežotu skaitu darbu attēlu, sazinoties ar kataloga redaktoru M. Zichmani 135 Antibes Drive, Apt. 1206, Willowdale, Ont., M2R 2Z1, tālr. 416-363-2023.

Pasaules brīvo latviešu apvienības kultūras fonda izsludinātās adīšanas un grebšanas sacensības jauniešiem pārzinās E. Dzeguze. Informācija par šo sacensību jauniešiem pieprasāma A. Gugānam vai PBLA kultūras fonda lietiskās mākslas nozares vadītājai Annai Graudinai — 1193 Northrup Rd. Penfield. N. Y. 14526, USA, tālr. 716-872-4121.

—ls—

Kad cenzūra nav pietiekami modra

Pad. savienības iedzīvotājiem bija sevišķa izdevība lasīt britu komūnistu laikraksta The Morning Star nesenā izdevumā ziņu, ko padomju cenzūra, ja būtu laikā pamanījusi, nekādā gadījumā nebūtu palaidusi garām neizsvītrotu. Šis britu komūnistu izdevums 5. februārī bija ievietojis ziņu, ka Viktors Fainbergs, kas 1974. gadā izkļuva no padomju „paradīzes", pēc britu psichiatru atzinuma esot garīgi slims. Šo ziņu laikraksts sakās pārņēmis no padomju izdevuma Literari Gazet. Fainbergs iesūdzēja The Morning Star tiesā par nepatiesu ziņu izplatīšanu. Tiesa atzina sūdzību par pamatotu un lika komūnistu laikrakstam atvainoties un samaksāt Feinbergam 750 angļu mārc. The Morning Star atvainošanos ievietoja, paskaidrodams, ka „ziņojums par Fainbergu esot bijis gluži bez pamata." Nepietiekamās modrības dēļ padomju cenzūra ielaida britu komūnistu avīzi savā zemē, atvainošanos neizsvītrājot. Tā nu Fainberga draugi un citi padomju pilsoņi uzzināja, ka Fainbergs ir sekmīgi ticis galā ar vietējo komūnistu baumu izplatīšanu un arī uzzināja, ka rietumu ārsti atzinuši Fainbergu par garīgi veselu. Viktors Fainbergs nolēmis turpināt cīņu par cilvēka tiesību ievērošanu Pad. savienībā, un sevišķi pret politisko apcietināto ievietošanu psichiātriskās slimnīcās.

T. P.

Anita Zastere un Andris Akmeņkalns salaulāti Mineapoles ev. lut. Kristus draudzē. Abi jaunlaulātie par savu dzīves vietu izvēlējušies Mineapoli, kur Anita strādā Kanadas konsulātā, bet Andris vietējā bankā. Līgava pieder pie korporācijas Imeria, bet līgavainis pie korp. Talavija saimes.

Pārdodams jauns Valmieras novada

tautas tērps

Tālr. 621-4596, Toronto.

NAMS PIE BALTIJAS JŪRAS

LIDIJA LIDEKA

ROMĀNS

(27. turpinājums)

Pieeju verandas stikla durvīm un skatos, kā vakars tin savās ēnu rokās slaidās egles un kuplās priedes. Koku zaļums krēslā šķietas melns. Saule ir nogrimusi aiz apvāršņa. Diena izplēnējusi — auksta un vējaina.

Mani pirksti slīd pār ledaino stiklu un visā ķermenī es sajūtu vēsas trīsas.

Caur koku rindām uz jūras zib bāka — kuģu vientuļais sargs. Vai bākas gaisma aizzib arī līdz aizjūras zemēm?

Īsi pirms vakariņu maltītes pasitu Andrieva Niedras „Sikspārni" padusē un eju lejā.

Bibliotēkā skan čala. Smaidīgas sejas, smieklu pielijušas acis — visapkārt.

Durvīs stāvot pirmajā brīdī drusku samulstu. Ding — dang, ding — dang sienas pulkstenis noskaita seši. Acis atrod seržantu Alku un viņa draugus.

Pirms esmu izlēmusi savu nākošo soli, seržants Alks strauji pieceļas.

„Nāciet pie mūsu galdiņa!" nākošā mirklī viņš jau stāv man blakām un aicina.

Bet es purinu galvu un nekustu no vietas. Un man tā vien liekas, ka tūliņ viņš pastieps rokas, pievilks mani cieši klāt, pacels un viesulim līdzīgi aiznesīs pār viņiem trejdeviņiem kalniem...

„Nē!" saku.

Bet viņa sejā kaist cieša apņēmība, grība un arī pārsteigums.

— Pārsteigums par mazas, spītīgas meitenes iecirtību vai stirnas biklumu. —

„Tur ir arī māsiņa Jansone!" viņš mēģina iebilst, Tak nē! Nāc, meitēn! Nāc! —

Soļus divdesmit — tur pāri pretī pie galdiņa viņi visi gaida — uzbāzīgi pagriezuši sejas uz šo pusi, it kā te norisinātos jautra komēdija vai saistoša drāma, ko nedrīkst palaist garām.

Par vēlu! Aizbēgt nav manā varā, un acis pievērsusi grīdai, es eju.

„Es gan domāju, ka seržants Alks dabūs kurvīti!" zobus pavēris, platu muti smej v.v. Grimba no Doles.

Mēs sēžam iepretī ziemeļu logu rindai. Kāpās vējš dzenā sniegu. Nakts rūtīs sit sīkus, baltus kristallus.

Runām, vārdiem un smiekliem cauri seržants Alks bieži paskatās manī. Ilgāk kā tikai mirkli...

Sestdienas rītā, nākot no brokastīm, gaitenī satieku kareivi Lauri Īvi. Viņš dīki staigā no viena gaiteņa gala uz otru, paturēdams acīs zāles durvis. Pamanījis mani, Īve sveicina un nostājas man pretī.

„Labrīt, Rudītes jaunkundz! Es jūs gaidīju."

„Un?" man netīši izskrien strups jautājums.

„Biju vakar pie Kamillas. Viņa lūdza jums pateikt, ka toreiz neesot tā domājusi."

„Kā — tā?" pārprasu.

„Tieši tā viņa teica."

„Es nekā nesaprotu!" tīšām izliekos neziņā un, paspērusi soli, pieķeros trepju margām.

„Vai jums nebūtu laika — ar mani pāris vārdus pārmīt?" redzot manu soli trepēs, Lauris Īve jautā, un viņa šaurās acis samiedzas divtik šauras.

„Kas bija?" esmu nepacietīga.

„Redziet — es gribu — gribēju jums parādīt savas dzejas!" viņš beidzot izdabū pār lūpām. Šajā brīdī Īve izskatās pavisam puicisks, kaut pierē ievilkušās pāris dziļas domātāja rievas. Un tikai tagad es ievēroju viņa rokās sarullētu biezu burtnīcu melnos vākos.

„Vai jūs vēlētos lasīt manas dzejas?"

„Kam veltītas jūsu dzejas? Vai kādai meitenei?" ķircinos, bet pēc burtnīcas nesniedzos.

„Man nav tādas meitenes!" Īve atsaka, un viņa seja pielejas asinīm.

— Sarkst kā skuķis! — Nodomāju, bet saku:

„Neticu, ka nav!"

„Tā ir patiesība! Goda vārds!" Īve runā un iztapīgi sniedz man savu dzejoļu burtnīcu.

Pirms mana roka pagūst satvert „melno grāmatu", parādes durvis veras.

Seržants Alks un kāds man svešs kaprālis ienāk no āra. Baltas sniega pūkas pielipušas viņu zilipelēkajām virsdrēbām, jo piejūras ciemā snieg. —— —

It kā pati pret savu gribu es saņemu Īves dzejas un aizslēpju aiz muguras. — Viss tas notiek seržanta Alka acu priekšā.

Esmu tik gaužām samulsusi, ka tikko atņemu viņa sveicienu. Īsu, vēsu sveicienu — kas kā atlūzusi ledus lauska iestrēdz man krūtīs...

Attopos tikai, kad viņa soļi ir jau aizskanējuši pa gaļo gaiteni. Bet Lauris Īve kā pirmo dienas gaismu ieraudzījis pavasaŗa jērs blenž manī.

— . —

Darbs neveicas. Esmu izklaidīga un neuzmanīga. Sirdī smeldz kāda tikko uzradusies asa, asa skabarga.

Nevērīgi nomesta uz galda gul Lauŗa Īves dzejoļu burtnīca. Neesmu to lapojusi. Reizēs, kad uzmetu acis melnajiem vākiem — darbs un domas samezglojas. —

No mazām dienām melns nav mana laimes krāsa. Agrā bērnībā reiz Vīndedžu krustmāte atveda uz pilsētu mums ar Arvīdu mazu, melnu kaķēnu, bet tas izrādījās zvērīgs un saplēsa man asiņainu roku.

Uz manu desmito dzimumdienu vecmāmiņa iedāvināja man melnu naudas maciņu ar diviem latiem, bet to pazaudēju jau tanī pašā dienā ceļā uz veikalu, un protams, latus līdz.

Tagad sienu domu mezglus starp seržanta Alka vēso „laburītu" un Laura Īves melno dzeju burtnīcu.

Skaitu dūrienus un atkal ārdu ārā. Māte saīgusi vēro manu darbu.

„Tev tavā sešpadsmitajā gadā gan vajadzētu būt vērīgākai rokdarbos. Man veicās labāk jau desmitajā. Un es saku kā āmen baznīcā, ka līdz svētkiem tu nepaveiksi!"

„Veikšu, māt!" runāju, kaut pati neticu saviem vārdiem, un galva man noliecas zemu, zemu pār šuvekli, lai māte neievērotu acīs spiežamies sājumu.

Māte mēģina vēl ko sacīt. Viņa lūko ieskatīties manā domu lokā, bet es sakniebju lūpas un mēmi veŗos adatas cilpošanā. Sēžu līdz pat vēlai naktij ar rokdarbu uz ceļiem un man ir skumji, skumji. — — —

Visu priekšsvētku nedēļu seržantu Alku manu tikai ēdamreizēs lielajā zālē. Tie ir īsi mirkļi, ko uzdrošinos pavērties turpu. Un tajās reizēs es sevī nodrebu — Kāda drūma seja!

(Turpinājums sekos)

Gaidu un skautu gadasvētki Sv. Katrinās

Sv. Katrīnu gaidām un skautiem 7. martā bija gadasvētki: Saulkrastu 34. gaidu vienībai— 20. un Jelgavas 5. skautu vienībai— 24. Pēc karogu ienešanas un māc. J. Prauliņa vadītā svētbrīža vadītāja vietnieks E. Kalniņš pastāstīja par plkv. Kalpaku. Vecāku padomes priekšsēde Marta Dālberga pateicās vadītājiem par jaunatnes audzināšanu un organizācijām un personām par morālo un materiālo atbalstu. Vienību priekšnieki ziņoja par aizvadītā gada darbību.

Vadītāja Inta Majoriņa pasniedza gaidai Inesei Timšānei atzinības rakstu par centību latviešu valodā. Annai Daibušai un Paulīnei Greblei izsniedza pateicības rakstus par gaidu darbības veicināšanu. Vadītāja vietnieks A. Neimers pasniedza kopnieku atšķiras A. Liguram un E. Zenkam, pirmās un otrās vietas orientēšanā bija ieguvuši K. Kārkliņš un A. Līgurs, bet šaušanā pirmo vietu— A. Bērziņš. Viesu vidu bija arī abu jendu priekšnieki— G. Dāvidsone un E. Dāvidsons. Jubilejas gads bija arī gaidu vienības priekšniecei Intai Majoriņai, kas pavadījusi gaidu kustībā 20 gadus. Viņu ar velti un ziediem apsveica vadītāja G. Dāvidsone.

Priekšnesumos gaidas izrādīja L. Caukas lugu Draudzības zīme. Mazskauti tēloja pasaku par Vagaru un velnu; arī skautiem bija savi priekšnesumi. Viesiem bija iespējams apskatīt arī gaidu un skautu darbu klāstu un pakavēties pie kafijas galda.

Sakarā ar Sv. Katrīnu 100 gadu atceres svētkiem, visas etniskās grupas bija aicinātas tajos piedalīties ar savu kultūras pienesumu. Latvieši varēja reprezentēties ar pianista Artura Ozoliņa koncertu 6. martā Broka universitātes telpās, kur bija ieradušies ap 300 atsaucīgu klausītāju, kas beigās sumināja mākslinieku sirsnīgiem aplausiem, kājās piecēlušies, izpelnoties kā piedevu J. Mediņa „Daina Nr. 6" Visu nedēļu notika glezna un skulptūru izstāde, kuŗu atklāja pilsētas galva J. Reids. Izstādē piedalījās Ēriks Dzenis, Zigurds Jurševskis, Augusts Kopmanis, Kārlis Kronbergs, Dainis Miezājs un Visvaldis Reinholds.

I.M.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī LA spiestuvē
125 Broadview Ave.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Beidzies svētīts mūžs

VIRSMĀCĪTĀJS ERNESTS BĀNS AIZGĀJIS MŪŽĪBĀ

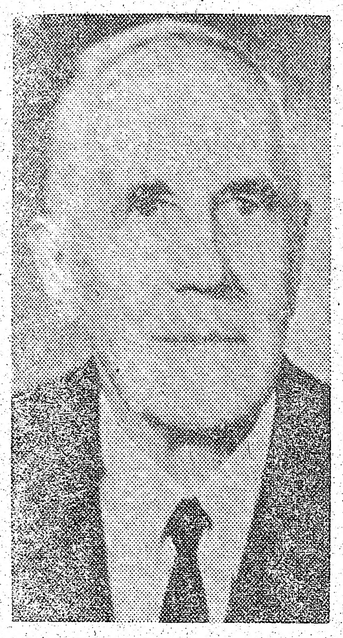

† Māc. Ernests Bāns

Marta mēneša ceturtajā dienā Štutgartē rīta agrumā virsmācītājs Ernests Bāns izbeidzis šīs zemes gaitas un aizgājis mūžībā. Sirsnīgs, laipns un pakalpīgs, pazemībā un mīlestībā veicis savus pienākumus Dievam un cilvēkiem. Viņa ticībā stiprinošie dievkalpojumi guvuši atsaucību dievlūdzēju sirdīs Latvijā, bēgļu laikā Vācijā un arī Šveices baznīcās.

Māc. Ernests Bāns nepazina nevaļu, aizvien prata upurēt savu laiku gan slimnieku apmeklēšanā, gan mērojot tālus ceļus, lai dievlūdzējus stiprinātu ticībā. Viņa dzīve bija trauksmes un meklējumu pilna. Ar lielo gadu nastu gara možums nebija mazinājies, lasīja daudz, sekoja visiem teoloģijas un filozofijas virzieniem, rakstīja apcerējumus mūsu periodiskos izdevumos vai sniedza arī kādu priekšlasījumu. Viņa stiprās ticības gaišais piepildījums bija: „Strādājiet, kamēr vēl diena, nāks nakts, kad neviens nespēs strādāt." Arī slimnīcā roka vēl tvēra pēc grāmatām, kādreiz klusi skandēdams Raiņa dzejas rindas: „Es mirdams nemiršu — nāks saules sūtņi — Tie man zem kājām spārnu segas klās, Tie spožā saules zemē mani nesīs, Es nākšu saskaņā ar visumu."

Ar ticību mūžīgai dzīvošanai mācītājs Ernests Bāns izbeidza šīs zemes gaitas. Virsmācītāja Ernesta Bāna izcelsme ir Rīgā latviešu ģimenē, kur 1889. gada 12. decembrī ierauga dienas gaismu. Skolas gaitas sākas krievu proģimnazijā. Bāna ģimene sagājās ar kādu šveiciešu ģimeni, kurai arī bija bērni Ernesta vecumā. Stāsti par dzīvi Šveicē ietekmē Ernestu Bānu, un viņš cītīgi mācās. Apveltītam ar izcilu atmiņu, mācības labi padodas, sevišķi valodas. (Virsmācītājs E. Bāns vadīja dievkalpojumus latviešu, vācu un franču valodā).

Pēc abitūrijas iegūšanas viņš 1911. gadā dodas uz Šveici, kur Bāzelē studē iecerēto teoloģiju. 1914. gada vasarā, ciemojoties pie vecākiem, izcēlās Pirmais pasaules kaŗš un Bāna ģimene izceļoja uz Harkovu, vēlāk uz Samāru. Ernests Bāns iestājas universitātē un studē filozofiju. 1920. gadā atgriežas dzimtenē. Sekmīgi izturējis pārbaudījumus pie Latvijas baznīcas virsvaldes, tiek izraudzīts Mazirbes-Kolkas draudzē par mācītāju. Kopš 1929. gada 12 gadus darbojas Priekules draudzē. Pēc tam pāriet uz Liepāju, kur apkalpo latviešu un vācu draudzes. Darbojas arī Valsts Liepājas tehnikumā par ticības mācības skolotāju. 1944. gada septembrī izceļo uz Vāciju, kur apkalpo vācu draudzes arī Drēzdenē. Pēc tam apmetas Eslingenā, kur vada dievkalpojumus latviešiem un vāciešiem.

Izceļošanai beidzoties, virsmācītājs Ernests Bāns par pastāvīgu dzīves vietu izvēlējās Štutgarti un apkalpoja Štutgartes - Bad Kanštates un Ulmas latviešu draudzes.

Aizgājēju pēdējā gaitā izvadīja 10. martā un zemes klēpī guldīja netālu no viņa dzīves vietas Štutgartes - Cufenhauzenas kapsētā.

J. B.

Jēzus mūs neatstāj

Ērichs Šnēpelis (Shnepel), Vācijā plaši pazīstams evaņģelists, ilggadējs misijas inspektors Berlīnē, stāsta no savas dzīves pieredzes:

Kaut gan es pie baznīcas piederēju, Jēzu pazinu tikai vārda pēc. Kad es savos agrajos jaunības gados reiz brīvlaikā aizbraucu uz Ziemeļjūru, gadījās, ka mājā, kuŗā es apmetos, man pirmoreiz nāca rokās grāmata par Jēzu. Es uzmeklēju vientulīgu vietu jūŗas malā un sāku lasīt. Un, kamēr es lasīju, es vairāk un vairāk jo skaidri sajutu, ka Jēzus pats ir pie manis klāt. No tā laika Viņš arī no manis vairs nav atstājies. Kad es studiju laikā zaudēju māti, es drīkstēju piedzīvot, ka Jēzus man nozīmē vairāk nekā mana mīlotā māte. Divdesmit viena gada vecumā kaujā 1. pasaules kaŗā zemes nogruvumā es biju bezcerīgi apbērts, bet Jēzus klātiene deva man pilnīgu dvēseles mieru. Un kad reiz gulēju smagi ievainots un gandrīz noasiņoju, jo trūka palīdzības, Viņš bija un palika mans drošums un sargs. Gadu desmiti pēc tam ir nākuši un aizgājuši ; esam pārlaiduši smagas vēstures katastrofas, kuŗās zaudējām visu, bet Jēzus palika tas pats, kas Viņš bija bijis vienmēr. Mums bija jābēg; pēkšņi mums nebija vairs nekā. Bet — taisni to es gribu saukt par lielu laiku: proti, Jēzus nāca līdz un mūs neatstāja, nemainīgs savas uzticības pārpilnībā.

C. B.

„Liec mums ciest un uzvarēt"

CIEŠANU LAIKA DIEVKALPOJUMI

TREŠDIENĀS plkst. 7.30 vak. Sv. Jāņa dievnamā

200 Balmoral Ave., Toronto.

7. aprīlī — svētapcere — māc. J. Cālītis; vijole.

VISUS SIRSNĪGI AICINA Toronto latviešu luterāņu draudzes

Satiksmes nelaimē pēkšņi mūžībā aizsaukta

Maija Maunu

dzim. Jurenovskis

Dzimusi 1954. gada 31. martā Anglijā,

Mirusi 1976. gada 27. februārī Sault Ste. Marie, Ontario

Sēro

vīrs, tēvs, māte, māsa, brālis un radi un draugi Kanadā, Latvijā, Dānijā, Anglijā, ASV un Austrālijā

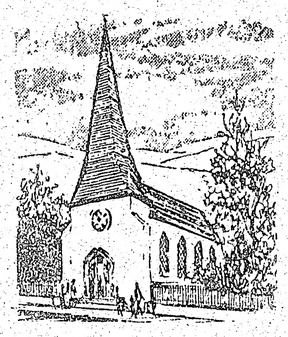

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Mācītājs sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 6.30—9 vak., trešdienās un ceturtdienās no pl. 9.30—12 dienā. Piektdienās no pl. 6.30—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

CIEŠANU LAIKA DIEVKALPOJUMI SV. JĀŅA BAZNĪCĀ:

4. aprīlī, 2. svētdiena pirms Lieldienām. Piedalās čellists Juris Ķeniņš.

7. aprīlī (trešdienā) pl. 7.30 vak. Sv. Jāņa baznīcā Ciešanu laika 5. dievkalpojums. Māc. J. Cālītis. Dievgalds.

11. aprīlī Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un baritons Juris Cīruls. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma svētdienas skolas Lieldienu sarīkojums.

15. aprīlī, ceturtdienā, pl. 7.30 vakarā Zaļās ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un soprāns Alma Skudra-Kārkliņa. Dziesmu lapiņas.

16. aprīlī, piektdienā, pl. 11 no rīta Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un draudzes koris. Dziesmu lapiņas.

18. aprīlī pl. 6 un 10 no rīta Kristus augšāmcelšanās svētku dievkalpojums. Piedalās archibīskaps A. Lūsis, Dainas koris, ērģelniece Ruta Āze, ērģelnieks un solists J. Barušs. Dziesmu lapiņas. Pēc agrā dievkalpojuma — kopējas brokastis.

25. aprīlī Baltās svētdienas dievkalpojums.

2. maijā 2. svētdiena pēc Lieldienām.

9. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 10—12 dienā un no pl. 6—8 vak., piektdienās no pl. 6—8 vak.; arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

Sākot ar 28. oktobri, katru otrdienas vakaru pl. 7 — iesvētes stunda.

4. aprīlī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

11. aprīlī pl. 1 dienā Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

16. aprīlī pl. 11 no rīta Lielās piektdienas dievkalpojums. Dievgalds. Koris.

18. aprīlī pl. 6 no rīta Lieldienu dievkalpojums.

25. aprīlī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

DIEVKALPOJUMI ANGĻU VALODĀ:

7. martā (dievgalds) un 4. aprīlī, pl. 1 pēcp.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

4. aprīlī pl. 1 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētes mācību stunda.

11. aprīlī — Pūpolu svētdienā, pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā **Bramtonā.**

16. aprīlī — Lielā piektdienā, pl. 5 pēcp. dievkalpojums ar dievgaldu.

18. aprīlī — Lieldienās, dievkalpojums pl. 6 no rīta. Pēc dievkalpojuma kopējas brokastis baznīcas apakšējā zālē.

25. aprīlī pl. 9 no rīta pavasaŗa talka Tālavā.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

4. aprīlī pl. 1,30 pēcp. dievkalpojums.

11. aprīlī pl. 1.30 pēcp. Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

16. aprīlī pl. 1.30 pēcp. Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

18. aprīlī pl. 6 no rīta Lieldienu saullēkta dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARIGOS RAIDĪJUMUS —

107.7 un TV 29. stacijā pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija,

700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

Portrets

Taukums bija pārvedis savu portretu, ko bija licis uzgleznot latviešu māksliniekam. Mākslas darbs bija liels, tāpat cena. Kad viņš pielika gleznu viesistabā pie galvenās sienas, sieva iekliedzās: „Tas jau vērsis!"

Patiesībā Taukumienei gluži labi patika, ka vīrs tādā veidā iznerrots: kad paskatīsies gleznā, varbūt pratīsies savaldīties — ja ne latviešu sanāksmēs, tad vismaz savā ģimenes mājā apzināsies savu vērša dabu, jo galvenā cietēja jau bija viņa. Žēl tikai, ka par gleznu bija izsviesta tik liela nauda.

Jo ilgāk Taukums pētīja savu attēlu, jo arī viņam pašam arvien vairāk likās, ka sievai taisnība, to nedrīkstēja tikai izrādīt. Viņš beidzot izlēma parādīt savu vīra stāju un aiznesa neganto portretu mākslinieka pārgleznot.

Mākslinieks likās pārsteigts un pavainots: viņš gleznojot nevis fizisko cilvēku, bet tā dvēseli. Ja Taukumu šis mākslas darbs neapmierinot, lai ejot pie fotografa. Iedomīgais pindzelmanis beidzot tomēr uzņēmās portretu pārgleznot. Taukums gan čīkstēja par cenu, bet mākslinieks komerciālās lietās prata parādīt raksturu.

Kad Taukums pēc dažām dienām ieradās mākslas darbu saņemt, viņš ieraudzīja uzgleznotu lielu balonu. „Un tas lai būtu es?" viņš pārsteigts jautāja.

„Protams, jūs taču vēlējāties portretu pārgleznot," mākslinieks brīnījās par tik naivo jautājumu.

„Tātad tā būtu mana otrā dvēsele?" Taukums nezināja — jokot vai skaisties. Labāk jau ar labu, citādi nežēlīgais izspiedējs uzzīmēs vēl „trešo dvēseli" un prasīs atkal naudu! Viņš pārnesa savu balonu mājās un uzkāra uz tās pašas naglas, kur nesen bija karājusies viņa „pirmā dvēsele."

„Vai tad savu portretu nepārnesi?" jautāja sieva.

„Nē, apmainīju pret kluso dabu," Taukums nelaipni atrūca. Nebija vērts ielaisties kādos izskaidrojumos. Ko sievas saprot no vīru dvēseles lietām!

„Tad jau varēja vismaz uzgleznot kādu ķirbi, būtu piekārusi kaut kur virtuvē," žēlojās Taukumiene, „kur nu tādu pūsli pie pašas kamīna sienas!"

„Ķirbis? Vai tas augdams uz treknās atkritumu kaudzes ar tukšu vidu, labāks par balonu, kas ceļas gaisā pret sauli?" Taukums atjautāja un pats pabrīnījās par savu dzejisko valodu.

„Vai tu neesi vienu iemetis par daudz?" Taukumiene nogrozīja galvu un iedarbināja televizijas kasti.

Jo ilgāk Taukums savu balonu aplūkoja, jo mazvērtīgāks tas viņam likās. Kas tad nu tas par lielu dvēseles simbolu, ko puikas pilsētas parkos palaiž gaisā un rausta aiz gara diega, vai masku ballē kāds iereibis pļēguris piegrūž krāsainajam pūslim degošu cigareti un to momentā iznīcina.

Lai tiktu no dvēselīgās gleznas vaļā, Taukums to noziedoja savies biedrības bazāram. Viņš bija gan iecerējis izcelties ar citu gleznu, ko apskatījis mākslinieka studijā — rudzu statiņus! Īsta dzimtenes ainava, bet gleznotājs par katru statiņu viņam nekaunīgi bija noprasījis 50 dolarus. Lai paceltu gleznas vērtību, gleznotājs ar statiņu skaitu nebija skopojies. Taukums tāpēc bija izšķīries ziedot bazāram to pašu balonu, patiesībā pats sevi, jo mākslinieks taču bija gleznojis viņu.

Taukumam vēlāk gan kļuva žēl, ka nebija izpratis moderno gleznieciību un abstrakto mākslas darbu nodevis bazāram, lai varbūt to izlozētu kāds mākslas nepraša vai ienaidnieks. Tā arī bija! Gleznu laimēja Liesums . . . Praktisks cilvēks būdams, viņš ar Taukuma balonu aizklāja savas auto garāžas izsisto logu, kurā pats neuzmanīgi bija iegrūdis garo airi, izvelkot to no laivas, kas tur bija novietota visu ziemu.

Liesuma mākslas izpratne bija gluži vienkārša: labi mākslas pazinēji par gleznas vērtību spriež pēc tās cenas, bet viņš par laimīgo lozi bija samaksājis tikai vienu dolaru.

Tukšo lozi izvilcis

Jukums Jekums

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto.

Liela mantu izvēle mūsu veikalā.

Biroja laiks pirmdien — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, setdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Mayflower REAL ESTATE LTD

A. LAKSTIGALA — pārstāvis

Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas īpašumu pirkšanai.
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu,
nesaistīgai informācijai zvanīt **438-7070**
1177 Brimley Rd. Scarboro

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

Veclatviešu koŗi Kanadā

Pirmie latviešu emigranti Kanadā bez dziedāšanas neiztika. Dziedāja tautasdziesmas un-ziņģes māju viesības, Jāņos, bet arī sarīkojumi kuplināti ar dziesmām, ko arī varam saprast, jo iecelotāju aktīvā daļa bija 1905.g. revolūcijas dalībnieki.

Kādi un cik lieli bijuši šie koŗi, kas pastāvēja toreizējās latviešu pionieru kolonijās, grūti spriest, jo rakstos maz kas saglabājies par pēdējiem 50 gadiem. Šim nolūkam derētu kolonijās vēl uzmeklēt un pataujāt vecos latviešus, varbūt tad aina pavērsies vēl plašāka.

Koŗi bija iecelotājiem neatņemama daļa, ko uzņēmās vadīt tautskolotāji, arī revolūcijas dalībnieki. Dziedāšana stimulēja garīgo dzīvi Kanadas līdumos. Dziesmas, bibliotēkas un dažās vietās mazas teātŗa izrādes bija vienīgās kultūras straumes latviešu zemturiem, kas sāka kultivēt Kanadas zemi. Viņi iztika ar savu līdzņemto mantojumu no Latvijas, un svešas straumes reti kad iekļūda latviskās kolonijās, jo tad vēl nebija ne radio, ne televīzijas, kas nivelē un vienādo iedzīvotāju garīgos slāņus un domas.

Tā kā Kanadas latviešu kolonijās atradās arī savi korespondenti, tad varam viņiem pateikties, ka tie savās korespondencēs laikrakstos pieminējuši arī koŗus un citus pasākumus, par kuŗiem tagadējiem iecelotājiem pārāk maz kas zināms.

Viens no pirmajiem ziņojumiem nāk no Vinipegas (Strādnieks, 1912.g.17. sept.) kur kāds rakstītājs raksturo koŗu stāvokli šai 100 latviešu lielajā kolonijā: „Vienīgi dziedātāju koris sašķēlās, kas veidojās no biedriem un nebiedriem, maz bija cerības, ka tas savā sastāvā būtu ilgi kopā turējies. Koŗa vadonis Šmita kungs, dažu biedru pabalstīts, atteicās mācīt revolūcionāras dziesmas, kamēr biedri arvien stingrāk uzstājās, ka koŗa vadītajam jāpadodas majoritātei. Koris dziedāšanu turpina Švarca vadībā..."

Jānis Šmits, kā zināms, bijis Vinipegas Latviešu sadraudzības biedrības dibinātājs un laikraksta Kanadietis redaktors, vēlāk Latvijas laikā Angļu institūta direktors Rīgā, bet par Švarcu mums nav nekas tuvāk zināms. Sociālie uzskati tik stipri atšķīrās, ka sadalīja arī kori divās vienībās.

Vēl kāda cita ziņa, par ko raksta Kanadietis: 4. maijā no šejienes (t.i. Vinepegas) uz Mineapoli aizbrauca K. Strazdiņš, viens no Vinipegas darbīgākiem latviešu sociāldemokratiem, kas bija arī Sadraudzības biedrības pūtēju orķestra dalībnieks. Aiziešanas iemesls, kā vērojams, nesaskaņas un ķildas soc. dem. pulciņa darbībā."

1914.g. maijā vinipegieši dodas izbraukumā uz tuvējo latviešu koloniju Lake Dubonet. Viņi šķērso ezeru ar laivām un dabas varenībā dzied. Par to raksta:„Braucot atskanēja Marseljezas un kādas spēcīgas marša skaņas, kuŗas tika nestas priekšā no pašiem biedriem. Svētku vieta bija ieradušies ap 50 viesu... Tad tika nodziedātas vairākas dziesmas, kā Lauztās priedes, Internacionāle un It kā ērglis gaisā, visas ar labām sekmēm." Tāda ir dziesmai ierādītā vieta maija svētkos 1914.gadā.

Vēl kāds izvilkums stāsta sekojošo: „28. jūnijā bija zaļumi, piedalījās viss Vinipegas sadraudzības biedrības sastāvs. Bija runas. Tika pasvītrota vienības nepieciešamība, bet pamati netika minēti. Viss gāja ļoti jauki. 7 ragi imitēja Meža pasaciņu un mēs, kaut arī smagi, tomēr mēginājām dejot..."

Vēl šur tur pazib vecos rakstos koŗu pieminēšana. Kā malduguntiņas uzdegas un nodziest, atstājot mūs pagātnes tumsā par mūsu senču tekām Kanadā. 1916. g. 1. febr. Strādnieks Bostonā ievieto korespondenci no Salu ezera un raksta: „Pagājušos Ziemas svētkos, Isle Lake Albertā prmo reizi šinī kolonijā dabūjām noklausīties rūpīgi izstrādātu referātu par ētiku, sociālismu, vairākas koŗa dziesmas, solo gabalus, deklemācijas un runas, kam sekoja saviesīga dzīve..."

Pazib vēl 1930.gads. No Vinipegas. Kāda ziņojumā lasām: „14. maijā Aizstāvniecība sarīkoja vienu no plašākiem izrīkojumiem ar programu, kāda nav tikusi uzvesta vismaz pēdējos 13—14 gados. Pirmais programas punkts: ludziņa Pašu audzinātais, pēc tam dziesmas: kvartets, solo, duets un 2 kornetas solo gabali no b. Altena. Sevišķi pēdējie tika nospēlēti ļoti labi, bez kādām tehniskām kļūdām un tapēc katrā ziņā jāpieskaita pie mākslas gabaliem. Šis izrīkojums bija labi apmeklēts, ievērojot mazo latviešu skaitu Vinipegā, un neskatoties uz lieliem izdevumiem, tomēr biedrībai ir atlikums no šī sarīkojuma..." (Amerikas Ciņa, 1930.)

Kad apstājas laikraksti, zūd arī informacija par koŗiem. Pagātne vēl paliek cilvēku atmiņā, bet ja arī tās nevar vairs izmantot, tad ir tā, ka it kā nekas nebūtu pirms mums bijis. Koŗi un dziedātāji dziedāja latviski, bet dziesmas, kas mums šodien nav cildināmas. Cits jautājums, vai dziedātājiem bija vēl kāda cita izvēle?

OSVALDS AKMENTIŅŠ

Maskavas „labais tonis"

Pēc pēdējām ziņām no Maskavas, plakāti ar britu konservātīvo partijas vadītājas Margaretes Tačeres karikatūru, kur viņa attēlota kā ragana, kas jāj uz slotas kāta pāri britu parlamenta ēkai, esot no Masskavas skatu logiem pazuduši. Rietumu korespondenti spriež, ka krievi paši sapratuši, ka „joks" aizgājis par tālu. Tāpat pazudusi grāmata „Britu diplomatijas" netīrie gājieni", kas bijusi pārdošanā 25. kongresa laikā preses centrā. Apm. 12 pārdošanai nodotos eksemplārus acumirklī izpirkuši paši padomju preses darbinieki, bet kad rietumnieki pēc tiem jautājuši, tiem atbildēts, ka tāda gramata „nekad neesot izdota"— Ar raganām vai bez raganām, burvības tomēr Maskavā notiek, piezīmē britu laikraksti.

BSP 29 gadu atcere Ņujorkā

Pirms 29 gadiem Vācijā baltietes — igaunietes, lietuvietes un latvietes apzinājās savu lielo pienākumu trimdā un nodibināja Baltiešu sieviešu padomi, kas aktīvi sāka savu darbību Vācijā un tagad to turpina Kanadā un ASV kā Baltijas sieviešu federācija. The Baltic Women's Counsil 28. martā Igauņu namā Ņujorkā rīko 29 gadu atceri lūgtiem viesiem ar mūzikāliem priekšnesumiem. Sarīkojumu izkārtojusi BSP priekšniece Helga Ozoliņa.

B. S.

TLTA darbs

Toronto latviešu tautas augstskolas mērķis ir skolu, kursu, lekciju un citu pasākumu veidā saglabāt un kopt latviešu valodu, kultūru, latvisko dzīves ziņu un stiprināt tautisko apziņu. Šo darbu tā sekmīgi veikusi jau pāri par 20 gadus, galveno vērību piegriežot jaunatnes audzināšanai.

Tautas augstskolas saimnieciskos un organizātorisko pusi pārzina un vada tās saimnieciskā padome, kas sastādās no Toronto latviešu organizāciju un draudžu pārstāvjiem. Saimnieciskā padome no sava vidus ievēl 5 locekļu prezidiju. TLTA zinātniski paidagoģisko pusi vada tās paidagoģiskā padome, kas sastādās no TLTA vadītāja un prezidija izraudzītiem nodaļu un skolu vadītājiem. TLTA līdzekļi rodas no skolas un lekciju naudām, ziedojumiem un saimnieciskā padomē pārstāvēto draudžu un organizāciju gadskārtējām 10 dolaru iemaksām.

TLTA saimnieciskās padomes gadskārtējā sēde notika Latviešu namā 24. martā. Sēdē piedalījās 17 padomes locekļu un nodaļu vadītāju. Ziņojumos sēdes darbinieki dzirdēja par tautas augstskolas darbību un financiālo stāvokli 1974./75. mācības gadā. Ģimnazijas direktrise V. Slavieša ziņoja, ka ģimnazijā mācījās 117 audzēkņi. Abitūrijas apliecības saņēma 24 audzēkņi. Neklātienes skolas pārzines E. Ezeras ziņojumu, kas pati bija aizkavēta sēdē piedalīties, nolasīja J. Mežaks. Pamatskolas 7. klasē mācījās 1 skolēns, bet ģimnazijas pirmajās trīs klasēs bija 5 skolēni. Par skolotāju praktisko semināru ziņoja J. Mežaks. Tanī bija 10 dalībnieki, kas sagatavojās pamatskolas un ģimnazijas skolotāja darbam. 11 saietos noturētas 22 lekcijas, kuŗās piedalījās arī brīvklausītāji. Šai gadā semināra dalībnieki praktizē skolās. Nebija ziņojuma par latvisko zināšanu semināra darbu, kas domāts pēcskolas vecuma jauniešiem. Par kases stāvokli ziņoja kasieris K. Priedītis un revīzijas komisijas loceklis J. Zuntaks. Iepriekšējā saimnieciskā gadā ieņemti 18.556 dolari, izdoti 17.170 dolari, dodot šai gadā 1386 dolaru atlikumu.

Šai gadā bija jāpārvēl TLTA vadītājs, kasieris un revīzijas komisija. Nākamajā darbības gadā TLTA prezidijs darbosies līdzšinējā sastāvā: vadītājs A. Sudmalis, vadītāja vietnieks A. Spricenieks, sekretārs O. Sils, kasieris K. Priedītis un padomnieks E. Žubeckis. Revīzijas komisijā ievēlēja A. Bērziņu, A. Šternu un I. Malēju. Sēdes nobeigumā saimnieciskā padome izteica pateicību līdzšinējām amatpersonām un nodaļu vadītājiem par sekmīgi veikto darbu.

J. M.

Piedalīsimies vēža apkaŗošanā

Lielākā daļa cilvēku domā, ka cīņu pret vēzi izcīna vienīgi laboratorijās, universitātēs, zinātņu institūtos. Viņi gaida dienu, kad piepeši profesionālu cilvēku zinātniski sasniegumi uzvarēs slimību. Tas nav tik vienkārši.

Uzvara pret vēža slimību jāizcīna parastiem cilvēkiem — brīvprātīgiem darbiniekiem, naudas līdzekļu vācējiem. Ikviens no mums var darīt iespējamu „cīņu pārbaudījuma stiklinā". Brīvprātīgi darbinieki stāv uz vienāda līmeņa ar profesionāliem cilvēkiem, viens otru papildinot.

Cilvēks, kas klaudzina pie jūsu durvīm, prasīdams ziedojumu gadskārtējai Kanadas vēža apkaŗošanas savienības kampaņai, ir viens no 120.000 brīvprātīgiem darbiniekiem. Viņi vāc ziedojumus arvien lielākai zinātnisko pētījumu programmai, kā arī sabiedrības izglītošanai un pacientu apkalpošanai. Šā gada mērķis ir savākt Lieltoronto 2.200.000 dol. kā papildinājumu Ontario provinces mērķim 6.500.000 dol. apmērā.

Brīvprātīgie darbinieki piedāvā savus pakalpojumus daudz un dažādiem uzdevumiem: mācīt brīvā laika nodarbības slimniekiem, sagatavojot neskaitāmus pārsējus, nobraucot ik gadus miljoniem jūdzes, vedot slimniekus uz ārstēšanas centriem, apciemojot slimnīcas, veicot izglītošanas programmu. Var droši teikt, ka nekad agrāk tik daudz cilvēki nav ziedojušies, lai apkaŗotu šo slimību.

Visi kanadieši tiek aicināti piedalīties cīņā pret vēža slimību. Dariet to, regulāri pārbaudot savu veselību, lai izsargātos no slimības. Dariet to, ziedojot Kanadas vēža apkaŗošanas savienības aprīla kampaņā. Dariet to, piedāvājot vislielāko no dāvanām — savu palīdzību kā brīvprātīgs darbinieks!

Canadian Cancer Society
Ontario Division

MONTGOMERIJS MIRIS

Angļu armijas virspavēlnieks Otrā pasaules karā Afrikā un vēlāk Eiropā maršals viskaunts Montgomerijs miris 24. martā 88 gadu vecumā.

BREŽŅEVAM ŠOGAD JĀPALIEK MĀJĀS

Sakarā ar vēsajām attiecībām, kas radušās Angolas dēļ, Brežņevam ASV šogad neredzēt, kaut arī būtu jāparaksta līgums par stratēģisko ieroču samazināšanu.

ARGENTĪNĀ JAUNA VALDĪBA

Argentīnas prezidente Izabela Perona apcietināta un atrodas kaut kur Andos mājas arestā. Valsts vadību pārņēmusi labā novirziena militārā junta. Sacelšanās gatavojās jau vairākas nedēļas, to zināja arī Perona un prasīja atļauju izbraukt uz ārzemēm. Atļauja nav dota. Tomēr Perona helikopterā mēģinājusi sasniegt lidlauku, bet tur viņu sagaidīja armijas vienības. Viņa gan izvilkusi pistoli, bet ātri atbruņota.

ASV ATGUVUŠAS SAVAS BAZES TURCIJĀ

ASV atguvušas Turcijā savas bazes, pār kuŗām zaudēja kontroli Kipras krizes laikā. Šinis dienās parakstīts jauns līgums, kas atdod ASV zaudētās bazes.

RADIO BRĪVĀ EIROPA NEVAR PIEDALĪTIES OLIMPIADĀ MONTREALĀ

Senātors Ābrams Ribikovs kongresā iesniedzis rezolūciju, kuŗā nosoda Pad. savienību par pieprasījumu nepielaist radio Brīvā Eiropa olimpiskajās spēlēs. Brīvajai Eiropai uz krievu spiediena Internacionālā olimpiadas komiteja atņēmusi preses karti. Nesen Pad. savienība pieprasīja likvidēt arī Radio Liberty Rietumvācijā un Brīvo Balsi.

Ja jūs taupāt enerģiju, jūs ietaupāt naudu.

Ontario valdība gādā, lai palīdzētu jums ietaupīt.

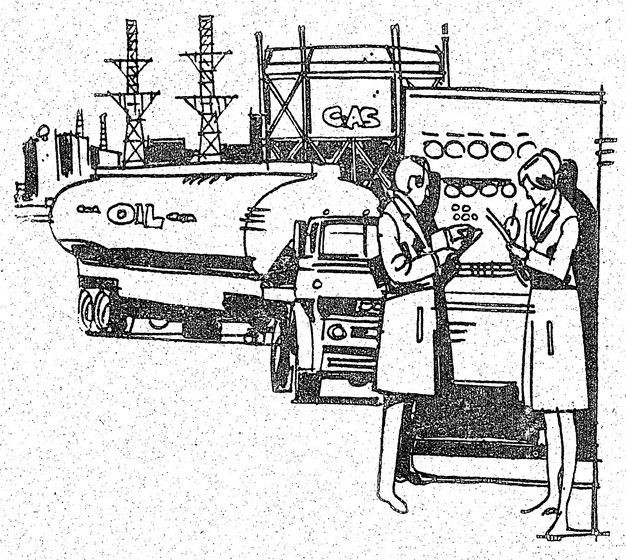

Ontario valdības mērķis ir līdz 1980. gadam samazināt enerģijas patēriņa pieaugumu provincē par vienu trešdaļu. Lai to sasniegtu, vienpadsmit valdības ministrijas sadarbojas, izveidojot Ontario enerģijas pārraudzības programmu.

Programmai ir divi mērķi — atrast veidu, kā palīdzēt jums samazināt enerģijas patēriņa rēķinu un meklēt ceļus, kā izlietot provinces enerģiju lietderīgāk.

Pašreiz programma sastāv no 70 darba projektiem, piemēram:

- pārbaudīt veidus, kā samazināt degvielu patēriņu automašīnām un lauksaimniecības mašīnām.
- uzlabot apkures un vēsināšanas ierīces valdības ēkās (kas jau samazinājis dažos gadījumos enerģijas patēriņa rēķinus par 20%).
- atrast veidu, kā uzlabot dabiskās gāzes un eļļas apkuri, lai tā būtu taupīgāka.
- būvēt un pārbaudīt pilnīgi ar saules enerģiju apsildītas mājas.
- pārstrādāt atkritumus, lai dabūtu enerģiju.
- izsūtīt pa visu Ontario provinci „Enerģijas pārbaudes autobusu" kas uz vietas izdara pārbaudes rūpniecībās (līdz šim ir noskaidrots, ka caurmēra enerģijas ietaupījums gadā ir 20%)

Praktiski padomi, kā taupīt enerģiju un naudu, saņemami no Ontario valdības un no enerģijas sagādes sabiedrībām.

Tuvākai informācijai rakstiet:

Energy Management Program
Ontario Ministry of Energy
12th Floor
56 Wellesley Street West
Toronto, Ontario M7A 2B7

Ministry of Energy
Dennis Timbrell, Minister

Province of Ontario
William Davis, Premier

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

Arch. A. Lūsis—Civlēks bez mājas, dienas grām.	$5.60
L. Bērziņa — Līdzinieks, romāns	$8.50
P. Kundziņš — Latvju sēta	$25.00
T. Lazdiņa — Teach Yourself Latvian	$2.95
J. Babris — In Human Touch (dzej. angļu val.)	$5.95
L. Muižniece — Pēdas, apcere	$3.75
K. Strods — Nedrīkstu raudāt—nevaru smiet, st.	$8.00
L. Bārene — Dzīves straumē, rom.	$7.25
Pauls Puzinas — gleznu mape	$25.00
A. Plaudis — Kaina bērni, rom.	$9.50
H. Vītols — Marta pali, esejas par V. Purvīti	$17.00
M. Čuibe — Torņu un drupu bezdelīgas	$8.50
K. Ieviņš — Medulājs, rom. 3. daļās	$12.00
H. Biezais — Ne ikkatrs, kas uz mani saka...	$12.00
J. Klīdzējs — Prezidents un Latvijas paaudze	$9.60
Ž. Unāms — Es viņu pazīstu, biogr. vārdn.	$12.75
Ž. Unāms — Zem Barbarosas šķēpa	$8.25
Al. Barons — Mana sieva, mans dēls? rom.	$8.00
A. Dziļums — Gaidi mani', rom.	$8.00
Z. Liepa — Zvaigžņu gaisma — sniega gaisma, dz.	$5.00
E. Aistars — Adatas ēnā, rom.	$8.00
Z. Mauriņa — Dzintargraudi, mīlest. st. un pārd.	$7.00
E. G. Uait — Audzināšana	$7.50
A. Baumanis — Grāfa kunga sūtnis, rom. I-II-II	$18.00
" — Saderinātie, rom. I-II	$12.00
" — Hernhūtieši, rom. I-II-III	$18.00
I. Petersons — Mežu vilki, part. cīņas	$8.50
A. Michelsons — Aklais Valentīns, rom.	$7.00
J. Širmanis — Roze un dadzīši, stāsti	$5.50
V. Toma — Pēc uguns, dzej.	$5.00
Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi	$7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas	$11.00
Dž. Makfersona — Osians, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
A. Solžeņicins — Gulaga II daļa	$ 14.00
I. Baruss — Koka kaijas, dzej	$ 3.00
S. Steiners — Kaķu kāzas, latv. t. dz. virkne	$ 1.50
J. Jaunsudrabiņš — Piemini Latviju	$ 2.50
Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā	$3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00
A. Balka — Varvīksnēm skanot, dzej.	$5.50
T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
Sakārt. L. Valtere — Rokdarbu rokas grāmata	$20.00

DABŪJAMAS

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5,

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Čērčila mazdēla...

Vinstons Čērčils, pazīstāmā valstsvīra sēra Vinstona Čērčila mazdēls, ļoti pārliecinošā runā teica: „Visas liecības, kas man ir zināmas, norāda uz valsti, kas nodevusies territorijas paplašināšanai un militāriem mērķiem". Salīdzinājumā padomju bruņotie spēki tagad esot tūkstoškārt spēcīgāki nekā savā laikā hitleriskajai Vācijai. Pad. savienība pašlaik esot lielākais draudz pasaules miera, dzīvojot tikai zinātnieki un mākslinieki, bet brīvības tomēr neesot ne zinātnē, ne mākslā. Pag. gadā, viesojoties Maskavā, britu premjērs Vilsons esot piešķīris Pad. savienībai 950 milj. mārciņu kreditu uz ļoti labiem noteikumiem. Tik liela apmēra palīdzību no Lielbritanijas vēl neesot saņēmusi neviena pārjūras zeme, bet no solītās pretimnākšanas britu interesēm nekas vēl neesot manīts. Turpmāk būtu vēlams ārējās tirdzniecības politiku uzskatīt par ārpolitikas un ārējās stratēģijas daļu. Eiropas valstīm jāsadarbojas ciešāk un jāietur stingrāka nepiekāpības politika pret padomju imperiālismu. Ja Pad. savienība grib saņemt no Rietumiem financiālu vai tirdzniecisku palīdzību, tai jāpiekāpjas politiskā un stratēģiskā laukā. Nav pieļaujams, ka Rietumi— Ziemeļamerika un Eiropa — ar saviem 500 miljoniem iedzīvotāju, kas ir apm. divreiz tik daudz kā Pad. savienībā un ar savu vismaz piecas reizes augstāko dzīves standartu, pieļauj, ka krievi nosaka viņu dzīves veidu un rīkojas pēc savas patikas Āzijā un Afrikā.

Vairāki runātāji uzsvēra, ka nevajaga gaidīt līdz 1977. gada konferencei Belgradā, ja tāda vispār notikšot, lai norādītu uz Pad. savienības Helsinku lēmumu pārkāpumiem. Esot iespējams, ka šai kenferencei tuvojoties, padomju vara izlaidīšot ārā kādus pāris tūkstošu žīdu, pacelšot Financial Times eksemplāru skaitu Maskavā no 40 uz 41 un teikšot, ka rīkojoties saskaņā ar Helsinku konferences lēmumiem. Parlamentam un valdībai esot jāseko, lai Pad. savienība ievērotu savus solījumus Helsinkos un katrs pārkāpums pret tiem esot jācel gaismā tūlīt.

Nav iespējams atstāstīt visas 7 stundu garās debates, kas visā pilnībā publicētas oficiālā parlamenta debašu izdevumā „Hansard" (Vol. 906, Nr. 55.) un kas ir ļoti vērtīgs materiāls mūsu informācijas un politiskiem darbiniekiem. Šo izdevumu var pasūtināt: „Her Majesty's Stationery Office, 49, High Holborn, London, WC1V 6HB, England", cena 46½ p.

T. P.

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1976. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET · CHEVELLE · CAMARO
OLDSMOBILE · CHEVY II · VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. Īpašniece St. CUKULS

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS

316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-9447

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ADAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

921-7121

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīga, nepasterizēta
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupiena (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVAM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924

470 College St. (pie Bathurst) Toronto M6G 1A1

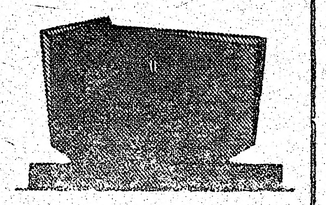

PIEMINEKĻI

Ilgaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

No Rīgas atvestu

tautisku tērpu

pārdod — $400.-, 12 North Oval, Hamilton, Ont. Tel. 527-8631.

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

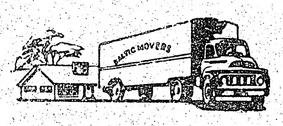

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

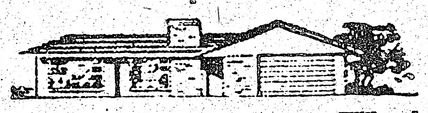

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet uzticamai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un izmaksas mājas pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
Īpašnieks Arturs Mīme
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
347 RICHMOND ST. E
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

latvieša izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
1911A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 3-1401
505 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zolitkalos
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4. Ont., tālr. 533-2837

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LAPI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ■ dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
■ dāvanas dažādiem gadījumiem
■ latviskus rokdarbus, audumus u. c.
■ materiālus latvisku rokdarbu un tautas tērpu izstrādāšanai.

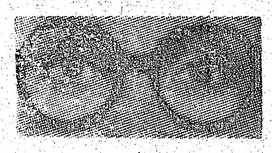

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude
Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Soprāns Rita Dzilna-Zaprauska dziedāja Emīla Dārziņa 17 solo dziesmas komponista 100 gadu dzimšanas dienas piemiņas koncertos deviņos latviešu centros ASV vidienē. Pie klavierēm Valdis Treimanis, kas atskaņoja arī Melancholisko valsi.
Foto: V. Jaunkalnietis

Pie mums Austrālijā

Latviešu leģiona dienu Austrālijā, tāpat kā visur citur brīvajā pasaulē, atzīmē DV nodaļas. Karavīru nodalījumos kapsētās, kur tādi atrodas, vai arī latviešu kapu nodalījumos, notiek svinīgi piemiņas brīži. Melburnas Foknera kapsētā latviešu karavīriem pat uzcelts piemineklis, pie kura notiek aizlūgumi, kritušo un mirušo karavīru godināšana. Sidnejas Rukvudas latviešu kapsētā ir karavīru nodalījums ar urnu novietošanas mūri, pie kura notiek piemiņas aizlūgumi. Ja svētbrīži nenotiek kapsētās, notiek piemiņas dievkalpojumi baznīcās. Pēc svētbrīžiem kapsētās vai dievkalpojumiem baznīcās, parasti rīko laicīgos sarīkojumus ar piemērotu programmu.

Dažās vietās Leģiona atceri rīko kopā ar plkv. O. Kalpaka piemiņas godināšanu, jo abām šīm dienām vienāda ideoloģiska nozīme. Šogad Austrālijā tādi kopēji sarīkojumi notikuši Adelaidē, Džilongā, Brisbanē un Melburnā. Ne tā tas, diemžēl, bija Sidnejā.

Melburnā Kalpaka piemiņas dievkalpojums notika 4. martā māc. A. Buģa vadībā, kurā piedalījās korporāciju kopas pārstāvji, DV ar savu karogu, kā arī virsnieku apvienības pārstāvji. Dziedāja Melburnas korporāciju kopas dubultkvartets. 6. martā Foknera kapsētā pie latviešu karavīru pieminekļa notika plkv. O. Kalpaka un Latviešu leģiona kopējs piemiņas brīdis un vakarā kopējs laicīgais sarīkojums Latviešu namā, kuru vadīja DV Melburnas nodaļa.

Sidnejā Kalpaka piemiņai korporāciju kopa parasti rīko svinīgu dievkalpojumu. Tāds notika arī šogad latv. ev. lut. draudzes baznīcā un to vadīja māc. J. Krauklis un P. Laiviņš. Goda sardzē pie Latvijas karoga stāvēja visu korporāciju pārstāvji. Pēc svinīgā dievkalpojuma bija groziņu vakars draudzes mājā, kurā godināja vienīgo dzīvo kalpakieti Sidnejā — Hariju Lāsumu.

Leģiona atceres sarīkojums, kuru rīkoja DV, notika 13. martā, vispirms Rukvūdas latv. kapsētā karavīru nodalījumā ar svētbrīdi, kuru vadīja māc. J. Krauklis. Goda sardzē pie karogiem stāvēja DV un skauti. Vakarā Latviešu namā notika plašs sarīkojums, ar runām un priekšnesumiem. Sarīkojumu vadīja DV Sidnejas nod. priekšnieks P. Upenieks ar uzrunu. Pēc tam DV Sidnejas nodaļas vokālais ansamblis E. Kaluma vadībā dziedāja Lielo jundu. Runāja un sveicienus nodeva igauņu un lietuviešu bij. karavīru organizāciju pārstāvji. Programmas daļā dziedāja nesen noorganizētais DV vokālais ansamblis un vairākas tautas dejas nodejoja Jautrais pāris, kura priekšnesumus drīzi varēs skatīt arī ASV un Kanadas latvieši. Jautrā pāra un Sprigulīša Saules jostas uzvedums ASV, Kanadā un Eiropā, kā jau iepriekš ziņots, notiks jūnijā un jūlijā.

Austrālijas latviešu līdzdalība Minsteres latv. ģimnazijas darbā vienmēr bijusi ievērības cienīga. Vispirms tur par skolotāju strādāja E. Silkalns, kas pašreiz ir skolas direktors, tad skolotāja Vita Kristovska un pašlaik ceļā uz Minsteri ir baltu filoloģe un literāte Austra Tamuža, kura tur mācīs latviešu valodu. Intervijā AL pārstāvim A. Tamuža izteicās: „Brauciens uz Eiropu šķiet kā atgriešanās mājās. Kādreiz, kad bija jābēg no dzimtenes, Vācija likās ļoti tāls svešums. Tagad tā šķiet ļoti tuva."

Šogad ļoti daudz rakstīts par dažādām draudžu, organizāciju, kopu un pulciņu jubilejām, pa lielākai daļai 25 gadu atcerēm. Ievērojamu latviešu zinātnieku, sabiedrisku darbinieku, literātu, mūziķu u. c. jubilejas toties jāraksta jau ar daudz lielāku cīparu. Nesen tādu atzīmēja Sidnejā dzīvojošais zinātnieks, dzejnieks, mūziķis un sabiedriskais darbinieks Dr. Jānis Muižnieks. Viņam piepildījās 65 mūža gadi. 2

J. Muižnieks dzimis Rīgā 1911. g. 27. februārī. Beidzis Rīgas valsts technikumu un Latvijas universitātes mechanikas fakultāti. Studējis Romā, kur ieguvis Dr. gradu aviācijas inženierzinātnēs. Par Jāni Muižnieku nekad nevar droši teikt, vai viņš ir vairāk zinātnieks, dzejnieks vai mūziķis. Viņa dzejas publicētas Universitas un citur, viņš spēlē ērģeles un klavieres dievkalpojumos baznīcās un savam priekam mājās, komponē un ar savām kompozicijām iepriecina savus tuvākos draugus. Bez tam viņš lasa referātus gan par zinātniskiem, gan literāriem un mūzikas tematiem. Sevišķi aktīvs ir savā korporācijā Selonija, pašlaik korporāciju kopas seniors.

Kā jau iepriekš minēts, latviešu nacionālpolitisko darbinieku kongresā Toronto, 6. Dziesmu svētku laikā, Austrālijai paredzēti 30 delegāti, vadošie sabiedriskie darbinieki. Starp tiem, šoreiz gribu pieminēt kolēģu Aleksandru Zariņu. Viņš būs pirmo reizi Kanadā un vēlas satikt preses darbiniekus, jo pats bija LPB Austrālijas kopas valdes sekretārs, vicepriekšsēdis, priekšsēdis. Raksta vairākos žurnālos un laikrakstos. A. Zariņš ir arī ļoti aktīvs sabiedrisks darbinieks. Viņa adrese: 16 Ferntree Rd., Engadine, NSW, 2233, Australia.

Ed. Šmugajs

Nelokāmas stājas un stipruma...

(Turpinājums no 1. lp.)

Edmontonas nodaļas pilnvarotais delegāts O. Kļavenieks minēja 1976. gadu par jaunu biedru iesaistīšanas gadu un ierosināja nodaļu valdēm paredzēt attiecīgas atzinības balvas tiem saviem dalībniekiem, kas veicinājuši jaunu biedru apzināšanu. DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis aicināja nodaļas darīt visu iespējamo šī ierosinājuma atbalstīšanā. Būtu apzināmi tie agrākie DV organizācijas dalībnieki, kas pārcēlušies uz citām vientuļākām dzīves vietām, tos iesaistot atpakaļ organizācijā. Šādos mazākos latviešu centros būtu izraugāmi DV pilnvarotie. Ieteica laikrakstam Latvija Amerikā pievērst lielāku vērību mūsu tautas nozīmīgākajām atceres dienām, ievietojot aprakstus, zīmējumus un foto attēlus 1. lappusē (V. Ciņa ierosinājums), kas gan jau vienmēr tiek darīts laikraksta ievadrakstos un ar attiecīgiem zīmējumiem vai foto attēliem laikraksta pirmajā lappusē.

K. Zenaitis ziņoja, ka Minsteres latviešu ģimnazijā nemācot Latvijas vēsturi par mūsu brīvvalsts laiku, atsaucoties uz iegūto informāciju no soc. demokratu mēnešraksta Brīvība, kas iznāk Zviedrijā. Jautājums tomēr nav noskaidrots, sazinoties ar latviešu ģimnaziju tieši, kādēļ tajā nekāds stāvoklis nebija ieņemams.

Apspriežot DV KV 1976. gada budžeta projektu (R. Brītāls), to vienprātīgi pieņēma 5250 dol. apmērā, paredzot jaunatnes atbalstam turpat piekto daļu no visa budžeta — 1000 dol. Jautājumā par statūtu pārstrādāšanu nolēma izraudzīt speciālu komisiju.

Delegātu sapulces nobeigumā DV ASV valdes priekšsēdis J. Utināns sirsnīgā atvadrunā atzīmēja labos iespaidus, ko guvis šajā divu dienu ilgajā salidojumā, it sevišķi izceļot baudījumu vanadžu koŗa Zīle koncertā, ko noklausījies ar lielu interesi. Beigu vārdus teica DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis, pateikdamies visiem delegātiem, DV Toronto nodaļai par viesmīlīgo uzņēmšanu savā namā un vanadzēm par garšīgajām pusdienām salidojuma laikā. 26. delegātu sapulci beidza ar Daugavas Vanagu dziesmu.

K. S.

KALAMAZŪ

● Kalamazū kolledžas telpās 19. martā koncertēja jaunā čelliste Linda Alļe, kuŗa vēl turpina mūzikas studijas Ņujorkā. Programmā bija Bacha, Bēthovena, Šūmana un J. Mediņa darbi. Klavieŗu pavadījumus veica Valdis Treimanis. Koncertu rīkoja Latviešu biedrība un to noklausījās nepilns 100 apmeklētāju. Pēc koncerta dāmu komiteja biedrības namā rīkoja vakariņas.

● Latviešu kreditsabiedrība savā pilnsapulcē atvēlēja no pagājušā gada peļņas 400 dol. stipendijām latviskās izglītības atbabstīšanai. Pieprasījumi stipendiju saņemšanai iesniedzami Grand Rapidu vai Kalamazū birojiem līdz 30. aprīlim.

● Koris Dziesmu Vairogs, atceroties sava bijušā dirigenta Arnolda Kalnāja nāves dienu pag. gada 21. martā, pēc kārtējā mēģinājuma ieradās Riversaides kapsētā, kur koŗa priekšniece Austra Austriņa teica piemiņas vārdus un nolika uz mellaiķa kapa ziedus.

● Minsteres ģimnazijas vīru ansambļa koncerts 9. aprīlī Latviešu biedrības namā Mārtiņa Zandberga vadībā. Pūpolu svētdien, 11. aprīlī, Latviešu skola rīko Latviešu biedrības namā Lieldienu gaidīšanas sarīkojumu ar nodarbībām olu krāsošanā. Skolas izlaiduma akts 22. maijā.

V. B.

Jaunajiem literātiem vieglāk dzejot

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas rīkotajā PPP vakarā 29. martā Latviešu namā Toronto Juris Zommers lasīja par Reālitātēm, sapņiem un jauno latviešu dzejnieku. Referents konstatēja, ka atsevišķu individu veido sabiedrības uzskati, līdz notiek samierināšanās un pielāgošanās. Dzejnieks šiem vispārējiem uzskatiem nepielāgojas, viņam jābūt nemiera garam, kas sabiedrības normās nevar iekļauties, viņš saka to, ko domā. Un ja arī šāda pielāgošanās notiek, dzejnieks pārvēršas par politiķi un kā dzejnieks kļūst neveiksmīgs. Pašā pamatā dzejnieks ir pretrunā ar savu sabiedrību.

Latviešu dzejā nav manāms apsikums, īpaši pēdējos 10 — 15 gados kā svešumā, tā dzimtenē dzejnieku saime sakuplojusi. Ko varam paredzēt pēc gadiem desmit? Vērojams lasītāju skaita sarukums, īpaši jaunajai paaudzei nepilnīgo valodas zināšanu dēļ. Arī vidējā un vecā paaudze nevar iedzīvoties un izprast moderno dzeju.

Jaunās paaudzes nepilnīgās valodas zināšanas referents arī minēja par iemeslu, kādēļ mums tik daudz dzejnieku, bet prozas rakstniecība atstāta novārtā. Dzejā izteiksme vairāk koncentrēta. Jaunajam latviešu literātam kā divkultūrū cilvēkam ir grūta izšķiršanās — ja viņš izvēlas tomēr rakstīt latviski, tad tas ir nacionālitātes apliecinājums.

Par otru problēmu J. Zommers minēja priekšstatu trūkumu par dzimtās zemes dabu, kādi tie ir vecajai paaudzei. Lasot par cīruļu trallināšanu, jaunietis iztēlosies kādu citu līdzīgu putnu, latviešu bērzu birzs vietā viņam asociēsies kaut kur Kanadā redzēti bērzi. Iepazīt tēvu zemi var divējādi — vai nu braucot dzimtenes apciemojumā, pašam tādā kārtā sajūtot tēvu zemi zem kājām, vai noskatoties Latvijas filmu.

Dzejnieka spēja ir uztvert apkārtni ārkārtīgi dziļi. Ko redz ikviens individs, dzejnieks redz skaidrāk, precīzāk.

Debatēs piedalījās Dr. P. Vasariņš, I. Sakss, A. Kerans, Osv. Liepa u. c. Izskanēja atziņa, ka dzejnieks izsaka tikai to, ko tauta gadu plūsmā izauklējusi, kas bijušas tās ilgas.

Pēc referāta Juris Zommers iepazīstināja klausītājus ar vairākiem no saviem dzejoļiem.

E. E.

Vai attieksmju...

(Turpinājums no 1. lp.)

nozīmē panākt pasaules spēku līdzsvaru nosvēršanos Pad. savienības labā. Lai šo mērķi sasniegtu, Kremlis acīm redzot izlieto visus līdzekļus, pagaidām gan apstājoties pie tieša atomkaŗa uzliesmošanas robežām."

Pats Leonīds Brežņevs 25. kompartijas kongresā vienā elpas vilcienā solīja dubultot centienus detantes paturēšanai, bet otrā elpas vilcienā viņš attaisnoja Kremļa invāziju Angolā ar argumentu, ka sadarbība neietekmē un nekad neietekmēs šķiru cīņas likumīgo nepieciešamību. Vēl vairāk vērā ņemams Brežņeva konstatējums, ka tikai detantes dēļ sociālistisko resp. komūnistisko valstu ietekme pasaules politikā esot padziļinājusies un pieņēmusies spēkā.

Kāda būs Forda administrācijas vai viņa pēcteča pretsoļi, lai apturētu padomju imperijas izplešanos? Vašingtonai vēl ir pietiekami liels svars, lai reaģētu kā saimnieciski, tā arī politiski un militārā plāksnē. Kādi tieši būs šie pretsoļi, to rādīs nākotne. Atgādināsim, ka šīsdienas Kremļa sarkanā imperija jau aptver 9.896.520 kvadrātjūdžu lielu territoriju vai 18.9 proc. no visas pasaules sauszemes. Kremļa kontrolei pakļauti 425.400.000 cilvēku. Nopietnais amerikāņu periodiskais izdevumos U.S. News and World Report, analizējot Pad. savienības imperijas ekspansiju, saviem lasītājiem atgādināja arī Latvijas, Lietuvas un Igaunijas varmācīgo iekļaušanu Kremļa imperijā Otra pasaules kaŗa ietvaros.

Baltijas valstis bija pirmie upuŗi Kremļa globālās ekspansijas afērā. Mūsu draugi to nav aizmirsuši. Nemaz nav neiespējams, ka mēs būsim arī pirmie, kas nokratīs sarkanās imperijas vergu važas, kad būs pienācis laiks.

Aleksandrs Ķegumnieks

Lēti izdodama

istaba

latviešu studentei ar virtuves lietošanu. Ir arī vieta auto novietošanai.

Labas satiksmes rajons.

Zvanīt vakaros: 690-8147.